

Képviselő-testületi ülés:
 2024. 07. hó 31. nap
4. napirendi pont

ELŐLAP

(előterjesztések leadásához a kitöltése az SZMSZ szerint kötelező)

Előterjesztés címe:	Javaslat a Többsincs Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának jóváhagyására	
Ülés fajtája:	nyilvános ülés ☒ zárt ülés ☐	
Szavazás módja:	egyszerű szótöbbség ☒ minősített szavazattöbbség ☐ név szerinti szavazás ☐	
Személyi érintettség esetén a zárt ülés kérésére vonatkozó nyilatkozatra utalás:	—	
A napirend tárgyalásához tanácskozási joggal meghívandók:	SZENDREI FÉRFI TÖBBSZÍNŰ TÖBBSZÍNŰ	
Előterjesztő neve, aláírása:	Szendrei Ferenc polgármester	<u>Szendrei Ferenc</u> aláírás
Az előterjesztést készítette:	<u>SZENDREI FÉRFI TÖBBSZÍNŰ TÖBBSZÍNŰ</u>	
Tárgyalja:	Képviselő-testület: ☒ Pénzügyi Ellenőrző Bizottság: ☐ Városfejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság: ☐ Közművelődési, Köznevelési és Sportbizottság: ☒ Egészségügyi-és Szociális Bizottság: ☐	
Jogi állásfoglalást igényel:	Nem: ☒ Igen: ☐ Véleményező jogász: _____	
Aljegyzői láttamozás:	feladatkörömet érintően nincs észrevételem ☒	<u>Szendrei Ferenc</u> Aljegyző
Pénzügyi láttamozás:	feladatkörömet érintően nincs észrevételem ☒	<u>Szendrei Ferenc</u> Pénzügyi Irodavezető
A határozat végrehajtásáért felelős személy:	POLGÁRMESTER (KÖZVEZETŐ); FŐIGAZGATÓ	
A végrehajtási határidő megjelölése:	azonnal; folyamatos	
Jegyzői ellenjegyzés:	Átdolgozandó, tárgyalásra nem alkalmas: ☐	
	Jegyző _____ Képviselő-testületi és / vagy bizottsági tárgyalásra alkalmas: ☒ Jegyző _____	

Javaslat

a Többsincs Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjának jóváhagyására

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: köznevelésről szóló tv.) 5. § (2) bekezdése, 26.§-a szerint az intézmény elkészíti pedagógiai programját, melyet a köznevelési tv. 83.§ (2) bekezdése g) pontja szerint a fenntartó hagy jóvá.

Határozati javaslat:

____/2024.(____) határozat

Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyja Többsincs Óvoda és Bölcsőde óvodai pedagógiai valamint bölcsődei szakmai programját.

Felelős: Polgármester, Főigazgató

Határidő: azonnal, folyamatos

Tura, 2024. július 17.

Szendrei Ferenc
polgármester

Többsincs Óvoda és Bölcsőde

2194. Tura, Dózsa György utca 2.

Telefon: 06 28 580 495

E-mail: tobbsincsovodatura@gmail.com

OM azonosító: 201261

A TÖBBSINCS ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE ÓVODAI PEDAGÓGIAI VALAMINT BÖLCSŐDEI SZAKMAI PROGRAMJA

Készítette: A szakalkalmazotti értekezlet bevonásával Szilágyi Józsefné főigazgató 2024.07.01.

Véleményt nyilvánított: A szakmai munkaközösség

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde bölcsődei szakmai programjának módosítását a fenntartó képviseletébenhatározatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Hatályos: a kihirdetés napjától határozatlan ideig.

Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig

Verziószám: 8. változat

TARTALOMJEGYZÉK

Többsincs óvoda és bölcsőde óvodai egységének pedagógiai programja	1
Bemutakozás	2
Az óvoda személyi feltételei	4
Az óvoda tárgyi feltételei	7
Gyermekkép	10
Óvodakép	11
Alapelveink	13
Az óvodai nevelés célja, feladatai	17
Célunk	17
Általános nevelési feladataink	17
Az egészséges életmód alakítása és az egészségfejlesztési feladatok megvalósítása	18
Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	28
Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	34
Az anyanyelvi fejlesztés, nevelés megvalósítása	37
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének, fejlődésének segítése, integrált nevelés	39
Óvodai fejlesztő program	59
Gyermekvédelem az óvodában	67
Cél:	67
Feladat:	67
Az óvodai élet tevékenységi formái	71
Játék	71
Feladataink	72
A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	75
Verselés, mesélés	75
A tevékenység célja	76
Feladataink	76
A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	78
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	79
A zenei nevelés célja	79
Feladataink	79
A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	81
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	82
A tevékenység célja	82
Feladataink	82
A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	84
Mozgás	85
A tevékenység célja:	85

Feladataink	86
A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén	88
A külső világ tevékeny megismerése	89
A tevékenység célja	90
Feladataink	90
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	92
A munka jellegű tevékenységek	93
A tevékenység célja	94
Feladataink	94
A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén	95
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	95
Néphagyományápoló tevékenységek, népszokások a nevelés folyamatában	98
A gyermek életének jeles napjai, egyéb ünnepeik, rendezvényeink	107
Az óvoda szolgáltatásai	109
Az óvodai élet megszervezése	109
Az óvoda nyitva tartása	109
Az óvoda csoportszerkezete	109
A napirend, hetirend	110
Tervezőmunkánk, dokumentáció	111
Az óvoda kapcsolatai	114
A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	114
Az óvoda és az iskola	117
Az óvoda és a pedagógiai szakszolgálatok	119
Az óvoda és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény	119
Az óvoda és a gyermek-és ifjúságvédelem intézményei	120
Az óvoda és az egészségügyi szakszolgálatok	120
Az óvoda és a közművelődési intézmények	120
Az óvoda és a fenntartó	120
Többsincs óvoda és bölcsőde bölcsődei egységének szakmai programja	127
Az ellátás igénybevételének módja	128
A bölcsőde szolgáltatásairól való tájékoztatás módja	129
Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	129
A bölcsődei nevelés és gondozás alapprogramja	131
A bölcsődei nevelés	131
A bölcsődei nevelés alapelvei	131
A bölcsődei nevelés feladatai	133
A bölcsődei élet megszervezésének elvei	134
„Saját kisgyermeknevelő” rendszer	134
A gyermekcsoport szervezése	134

Napirend.....	135
A bölcsődei gondozás nevelés főbb helyzetei.....	135
Gondozás.....	135
Játék.....	136
Kiemelt szakmai célok.....	136
Alapellátás.....	136
Szakszerű gondozás-nevelés biztosítása.....	136
Megfelelő tárgyi környezet kialakítása.....	136
Érzelmi biztonság, szocializálódás elősegítése.....	137
Játéktevékenység, aktivitás, kreativitás.....	137
Sérült gyermek ellátása.....	137
Élelmezés.....	138
Képzés, továbbképzés.....	138
Az intézményen belüli kapcsolatok, valamint más intézményekkel való együttműködés módja.....	139
Kapcsolattartás a szülőkkel.....	139
Kapcsolat az óvodával.....	141
Gyermekjóléti szolgálat, szociális osztály.....	141
A bölcsőde és az egészségügyi szakszolgálatok.....	142
Egyéb kapcsolataink.....	142
A gyermek életének jeles napjai, egyéb ünnepeink, rendezvényeink.....	143
Népszokások jeles napok a bölcsődei nevelés-gondozás folyamatában.....	143
Mellékletek.....	146
Érvényességi rendelkezés.....	156
Legitimációs záradék.....	159

AZ INTÉZMÉNY ADATAI

A költségvetési szerv neve: Többsincs Óvoda és Bölcsőde
címe: 2194. Tura, Dózsa György utca 2.
telefon: 06 28 580 495
e-mail: tobbsincsovodatura@gmail.com

Főigazgató: Szilágyi Józsefné
lakcím: 2194. Tura, Szőlő utca 4.
telefon: 06 30 638 4601

Az óvoda vezetője: Szilágyi Józsefné
Igazgató helyettes: Petrovicsné Bódi Marianna

A bölcsőde szakmai vezetője: Kollárné Lévai Mónika

Az intézmény orvosa: Dr. Takács Beatrix

Óvodai csoportok száma: 7
Engedélyezett férőhelyek száma: 175

Bölcsődei csoportok száma: 1
Engedélyezett férőhelyek száma: 12

OM azonosító: 201261

Az alapítás időpontja: 2008. szeptember 1.

Alapító, illetve alapítói jogok gyakorlójának
neve: Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete
címe: 2194 Tura, Petőfi Sándor tér 1.

Székhelye: 2194 Tura, Dózsa György utca 2.
Feladat ellátási hely: 2194 Tura, Dózsa György utca 2.

Közfeladata:–óvodai nevelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény szerint, valamint bölcsődei ellátás a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30) NM rendelet szerint

A költségvetési szerv típusa: óvoda és bölcsőde
Többcélú –közös igazgatású intézmény, melynek intézményegységei: óvoda és bölcsőde

Előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szerint:
részjogkörrel rendelkező költségvetési szerv: működési kiadásait, bevételeit a Polgármesteri Hivatal, mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv költségvetése tartalmazza, előirányzatai fölött a Polgármesteri Hivatal rendelkezik.

A költségvetési szerv irányító szerve: Tura Város Önkormányzata
Képviselő-testülete
A költségvetési szerv-székhelye: 2194 Tura, Petőfi Sándor tér 1.
A költségvetési szerv fenntartó szerve: Tura Város Önkormányzata
Képviselő-testülete
A költségvetési fenntartó szervének székhelye: 2194 Tura, Petőfi Sándor tér 1.

A költségvetési szerv működési köre:

Óvoda: Tura Város Önkormányzat Képviselő-testülete 37/2006. (II. 28.) sz., a 41/2008. (IV.29.) sz., a 156/2012 (IX.28.) sz., valamint 11/2013 (I.30.) számú határozatában meghatározottak szerint, szabad férőhely esetén az Aszódi és Gödöllői Kistérség/Járás települései

Az Alapító Okiratban megnevezett, integráltan nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek: Tura Város Közigazgatási területe, szabad férőhely esetén az Aszódi és Gödöllői Kistérség/Járás települései

Bölesőde: Tura Város Közigazgatási Területe, szabad férőhely esetén az Aszódi és Gödöllői Kistérség/Járás települései

TÖBBSINCS ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

ÓVODAI EGYSÉGÉNEK PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

*„Kis gyermekem nézzél csak szerte szét,
éretted van itt minden, ami szép”*

(Várnai Zseni)

BEMUTATKOZÁS

Tisztelettel és szeretettel üdvözlöm Önt, pedagógiai gyakorlatunkat meghatározó pedagógiai programunk iránt érdeklődőt!

Az óvoda vezetőjeként jó szívvel ajánlom óvodánkat azon családoknak és óvodapedagógusoknak:

- Akik a GYERMEK szükségleteit figyelembevevő, a gyermeki érdeklődésre épülő, különleges óvodai életet szeretnének, ami természetes módon, az óvodás gyermek életkori sajátosságait, egyéni sajátosságait, különbözőségeit figyelembe véve biztosítja a testi-lelki-szellemi növekedés lehetőségét.
- Ahol, a gyermeki jogok ismertek, az minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelés biztosított,
- ahol, nem teszünk különbséget gyermek és gyermek között,
- az óvoda dolgozói munkájuk iránt elhivatott, jól képzett, a gyermekekért szívvel-lélekkel tenni akaró szakemberek,
- az óvodapedagógusok érdeklődése sokirányú,
- a népi hagyományok, népi játékok, kézművesség iránti elkötelezettség valamennyi óvodapedagógus jellemzője,
- a legnagyobb nevelő erő a példamutatás és a szeretet,
- mozgalmas, aktív élet folyik, melyet az együttműködés jellemez,
- a mindennapi életet vidámság, nyugalom jellemzi,
- rend van,
- a családokkal a kapcsolat élő, mindennapos, s a célok egybehangoltak.

Nevelőmunkánk-hitünk és szándékunk szerint - a gyermekek mai gyermeki, és későbbi felnőtt életének boldogságát célozza, s a jövőt szolgálja.

Tura város a Galga alsó szakaszának legnagyobb települése.

Óvodánk a város központjában, nyugalmas kis utcában található. Nagy, parkosított udvarral körülvéve, három épületben, hét csoporttal működik. Nyitva áll minden család számára, hogy szükségleteiknek megfelelően igénybe vehessék szolgáltatását.

Nálunk családias légkörben, a gyermekek érdekeinek, igényeinek, szükségleteinek figyelembevételével minden azért van, hogy az összesen 175 óvodáskorú kisgyermek - akiket fogadni tudunk - boldog legyen, harmonikusan, kiegyensúlyozottan fejlődjön.

Szemléletünk hosszú évek alatt vált meggyőzően személyiségközpontúvá, a családdal szemben elfogadóvá és önmagunkkal szemben igényessé. A módszertani szabadsággal élve, szakmai ismeretünket folyamatosan újítva, bővítve, óvodánk adottságait, környezetünk igényeit figyelembe véve alakítottuk ki óvodánk sajátos arculatát.

Arra törekedtünk, hogy megőrizzük a hazai és a helyi óvodai gyakorlat már jól bevált értékeit, eredményeit.

Nevelésfelfogásunkat erősen befolyásolja szűkebb környezetünk - a Galga mente gazdag néphagyománya. Évek óta elköteleztük magunkat a néphagyomány ápolása iránt. A lakóhelyünkön fellelhető hagyományok közül azokat építjük be az óvodai nevelés folyamatába, amelyek igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz. Kihasználva ezt az érelemre ható eszközrendszert, mely gazdagítja, színesebbé teszi mindennapjainkat, ünnepeinket.

Személyiségközpontú óvodák munkájának alapja a nevelés folyamatában résztvevők - gyermekek, szülők, óvónők - kiegyensúlyozott, bizalomteljes kapcsolata.

Fenntartónk a Városi Önkormányzat. Szakmai önállóságunkat tiszteletben tartja, a működés anyagi fedezetét biztosítja. Jó kapcsolatunk köszönhető az őszinte, kompromisszumokra hajló megbeszéléseknek, a rendszeres kommunikációnak. Az Önkormányzat által kiadott Alapító Okiratban foglaltaknak megfelelően feladatainkat a Köznevelési Törvény előírásai szerint látjuk el, a fenntartó külön feladatot nem határozott meg óvodánk számára. A fenntartónk elvárásai összhangban vannak óvoda-pedagógiai elképzeléseinkkel és a szülők igényeivel.

Nevelőtestületünk élve a közoktatási törvény által biztosított jogával, az önálló programalkotás mellett döntött. Pedagógiai Programunkat a köznevelési törvény jogszabályait, az óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának elveit, szűkebb társadalmi környezetünk igényeit, szükségleteit, elvárásait figyelembe véve, a magyar óvodai nevelési rendszer és óvodánk értékeit, hagyományait megtartva készítettük el. A Pedagógia Program módosítása során figyelembe vettük a jogszabályi változásokat.

Az óvoda személyi feltételei

Óvodapedagógus álláshelyek száma	15 fő
ebből:	1 főigazgató
	1 igazgató helyettes

Az óvodapedagógusok törvényi előírásoknak megfelelően tesznek eleget a kötelező hétévenkénti továbbképzés kötelezettségének.

Főállású, pedagógiai munkát segítő dajkák száma:

dajka	7 fő
pedagógiai asszisztens	2 fő
óvodatitkár	1 fő

Főállásúak egyéb munkakörben:

szakképzett ételmezésvezető:	1 fő
szakképzett szakács:	1 fő
konyhai kisegítő:	3 fő
mosónő:	1 fő
karbantartó-fűtő:	1 fő

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az *óvodapedagógus*.

- Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.
- Az óvodapedagógus joga, hogy az óvodában a nevelőtestület által elfogadott helyi pedagógiai programot szakmailag önállóan valósítsa meg.
- Meggyőződésünk, hogy csak jól képzett, felkészült, munkáját szerető, elhivatott pedagógus tudja helyi pedagógiai programunk cél- és feladatrendszerét, értékeit, alapelveit, a sokszínű tevékenységrendszer szintvonalasan, eredményesen megvalósítani.
- Akinek emberi és nevelői magatartása mintaszerű és követésre méltó,
- aki személyiségével biztonságot áraszt, képes hitelessé tenni magát,
- akinek egész embernevelő munkáját áthatja a gyermekek egyéni különbségeinek tiszteletbenntartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen alapuló magatartás, a nagyfokú tolerancia,
- akinek tetteiben mindig érezhető a tapintat és az empátia,
- aki munkáját szívvel-lélekkel, felelősséggel, tudatosan végzi,
- aki tudatosan alakítja, képzzi magát, nyitott az új, megszokottól eltérő dolgok befogadására és alkotó módon használja fel azokat a mindennapok során.

A nevelőtestület együttműködési foka, közösségi állapota meghatározója az óvoda nevelési eredményeinek.

Véleményünk szerint a konstruktív együttműködés megkívánja, hogy

- Világos célokkal, tervekkel rendelkezünk, melyek megvalósításáért a közösség tagjaként valamennyien felelősséggel tartozunk,
- a döntéshozatal az egész nevelőtestület nyílt, őszinte véleményének figyelembevételével történjen,
- megfelelő legyen az információáramlás,
- az óvodában dolgozó minden óvodapedagógus végezze munkáját legjobb tudása szerint, értékelje reálisan pedagógiai tevékenységét,
- hogy minden kolléga tevékeny, alkotó munkát végezzen, teljes módszertani szabadsággal, amely párosul a másra át nem hárítható felelősséggel,
- az óvónői párok tudjanak együtt tervezni, tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni, legyenek képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlataikat egyeztetni,

- a különbözőségeket, másságokat elfogadjuk, elviseljük, tiszteletben tartjuk, értékeljük, a nevelőtestületet jellemezze mindenkor kollegiális magatartás, egymás munkájának megbecsülése és véleményének tiszteletben tartása,
- a légkör az óvodában legyen rendezett, stabil, úgy hisszük, akkor megfelelő, ha jó a közérzet, elégedettség, derű tapasztalható nap, mint nap.

Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak

A dajkák nélkülözhetetlen segítőtársaink a gyermekek gondozásában, a nevelés feltételeinek megteremtésében. Mint minden felnőtt, teljes lényükkel hatást gyakorolnak a kisgyermekre. Gyermekszeretetük, szakmai hozzáértésük, valamint az óvónőkkel összehangolt munkájuk, együttgondolkodásuk hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógiai asszisztensek

Az óvodapedagógus irányítása alapján segítik a csoportban folyó nevelőmunkát.

A pedagógiai program eredményes megvalósítása, a gyermekek zavartalan és folyamatos ellátása érdekében segítik az óvodapedagógusok munkáját.

Gondoskodnak a gyermekek testi szükségleteinek ellátásáról, a gyermekek foglalkoztatásáról, fejlődésük optimális megsegítéséről.

A tevékenységek megszervezésében az óvónő irányításával segítik a csoportban folyó munkát, az eszközöket előkészítik, elrakja, segítenek a csoportszoba átrendezésében, a gyermekek eszközeinek előkészítésében, szükség szerint a gyermekeknek egyéni segítséget nyújtanak.

Óvodatitkár

Feladata az intézményben folyó pedagógiai munka segítése.

Az óvodai ügyvitel szervezése és adminisztratív végrehajtása.

Adatrögzítési feladatok ellátása.

Alapvető tájékoztatási és protokollszerzési feladatok ellátása.

A 2020.09.01-én hatályba lépett 417/2020. (VIII. 30.) Kormányrendelet a következőképpen rendelkezik:

Ha az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskola-előkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthat.

Az óvodavezető e kollektív tevékenységet úgy irányítsa, hogy jelentősen előmozdítsa a haladást és a beosztottak fejlődését.

- Ehhez lényeges, hogy rendelkezzen jó emberismerettel, empátiakészséggel.
- Ismerje fel, és próbálja meg kiküszöbölni az eredményeket rontó tényezőket.
- A biztonság, a stabilitás érzésének fokozásával teremtsen kedvező légkört a problémák, az ötletek felvetéséhez, serkentse és értékelje a fejlesztő javaslatokat.
- Találja meg, hogy mikor, és mennyire avatkozik be a folyamatba a fejlesztés érdekében.

Az óvoda működését segítő **nem pedagógus alkalmazottak** összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

Mindezt azért tesszük, hogy minél gyakrabban sütkérezhessünk a boldog gyermekek mosolyában, s minél gyakrabban megérezhessük, hogy a közös gondolkodás, és az azonos célokért folytatott erőfeszítés a leggyümölcsözőbb.

Az óvoda tárgyi feltételei

Óvodánk három épületében 7 csoporttal működik.

A főépület 1976-ban épült négy csoport befogadására, ahol négy csoportszoba, 2-2 csoport részére 1 öltöző, 1 mosdó található. Itt működik az intézmény konyhája is.

Két csoport elhelyezésére a régi „jegyző házat” alakították át 1983-ban és 1985-ben. Ebben az épületben 2008-ig két óvodai csoport működött, amikor is egy óvodai csoport megszűnt, ezzel egyidejűleg egy bölcsődei csoportot hozott létre a fenntartó önkormányzat. Ekkor az épület teljes belső felújítása is megtörtént

A harmadik épületben, a Dusa portán egy óvodai csoportnak áll rendelkezésére csoportszoba, öltöző, mosdó, melegítő konyha.

2008-ban az Önkormányzat a régi „Dusa-portán” lévő istállót is felújította, átalakította. Itt került sor tornaszoba kialakítására.

2013-ban sor került a főépület teljes felújítására, bővítésére, korszerűsítésére.

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezetesztétika megteremtésére.

A csoportszobák, öltözők, folyosók és az előtér berendezésében, díszítésében a népművészet motívumkincsét, a „tisztá forrás” nemes egyszerűségét, a természetes anyagok, az eleven textil varázsát igyekszünk felhasználni.

Óvodánk belső terének szépítése, korszerűsítése folyamatosan, az anyagi lehetőségeinktől meghatározottan történik. A nevelők ötletességével, az óvodai dolgozók, a szülők segítségével nagyon eredményes volt az elmúlt évek során.

Az intézmény udvara az Önkormányzatnak, egy pályázatnak, az óvodai alapítványnak, az intézményben dolgozóknak, szülőknek, sok-sok segítőnek, támogatónak köszönhetően minden igényt kielégít.

Tágas, minden gyermekcsoportnak jut megfelelő játszóhely korszerű, játékszerei biztonságosak, esztétikusak, sok, változatos mozgásforma gyakorlására alkalmasak.

Óvodánk eszközellátottsága

A színvonalas szakmai munkához, a gyermekek változatos tevékenységeihez, a különböző játékfajtákhoz kellő mennyiségű és minőségű udvari és csoportszobai játék (babák, legók, autók, társas-, építőjátékok, szerepjátékhoz szükséges eszközök...), mesés-, ismeretterjesztő-, szakkönyv, sokszínű technikát biztosító ábrázoló eszköz, torna- és zenei eszköz áll rendelkezésükre.

Biztosítjuk a gyermekek munkájához szükséges eszközöket (kerti szerszámok, takarító eszközök...) is.

A szükséges alapvető játékszereket, eszközöket elsősorban költségvetési keretből biztosítjuk.

Az óvodapedagógusok, dajka nénik sok kiegészítő eszközt - puha párnák, festőköpeny, szerepjátékok kellékei, mesei öltözékek, népi játékszerek: seprőnyél lovak, rongy-csutka-csuhébabák, facsiga, tóklámpás, különböző ritmushangszerek, mozgásfejlesztő kéziszerk, képességfejlesztő játékok a különböző részképességek fejlesztéséhez, különböző jellegű bábok...- saját kezűleg vagy szülői, karbantartói segítséggel készítenek.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését úgy alakítottuk, ki, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméreteinek, biztosítsa egészségük védelmét.

Ezt kiegészítik a pályázatok útján nyert támogatások, a szülők adományai.

A szülők 2004-ben alapították „Összefogás Óvodásainkért Közhasznú Alapítvány”-t mely tárgyi feltételeink, eszközkészletünk továbbfejlesztését, színvonalasabbá tételét szolgálja.

Hagyományos és elektronikus eszközök

A 21. század tudásalapú társadalmában elképzelhetetlen az intézmények működése információs és kommunikációs technikai (IKT) és egyéb médiai eszközök nélkül. Fontosnak tartjuk a kellő számú hagyományos, valamint elektronikus IKT- eszköz biztosítását.

Sokoldalú alkalmazásuk az intézményben:

Dokumentumok készítése, prezentáció, adattárolás, adminisztráció, nyilvántartások készítése, felkészülés a pedagógiai munkára, információszerzési, illetve kommunikációs célok, az intézmény működési folyamatait átszövő mérési, értékelési rendszer működtetése során az adatok feldolgozására, intézményi programok, a csoportokban folyó nevelőmunka segítése.

Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógusok e területen is rendelkezzenek megfelelő képesítéssel. Két fő alapfokú számítógép használói jogosítvánnyal, két fő ECDL Európai Számítógép használói Jogosítvánnyal, valamint számítógép-kezelő (használó) szakképesítéssel (OKJ), négy fő szövegszerkesztési, táblázatkezelési ismeretekkel rendelkezik.

Óvodánk szélessávú internet kapcsolattal rendelkezik, mely elérhető mind, az intézményvezetői irodában, mind pedig a nevelői szoba/tanácskozó helyiségben.

A dokumentációs adatbázishoz szükséges szoftverek, külön email-fiók, rendelkezésre áll.

Telefonhálózat található.

Tárgyi feltételek fejlesztésére vonatkozó elgondolások

Költségvetési keretből szükség van:

- szükség szerint azon bútorok, berendezési tárgyak, cseréjére, melyek a több évtizedes használat során tönkrementek,
- a gyermekcsoportok fejlettségéhez, életkorához, szükségletéhez, az elhasználódás mértékéhez igazodva a csoportszobai és udvari játékszerek, eszközök, az óvodai tanuláshoz szükséges képességfejlesztő eszközök folyamatos pótlására, az óvodai gyermekkönyv állományunk (főleg régebbi kiadványokból álló) gyarapítására,
- szakkönyv ellátottságunk színvonalának növelése érdekében új kiadványok beszerzésére,
- technikai berendezések, a működéshez szükséges eszközök beszerzésére, pótlására.

Köztudomású, hogy anyagi lehetőségeink korlátozottak, ezért a meglévő felszerelések, tárgyak, eszközök lehetőség szerinti ésszerű, takarékos, célszerű felhasználása, állapotuk megóvása, javítása fontos feladatunk.

Továbbra is próbálunk minden ötletet hasznosítani, és minden erőt megmozgatni (saját munkánk, szülői segítség, pályázatok, szponzorok felkutatása) óvodánk tárgyi feltételeinek javítására.

A feltételrendszer, a gyermekek élet körülményeinek javítását segítik:

- a pályázatok,
- a szülők által alapított alapítvány,
- az intézmény dolgozóinak,
- az óvodába járó gyermekek szüleinek munkája.

GYERMEKKÉP

Minden gyermek szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben egyedi, megismételhetetlen csoda, fejlődő személyiség, szociális lény, aki elfogadásra, biztonságra és szeretetre vágyik. A tehetségük, magatartásuk miatt kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylők, éppúgy, mint a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetük miatt, kiemelt figyelmet igénylők.

Különböznek egymástól testi, idegrendszeri sajátosságaikban, tapasztalatokban, nyelvi kifejezőképességük, társas magatartásuk, érzelmeik, érdeklődésük terén. Egyéni fejlődésük nagy különbséget mutat. Ezt természetes módon fogadjuk el. A személyre szabott, egyéni bánásmódhoz minden gyermeknek joga van.

Olyan pedagógiai környezetet kialakítására törekszünk, ahol a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik, melyben a gyermek meglévő hátrányai is csökkennek.

Személyisége szabad kibontakoztatásához a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó.

Valljuk: Az óvoda akkor fejleszti igazán sokoldalúan a kisgyermeket, ha érzelmileg meleg, biztonságos környezetet; szabad, nyugodt légkört; a gyermeki közösségben életkorának és fejlettségének, érdeklődésének megfelelő, sokszínű tevékenységet; jó mintát biztosítunk számára.

Célunk a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése. A kreativitás előtérbe helyezése, a gyermek képességei, készségei fejlődésének biztosítása.

ÓVODAKÉP

Óvodánkban

- *a gyermekek az óvodába lépés első percétől szerető-óvó-védő környezetben életkoruknak megfelelően élhetnek,*
- *amely érzelmi biztonságot ad minden gyermeknek, és lehetővé teszi, hogy szabad, nyugodt légkörben, sok szép élménnyel gazdagodva élvezzék az óvodában töltött éveket.*
- *A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.*
- *Óvodánk nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.*
- *a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.*
- *Nálunk a sokszínű óvodai tevékenységben, a szabad játék, a mese csodavilágában, a kreatív, alkotó tevékenységek kipróbálásával, a mozgás örömteli, az ének, zene lélekápoló hatása mellett, a környezet felfedezésén, megismerésén keresztül, a munka jellegű tevékenységek személyiség alakító hatása mellett, hagyományaival, ünnepeivel, otthonosan mozgó, eleven eszű, tevékeny emberkéek élnek boldog, élményekben gazdag gyermekkorukat.*
- *A gyermek szabadon élhet lehetőségeivel, adottságait kipróbálhatja, képességeinek megfelelően reagálhat a környezet stimuláló hatásaira.*
- *A pedagógus - aki érti és figyelembe veszi mindennapi munkája során az érés, a fejlődés, a fejlesztés összefüggéseit - tudatos, tervszerű hatásával, a feltételek megteremtésével segíti a harmonikus személyiség életkorra jellemző tulajdonságainak kibontakozását és megerősítését, melynek során megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés pszichikus feltételei.*
- *Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk biztosítja a gyermekek fejlődésének, és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.*

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Óvodánk nem akarja és nem is tudja átvállalni a család funkcióját, a családi neveléssel szorosan együttműködve szolgálja a gyermek fejlődését. A család szocializációs hatása nem pótolható, nem vállalható át, hiszen a család szeretetteljes kötődését az óvoda nem helyettesítheti. De hisszük, hogy a családi nevelésnek jó kiegészítője, hasznos segítője kell, hogy legyen. Mélyen átérezzük munkánk felelősségét és a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében igyekszünk mind hatékonyabban kihasználni azokat az egyedi lehetőségeket, amelyek az óvoda nevelőmunkájában rejlenek.

*„Engem ne emeljen a magasba senki,
Ha nem tud addig tartani,
Míg tényleg megnövök,
Guggoljon ide mellém,
Ha nem csak hallani,
De érteni akar,
Hogy közel legyen
A szívdobogásunk.”*

(Birtalan Ferenc)

ALAPELVEINK

- A gyermek **EMBER**, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Emberhez méltó jogok és a gyermeki léthez méltó körülmények illetik meg, érdekei megelőznek minden más érdeket.
- Joga van a sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteinek kielégítéséhez.
- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben, s meglévő hátrányai csökkenjenek.
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását
- Pedagógiai értékeink
 - Egészség.
 - Erkölc, jellem.
 - Életigenlés.
 - Testi, lelki, szellemi harmónia igénye.
 - Konstruktív életvezetés.
 - Pozitív gondolkodás.
 - Önismeret, önértékelés képessége.
 - Tolerancia.
 - Szeretet.

- Empátia.
 - Esélyegyenlőség, differenciálás.
 - Akarat.
 - Tudás, élethosszig való tanulás.
 - Harmónia
- Óvodánk nem ad helyet az előítéleteknek.
 - Tudomásul vesszük, és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait a gyermeknevelésben, a gyermekkel kapcsolatos döntéshozatalban - a gyermek a szülőké, elsősorban az ő örömük és felelősségük - és legjobb szakmai tudásunk szerint, partneri módon segítjük őket.
 - A legfontosabbnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védését az egészségmegőrzés szokásainak kialakítását.
 - Alapvető követelménynek tartjuk, hogy olyan egészséges, biztonságos környezetet teremtsünk a belépő gyermek számára, amelyben jól érzi magát. Kerestük azokat a megkülönböztető jegyeket, amik már látványban is tervünkhöz igazodnak, és megfelelő hangulatot adnak gyermekeink mindennapjaihoz (csoporszobák berendezése, díszítése természetes anyagok felhasználásával).
 - Az óvodai nevelés csak derűs, biztonságos, családi légkörben képzelhető el, ahol a gyermek érzi, hogy óvják, védik, elfogadják olyannak amilyen, ahol mindig számíthat a felnőttek segítségére és ahol önállóan, szabadon tevékenykedhet.
 - Valljuk, e sajátosan hatékony óvodai légkört csak személyiségközpontú óvónő tudja megteremteni, katalizátorként működtetni, aki a legfontosabbnak érzi a kisgyermek feltétel nélküli szeretetét, gondoskodásának feltétlen nyújtását, hogy kellő empátiával forduljon a gyermekek felé és megfelelő toleranciával el tudja fogadni minden gyermek másságát.
 - A játék az óvodáskorú kisgyermek „életeleme”, semmi mással nem pótolható alaptevékenysége, a gyermeki világhoz, a gyermek pszichikumához, adottságai, képességei megismeréséhez vezető lehetőség, a mozgás, a szabad személyiségfejlődés és fejlesztés eszköze. Ennek tudatában teremtjük meg az önfeledt, szabad játék feltételrendszerét.

- A gyermekkor nem a kötelességek, hanem a szabadság ideje. A gyermek attól lesz boldog, hogy az általa választott dolgokban vehet részt, a szabadság abban van, hogy választhat - tehát életkorának megfelelően élhet.

A választás lehetősége megnyitja a személyiség fejlődésének, fejlesztésének távlatait. Ez azonban nem egyenlő a gyermek magára hagyásával! Ennek alapja a változatos tevékenységi lehetőségeket, megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket felkínáló óvodai élet megteremtése.

- A gyermekek együttműködő képessége, feladattudata fejlődése érdekében növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos foglalkozásokat tervezünk, szervezünk.
- A gyermeki tevékenységeken keresztül közvetítjük azokat a műveltségterületeket, melyek részei az egyetemes emberi értékeknek, és amelyeket a gyermekek aktuális fejlettségükkel összhangban könnyen magukévá tudnak tenni.
- Az óvodai élet ritmusát a látszólagos kötetlenség mögött alapos, átgondolt, folyamatos, rugalmas, ugyanakkor stabil napirenddel biztosítjuk.
- Minden gyermek szellemi, erkölcsi és szociális értelemben is egyedi, megismételhetetlen, fejlődő személyiség, szociális lény - csak önmagához hasonlítható, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Fejlettségét csak saját képességeinek figyelembevételével lehet meghatározni. Ez az egyéni fejlesztés kiinduló pontja. Nem fáradozunk az egyéni különbségek eltüntetésén, minden gyermeket önmagához képest fejlesztünk, segítjük tehetsége kibontakozásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában. Valóságos fejlesztési eredményekre törekszünk, az életkorhoz illő testi-lelki-szemleli harmónia megteremtésére.
- A nevelőtestületünk inkluzív pedagógiai szemléletet vall, és korszerű pedagógiai módszereket alkalmaz a nevelés során.

„Az inkluzív pedagógia az, ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek, amelyben nem kisebbségekről és nem többségekről van szó, hanem emberekről, gyerekekről.” (Bakonyi Anna)

Hisszük, ha minden gyermek „másnak” van kezelve, akkor a „valódi” másság nem tűnik ki a többi közül.

- Óvodánk nyitott, segítőkész a testi, értelmi, érzékszervi sérüléssel, szociális hátránnyal küzdő gyermekek befogadására, nevelésére.

- Valljuk, ugyanolyan jogok illetik meg őket, mint többi társukat. S hogy a közösségekben megélhető élmények semmi mással nem pótolhatóak. Csak ebben a közegben szerezhetnek tapasztalatokat arról, hogy minden ember más, mindenkiben vannak szerethető tulajdonságok.
Lehetőség van arra, hogy megtapasztalhassák, gyakorolják a társas együttélés szabályait, az egymásra figyelmet, az együttérzést, egymáshoz alkalmazkodást, egymás segítségét.
Természetesen, amennyiben azt sérülésének foka lehetővé teszi, s nem igényel kimondottan szegregált nevelést.
- A fogyatékoság nem az alkalmatlanságot, a képességek hiányát jelenti, hanem egy olyan helyzetet, amelyben a környezet alakításával a gyermekek életminősége –a fogyatékos emberek életminősége is- javulhat, egyre nagyobb a lehetőség a találkozásra, a társadalmi beilleszkedésre.
- Az integrált nevelés sajátossága, hogy egyszerre van jelen az óvodapedagógiai és gyógypedagógiai fejlesztés. A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése egész napos tevékenység, mely a különleges gondozási igény kielégítését szolgálja csoportos és egyéni formában. Ennek érdekében sérülés-specifikus módszerek, terápiák szakszerű megválasztása és alkalmazása szükséges.
- Amikor egy sajátos nevelési igényű gyermek kerül a többségi óvodai csoportba, a csoport óvodapedagógusa egy számára ismeretlen területtel találkozik. Ezért fontos feltételt jelent, hogy a befogadó csoportban minden pedagógus rendelkezzen bizonyos alapismeretekkel a fogyatékoság számos körülményéről.
- Valljuk, ha a helyi néphagyományokat, mint örökséget megfelelően építjük be a nevelési folyamatba, akkor elősegítjük a ránk bízott gyermekek személyiségének egészséges fejlődését - társaival olyan élményeket élhet át, amelyek erősítik a valahová tartozást, az identitás tudatát.
- Meggyőződésünk, hogy az így módon nevelt kisgyermekek többségének az óvodáskor végére kialakulnak azok a készségei, képességei, tulajdonságai, amelyek képessé teszik az iskolai életmód elfogadására. A gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolai munkára.
- Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá szocializálódik.

„Ha jó a cél, amit kitűztél,
akkor akadnak hozzá biztos eszközök”
(Vikingek)

AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, FELADATAI

Programunkban a nevelési célokat, feladatokat az alábbiak szerint fogalmazzuk meg.

Célunk

- *Az érzelmi biztonság burokrendszerében, nyugodt, élmény gazdag, tevékenységre ösztönző környezetben, a gyermeki személyiség,- ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is -harmonikus, sokoldalú fejlődésének, a személyiség kibontakozásának elősegítése, a hátrányok csökkentése, mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, egyéni fejlődési ütemét figyelembe véve, a differenciált, minden gyermeket megillető egyéni bánásmód lehetőségeire építve,*
- *A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek iskolai sikerességének megalapozása, az óvodai fejlesztő program megvalósítása révén.*
- *Hozzájárulni a gyermekek azonosságtudatának mielőbbi megalapozásához a helyi néphagyományok továbbéltetése, átörökítése révén.*

Általános nevelési feladataink

Az óvoda nevelő intézmény. Óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkciója meghatározza feladatunkat, mely: az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- *az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési feladatok megvalósítása*
- *az érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált a közösségi nevelés*
- *az értelmi fejlesztés, nevelés,*
- *az anyanyelvi nevelés és fejlesztés megvalósítása*
- *kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének, fejlődésének segítése, integrált nevelés*

melyre programunk sajátos tartalom és eszközrendszerével messzemenően törekszük.

Az egészséges életmód alakítása és az egészségfejlesztési feladatok megvalósítása

„Az egészséges személyiség aktív befolyást gyakorol a környezetére, személyisége bizonyos egységről tanúskodik, s helyesen képes észlelni a világot és saját magát.”

(Marie Jahoda)

Az egészségfejlesztés, az egészséges életmódra nevelés célja:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Célunk a gyermek egyéni szükségleteit figyelembe véve az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges életmód szokásrendszerének kialakításával és gyakorlásával, amely ebben az életkorban kiemelt jelentőséggel bír.

Megfelelő szakemberek bevonásával-szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása.

Feladataink

Egészséges és biztonságos környezetet alakítása

A gazdag, esztétikus környezet - amely megfelel az egészségügyi és balesetvédelmi előírásoknak - jó alapot ad az óvodai nevelőmunkához.

Az óvoda udvara

- Az óvoda egyik legfontosabb fejlesztési színtere az óvodaudvar.
- Külön figyelem szükséges a helyes alakításához.
- Tudatosan formáljuk olyanná, hogy a gyermekek óvodai életük minél nagyobb részét a szabadban tölthessék.
- Feleljen meg a biztonságos, de sokoldalú gyermeki mozgásigényének, minden évszakban, napszakban gazdagon kínálja a változatos tevékenységeket, motiválja a gyermeket szükségletei kielégítésére.
- A meglévő lehetőségek okos és célszerű kihasználására törekszünk.

- Az udvar különböző jellegű talajfelületei más-más célt szolgálnak, - ezért van udvarunkon füves, homokos, betonos rész is, váltakoznak a napos, árnyékos részek, egy részét lejtős, dombos tereppé alakítottuk, - hogy változatos mozgásokra és sportjátékokra is alkalmassá váljunk.
- Az udvaron ivóvíz biztosítva van a gyermekek számára. Feltétlenül fontos lenne zuhanyzóval ellátott lubickoló medence is, amellyel megteremthetnénk a vizes edzés, a vízzel való játék lehetőségét.
- A gyermekek mozgását, edzését, változatos tevékenységét megfelelő felszerelési tárgyak, eszközök szolgálják. A mozgásfejlesztő eszközöket, játékokat, kerti szerszámokat úgy válogatjuk meg, hogy ne legyenek balesetveszélyesek, célszerűek, esztétikusak legyenek, lehetőleg természetes anyagokból készüljenek és feleljenek meg a gyermekek életkori igényeinek és testméreteiknek, harmonikusan illeszkedjenek az óvoda környezetébe.
- Az udvaron minden csoportnak van állandó helye - saját homokozóval, babaházzal, - ahol megtalálhatják óvónőjüket, csoporttársaikat. Más csoportba járó testvéreikkel, barátaikkal bárhol együtt játszhatnak.
- Nagy udvarunkból megfelelő méretű veteményeskerteket tudunk biztosítani.
- A szépen parkosított, fás, cserjés, virágos udvar esztétikai élményt jelent gyermekeink számára.

Az óvoda helyiségei

Az óvoda építészeti adottságai, helyiségei adottak. Az óvónői önállóság kérdéskörébe tartozik, az óvónő pedagógiai felkészültségétől függ, hogy a meglévő adottságokon belül hogyan alakítja ki az óvoda belső tereit és csoportszobáit annak érdekeiben, hogy megfelelő, a gyermekek fejlődését elősegítő környezetet teremtsen.

Csoportszobák

- Csoportszobáink többfunkciós helyiségek. Úgy rendezzük be őket, hogy alkalmasak legyenek a szabad játéokra, különböző tevékenységek végzésére, étkezésre, pihenésre egyaránt.
- Berendezésekor figyelembe vesszük a gyermekek eltérő igényeit. A többféle játéktevékenységekhez kis kuckókat, játszósarkokat alakítunk ki. Hagyunk teret a nagyobb mozgásra is.

- A jellel ellátott kis polcok, mesepárnák, ágyneműk segítenek otthonossá, barátságosabbá tenni a környezetet. A természetes anyagokból általunk készített játékszerek, kiegészítők, díszek vonzóvá teszik a gyermekek második otthonát.
- Pénzügyi lehetőségeink függvényében arra törekszünk, hogy az elhasználódott bútorokat, felszerelési tárgyakat esztétikusabb, természetes anyagokból készültre cseréljük ki.
- A természetes világítás optimális kihasználása érdekében csak az ablakok egy részét befedő függönyöket használunk. Az erős napsugárzás, a túlzott felmelegedés ellen a csoportszobát világos színű, elhúzható függönyök védik.
- Naponta többször, 5-10 perces szellőztetésre szükség van, különösen fontos étkezés után, lefekvés előtt, alvás alatt, a sok mozgással járó tevékenységek közben. Fűtésidényben párologtató használata elengedhetetlen.

Öltözők

- Kialakítása, berendezése, világítása a gyermekek kényelmes vetkőzését, öltözését szolgálja. Minden gyermek számára jellel ellátott, külön fogas, megfelelő nagyságú tárolóhely áll rendelkezésre.

Mosdók

- Gyermekléptékű szerelvények segítik a szükségletek kielégítését.
- Minden gyermeknek jellel ellátott törülközője, fésűje, fogmosó pohara, fogkefeje van. Körömkéfe is rendelkezésre áll.
- Az egészséges és tiszta környezet fenntartásának legfontosabb feltétele a korszerű eszközökkel végzett rendszeres és alapos takarítás. Az óvoda helyiségeit, udvarát és kertjét olyan állapotban kell tartani, hogy azt összes létesítményeivel együtt a gyermekek állandóan használhassák.

A kisgyermek gondozása, testi szükségleteinek és mozgásigényének kielégítése, a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése alapvető, felelősségteljes feladat az óvónő számára.

A testi szükségletek kielégítése biztosítja a gyermek testi-lelki jóérzését, amely minden egyéb tevékenységéhez szükséges.

Elősegíti a növekedést, fejlődést, hozzájárul egészséges életmódjának alakulásához és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülésének feltételeit. Hozzájárul az egész személyiség harmonikus alakulásához.

- A gyermek, fejlődő személyiség. A növekedés, fejlődés üteme minden gyermeknél más és más jellemző egyéni sajátosságokat mutat. Ennek megfelelően a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi szükségletei vannak. Ezért legfontosabb feladatunk az egyéni sajátosságok feltárása, az egyéni igények, családból hozott szokások megismerése, melyeket a gondozás során nagyon fontos figyelembe venni.
- A gyermekek szükségleteik önálló kielégítésére csak fokozatosan válnak képessé. Az önkiszolgálás kezdetben komoly feladatot jelent számukra. Az ennek keretében végzett tevékenységek gyakorlás közben válnak szokássá. Az óvónő akkor jár el helyesen, ha életkortól függetlenül ösztönzi, csábítja, támogatja, bátorítja a gyermeket ahol erre képesnek látszik, és személyesen, személyhez szólóan segíti ahol és addig amíg arra szüksége van, hogy egyéni tempó, teljesítőképesség és igény szerint az önállósági törekvéstől függően egyre önállóbban s végül teljesen önállóan elégítse ki szükségleteit.
- A gondozási feladatok megvalósításának feltétele az óvónő és a gyermek közötti bensőséges, meghitt kapcsolat. Semmi más nem helyettesítheti, nincsen annál fontosabb, hogy a gyermek érezze az óvónő megkülönböztetett figyelmét, elfogadó, törődő, segítő, türelmes magatartását, a mindenre kiterjedő, gondoskodó, óvó szeretetét, az érzelmi biztonságot.
- A nyugodt, kiegyensúlyozott élettényező érdekében a gyermekek óvodában töltött idejét az óvodás gyermekek életkori sajátosságait, élettani szükségleteit, a helyi adottságokat, igényeket, lehetőségeket, hagyományokat figyelembe véve, tudatosan tervezzük meg. A jól szervezett, de rugalmas keret a gyermekek kiegyensúlyozott életritmusának, biztonságérzetének záloga.

Az egészséges táplálkozás

A növekedés, fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás.

A gyermekek az óvodában háromszori étkezéssel napi tápanyagszükségletük 65-70 %-át kapják meg.

- Fontos, hogy étrendjük a gyermekek életkorához igazodó, megfelelő tápanyag összetételű, vitaminokban dús, változatos legyen.

- Az étrendet az élelmezésvezető állítja össze, az óvodavezető közvetítésével az óvónők véleményét figyelembe véve. Amely vélemények segítenek abban, hogy az étrend és az ételek minősége a gyerekek szükségleteinek megfelelő legyen.
- A tápanyagszükséglet kielégítése és az étkezés változatossága érdekében megfelelő időben tájékoztatjuk a szülőket az óvoda étrendjéről.
- Mivel a gyermeknek nemcsak a fejlődését, de közérzetét is befolyásoló tevékenységről van szó, fontos, hogy megismerjük minden gyermek ízlését, étvágyát, táplálkozási szokását, s azokat fogadjuk el, tartjuk tiszteletben.
- Az egyébként egészséges gyermek megfelelő, derűs légkörben és kultúrált étkezési szokások között, ízlésesen terített asztalnál melyekre fokozott hangsúlyt fektetünk - annyit eszik, amennyire szüksége van, egy falattal sem egyen többet, amennyit kíván. Az óvónő terelgesse őket az egészséges táplálkozási szokások irányába, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére, hogy azt szeressék, ami egészséges, ami jó nekik, (friss gyümölcsök, zöldségek), kedveltessen meg új ízeket velük.
Ösztönözze, de soha ne kényszerítse az étel elfogyasztására!
- Étkezés közben vagy azon kívül a gyermekek, annyi folyadékot ihassanak, amennyit kívánnak.
- A folyamatos tízórai és uzsonna megjelölt időkeretén belül az étkezés időpontját a gyermekek maguk választhatják meg, a déli étkezést is egyéni tempóban fejezik be.
- Az étkezés feltételeinek biztosításában maguk a gyermekek is részt vesznek.
- Önkiszolgálás, naposi rendszer: az önkiszolgálás, naposi rendszer szokásainak alakítását az óvónő fokozatosan, tapintattal végezze, hagyjon megfelelő időt a gyermekeknek e tevékenységekre.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően használják a kanalat, villát, kést.
- Jogszabályban előírtaknak megfelelően biztosítjuk a diétásan étkező gyermekek ellátását.
- Piacot, zöldséges üzletet, látogatunk, ahol a gyermekek megismerkednek a különféle gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, ezzel is segítjük az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásainak kibontakoztatását.
- Az étkezések a lehetőségek szerint a szabadban történnek.

Testápolás, - személyi higiéné

- a gyermekek egészségének védelmét, edzését, óvását, megőrzését, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres szükség szerinti tisztálkodásukat, tisztaság igényük kialakulását szolgálja.
- Az önálló testápolás igénye a szeretett óvónővel együttműködve, alakul ki. A feladatok páros jellegűek és intimek (mosakodás, kéztörlés, fésülködés, fogmosás, orrfúvás, wc használat). Az óvónő a testápolási teendők közben jelen van, példát mutat, ha szükséges segít, akivel együtt a gyermek elsajátíthatja a testápolási műveletek technikáját.
- A szokások belsővé válásának folyamatát lerövidíti a családi és az óvodai szokások összehangolása.
- A gyermek fokozatosan jut el odáig, hogy önmagával, ruházatával, használati tárgyival kapcsolatban is igényli a rendet, tisztaságot. Ehhez az is szükséges, hogy az óvónő maga is ügyeljen a tisztaságra, rendre és személyes gondozottságára.

Az öltözködés

- Védekezés az időjárás változásai ellen, de a gyermek ízlését és önállóságát is fejleszti.
- A gyermek óvodai öltözéke legyen célszerű, kényelmes, könnyen kezelhető, többretegű. amely nem gátolja őket a szabad mozgásban.
- Ne legyenek túlöltöztetve, ruházatuk a szobában és a szabadban egyaránt igazodjék az időjárás, a hőmérséklet változásaihoz. Az óvodában váltócipő használata kötelező. Olyan legyen, amely kényelmes, védi a lábat, megfelelő tartást biztosít és megakadályozza a lúdtalp kialakulását.
- Váltóruhára is szüksége van minden gyermeknek. Ajánlott a gumicsizma és az esőkabát beszerzése is.
- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekek részére az öltözködésben és a ruházat elrakásában.
- Segítünk a megfelelő viselet kiválasztásában, összefüggéseket tárunk fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Pihenés, alvás

- A gyermekek testi fejlődéséhez a pihenés éppúgy hozzátartozik, mint az ébrenlét alatti tevékenység. A gyermek akkor aludt eleget, ha felkeltés nélkül ébredt fel. Ha a szülő teheti, hagyja magától ébredni gyermekét, reggeliztesse meg, intézze el egyéb szükségleteit, s csak aztán jöjjön az óvodába.
- A gyermek alvásszükséglete kielégítésének egy része az óvodára hárul. A testi fejlődést jól segítő pihenés feltételeinek megteremtésére megkülönböztetett módon figyelünk.
- A nyugodt pihenés, alvás feltételei:
 - a csoportszoba levegőjének cseréje, folyamatos levegőcsere biztosítása,
 - a zavaró külső és belső ingerek megszüntetése, a kellemes közérzet, a nyugalom, a csend megteremtése,
 - a pihenést segítheti az is, ha a gyermekek magukhoz vehetik kedvenc játékokat, személyes tárgyukat,
 - az elalvás előtti rövid mesének, halk dúdolgatásnak különösen nyugtató hatása lehet.
- A pihenés, alvás alatti nyugalmat az óvónő tartsa fenn, de ne erőszakolja a mozdulatlanyságot, az alvást. A gyermekeknek egyénienként más-más az alvásszükséglete - ezt tartsa tiszteletben, tegye lehetővé, hogy a szükségletüknek megfelelő pihenés után csendben tevékenykedhessenek.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

- A mozgás az óvodáskorban a fejlődés elengedhetetlen feltétele, az óvodás gyermek lételeme. Erős, belső késztetése van a mozgásra, életkori sajátossága a nagy mozgásigény. A gyermekek mozgásigénye egyénileg eltérő.
- Az óvodában megfelelő mozgásteret, helyszínt, alkalmat, időt kell biztosítani, hogy a gyermekek szabadon mozoghassanak, gyakorolják a különböző mozgásformákat. Mindennap alkalmazható mozgásgyakorlat lehet a mászás, járás, futás, ugrás, dobás, elkapás. A változatos mozgáslehetőség elősegíti a harmonikus testi - lelki fejlődést, növeli a szervezet teljesítő-, és teherbíró képességét.
- Emellett az óvónő által naponta kezdeményezett mozgásos játékok, szervezett mozgástevékenységek szolgálják a gyermekek mozgásigényének kielégítését, mozgásuk fejlesztését, mozgáskoordinációjuk alakítását. (Lásd: Mozgás c. fejezet)

- A mozgásos tevékenységekre mind a négy évszakban elsősorban a szabadban kerüljön sor.
- A jól szervezett, a gyerekek életkorához igazodó séták, kirándulások a mozgásos játékok jó kiegészítői. Melyek szintén szolgálják a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

Az óvoda fontos feladata a kisgyermek egészségének védelme, edzése, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

- Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz.
- A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet, az évszaktól és az időjárástól függően a lehető legtöbb időt kell a gyermekeknek szabadban tölteniük.
- A levegőhöz, a napfényhez, a vízhez szoktatás, az edzés természetes része nevelőmunkánknak.
- A lég- és napfürdőzés az edzés legáltalánosabb formája. Az időjárás sajátosságai meghatározzák a levegőn tartózkodás időtartamát, formáját, de semmiképpen sem maradhat el.
- A vizes edzés intenzívebb hatását is használjuk ki az óvodában. Permetező zuhanyozással a vizes edzés óvodánkban is megvalósítható, szem előtt tartva a gyermekek egyéni edzettségét és tiszteletben tartva önkéntes részvételüket.
- Kiváló téli edzési lehetőség az udvarunkon lévő domb, amely télen szánkópályává alakul át.
- A kondicionáló, edző tevékenységek célja az igazi felfrissülést, felüdülést jelentő testmozgás megkedveltetése, a szabadban tartózkodás igényének felkeltése.
 - o Az óvó-védő feladatban kiemelt az egészség védelme.
- A gyermekcsoportokban a fertőző betegségek gyors terjedését szellőztetéssel, megfelelő fűtéssel, a sok szabadban való tartózkodással, az edzéssel, helyes öltözködéssel, higiénikus eszközkezeléssel igyekszünk megelőzni.
- A napközben óvodában megbetegedett gyermeket elkülönítjük, lefektetjük, fokozott gondoskodással, megkülönböztetett gyengédséggel gondozzuk. Gondoskodunk a szülők mielőbbi értesítéséről. Szükség esetén, súlyosabb esetben azonnal orvost hívunk.

- Fertőző betegségek esetén azonnal fertőtleníjük a gyermekek használati tárgyait, eszközeit.
- A betegségből felgyógyult kisgyermeknél megkülönböztetett figyelmet fordítunk terhelésére, egészségi állapotára.
- A gyermekek személyi gondozásában különösen figyelünk a személyi higiénia követelményeinek betartására.
- Az egészség védelmét, a veleszületett rendellenesség korai felismerését, mielőbbi korrekcióját a súlyosabb károsodások megelőzését segíti a védőnővel és az óvoda gyermekorvosával való rendszeres kapcsolattartás.
- A gerincoszlop és a mozgásszervek elváltozásainak megelőzésében segít a mozgásigény kielégítése és a prevenció torna. - A lúdtalp a lábboltozatot erősítő speciális játékos gyakorlatokkal, megfelelő lábbelivel, mezítláb járással megelőzhető, korrigálható.

A környezet védelme, megóvása, környezettudatos magatartás megalapozása

- Célunk olyan szokások, szokásrendszerek, viselkedési formák megalapozása, olyan készségek és képességek tudatos fejlesztése, amelyek elősegítik a természetes és az ember által készített, létrehozott környezettel való harmonikus kapcsolatot, a természet és a környezetbarát magatartás alapjainak megteremtését.
- A gyermeket a közvetlen környezetében lévő világ értékeinek megismertetésével, megszerettetésével, a környezettudatos életvitel kialakításával eljuttatjuk oda, hogy megtanulja, a környezet védelmét, megóvását. A kompetenciák (pl.: közös értékek óvása, védelme) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében.
- Feladatunknak tekintjük az óvoda és a szülői ház egészségnevelésének összehangolását az értékek átadásán keresztül. Az óvoda elismeri, átveszi a családi nevelés pozitívumait, ugyanakkor megpróbálja azt a továbbiakban fejlesztően befolyásolni.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése.

- Az óvodában valamennyi felnőtt modellt, mintát jelent a kisgyermek számára. Így minden olyan helyzetet kerülünk, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

- A balesetveszély elkerülése érdekében minden pedagógus a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi, javítását, cseréjét.
- Az óvodai nevelési év, valamint - szükség szerint, a tevékenységek előtt a gyermekek életkorának és fejlettségének megfelelően ismertetjük. az egészségük és testi épségük védelmére irányuló követelményeket, a veszélyforrásokat, a tilos és az elvárható magatartásformákat. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban dokumentáljuk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Iskolába lépés előtt a gyermekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik életkoruknak megfelelő önálló kielégítésére.
- Megtanulnak teljesen önállóan tisztálkodni.
Felszólítás nélkül kezet, fogat mosnak, fésülni, amikor szükséges.
- Tisztálkodási eszközeikre vigyáznak, tisztán tartják, a helyére teszik.
- Zsebkezdőjüket köhögéskor, orrfújásnál, tüsszentéskor teljesen önállóan használják.
- Önállóan öltöznek. Ruhájukra vigyáznak, összehajtogatják, jellet ellátott zsákjukba, polcukra teszik.
- Önállóan, tisztán, kulturáltan étkeznek.
- Helyesen használják az evőeszközöket, esztétikusan terítnek.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára.
- Alakul igényük a maguk körüli rend megteremtésére.
- Igényükké válik a testmozgás, a séta, a természetben való kirándulás.
- Testük arányosan fejlett, teherbíró. Mozgásuk összerendezettebb, harmonikusabb, jó állóképességgel rendelkeznek.
- Mozgásukat, testi szükségleteik kielégítését szándékosan képesek irányítani.
- Az életkoruktól elvárhatóan óvják, védik környezetüket.
- Ügyelnek testi-lelki egészségük védelmére, elkerülik a károsító hatásokat.
- Elkerülik, jelzik, ha a baleset-és veszélyforrást találják.

Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

*„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú,
hogy érezze nem csak szeretik,
hanem olyannak szeretik, amilyen”*

(Hermann Alice)

Az érzelmi nevelés és a szocializálódást segítő nevelés célja

A gyermeki önismeret, én realizálás alakítása, a szociális érzékenység fejlesztése, a társas együttélés és a szociálisan elfogadható önkifejező és önérvényesítési törekvés életkorban elvárható alapvető normáinak szokásszintű megalapozása, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését.

Önbecsüléssel és reális önismerettel a megfelelő önbizalom kialakítása.

A gyerekek önállósági és öntevékenységi vágyának segítése szempontjából meghatározó a pozitív magatartási modellek megmutatása, erkölcsi, érzelmi, akarat tulajdonságok, szociális képességek és készségek, attitűdök, mint (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesítés, önfegyelem, kitartás, akarat, feladat és szabálytudat, önzetlenség, figyelmesség, együttérzés...) fejlesztése, szokás és normarendszer megalapozása.

Iskolába lépéskor a gyermekek alkalmazkodni tudjanak az iskolai élethez.

Feladataink

- Óvodába lépés előtt - minél jobban, minél mélyebben, teljesebben meg kell ismerni gyermekeinket,
- közel kell férnünk életük általánosan jellemző vonásaikhoz éppúgy, mint aktuális állapotukhoz,
- az egyéni sajátosságok megismerése, az érzelmek sajátosságainak megismerése, a hatékony nevelés feltétele.
- Az óvodáskorú, gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége, ezért kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a gyermeket az óvodába lépés első percétől érzelmi biztonság, állandó értékrend, otthonos, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül.
- Az óvoda alkalmazottai és a gyermek közötti, a gyermekek közötti, valamint az óvodai alkalmazottak egymás közötti kapcsolatát pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és én-tudatának alakulását, engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására.
- A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
- Az óvoda alakítson ki és működtessen a szakemberekkel, családokkal tudatosabb és célirányosabb kapcsolatrendszert az inkluzív (befogadó) pedagógia megvalósítása jegyében.
- A családokkal történő közös gondolkodás, véleménycsere eredményeként a programmal összeegyeztethető plurális értékeket építsen be az óvoda normarendszerébe.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Családias légkörben a gyermeknek kialakul a kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, amely kapcsolatteremtésre, játékra, cselekvésre ösztönöz.

- Ebben az óvónő szerepe elsődleges:
 - Az óvónő részéről alapvető követelmény, az érzelmi támaszt nyújtó, függőségi törekvéseket kielégítő, meleg, nevelői attitűd.
 - Az ő feladata a gyermekek életterének otthonossá, barátságossá, egyedivé tétele, olyan elrendezése, amely biztosítja a szabad mozgást, a tevékenységi lehetőségek sokféleségét, ugyanakkor elvonulásra, kuckójátékra is lehetőséget nyújt, teret engedve a gyermekek kreativitásának is.
 - Fontosnak tartjuk, az otthonosság érzését elősegítheti, hogy a gyermekek megfelelő biztonság mellett, meghatározott céllal szabadon mozoghassanak az óvodában a csoportszobákban, a mellékhelyiségekben, az udvaron egyaránt.

- Legyen minden óvodai csoportnak hagyománya, jelképrendszere, amely sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít, és mélyíti az összetartozás élményét. A csoport légkörét teljes és kölcsönös bizalom hassa át.
- Természetes élethelyzetként kezelje a különbözőségeket, megadva a szükséges és elvárható segítséget, tiszteletet.

Az óvodakezdés első benyomásai szinte minden gyermek esetében alapvetően befolyásolják az óvodához fűződő későbbi kapcsolatát.

Hogy elkerüljük a nagyobb megrázkódtatást, megkönnyítsük a beilleszkedést, alapvető feladatunk:

- a lehető legnyugodtabb feltételek megteremtése,
- az „anyás”, fokozatos befogadás biztosítása,
- az átmenet időszakában fontos, hogy az óvónő különös gyengédséggel, türelemmel, szeretetteljes, elfogadó magatartással segítsen a gyermek érzelmi kötődésének mielőbbi létrehozásában az új környezet elfogadása érdekében,
- az óvodába lépés időszakában kiemelt szerepet kell kapnia a gyermekkel való személyes kontaktust, együttműködést igénylő
- tevékenységeknek (gondozási teendők személyes ellátása, gondozás közbeni meghitt, személyes, testközeli együttlét).

A befogadás során az óvónő-gyermek között kialakuló, szoros testi-érzelmi kapcsolat a gyermekben „nemcsak” biztonságot ébreszt, hanem az együttműködéshez szükséges ismereteket is eközben szerzi meg a kisgyermek.

Ebből az érzelmi biztonságot nyújtó, tudatosan szervezett együttlétből alakul ki lassan az együttműködés, a másfelé fordulás képessége. Az óvodapedagógus első számú modell, példakép a társas viselkedés alakulásában.

Ezért arra törekedjék, hogy

- a gyermekekhez fűződő viszonyában legyen elfogadó, - legyen együttműködő, odaforduló,
- legyen meleg és támogató, határozott, következetes,
- eszköztárában szerepeljen a humor és a vicc, de kerülje a gyermekre irányuló gúnyt,
- kerülje a kiabálást, a fenyegetőzést, felháborodását viszont nyilvánítsa ki,
- mindig megértésre, toleranciára törekedjék, - a gyermekekkel igazságosan, differenciáltan, az egyéni sajátosságokhoz igazodva bánják,
- követeléseiben vegye figyelembe a gyermekek fejlettségét, jó szándékát, ugyanakkor tartsa szem előtt a fejlesztés feladatait,

- tárja fel a gyermekek interakciós zavarait, tapintatosan törekedjék azok megszüntetésére,
- a nehezen szocializálható, lassan fejlődő, érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint kiemelkedő képességű gyermekeket sajátos törődéssel való segítse. Szükség esetén megfelelő szakember közreműködésével.
- az óvodapedagógusok, és a nem pedagógus dolgozók egymás közötti érintkezése feleljen meg azoknak a normáknak, amelyeknek szándékaik szerint a gyermekeknek meg kell felelniük.

Az óvodapedagógus feladata a közvetlen testi-érzelmi kapcsolat megteremtésén, a példaadáson kívül a csoport közös életének megszervezése, a szokás-és szabályrendszerek gyermekekhez alkalmazkodó kialakítása.

- A jól kidolgozott napirend, a maga rugalmasságával lehetőséget biztosít az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre.
- A szokások az elemi közösségi követelmények közvetítői. Előfeltételei annak, hogy a gyermekek beilleszkedjenek a közösségbe, biztosítsák a közös élet nyugalma, a gyermekek védettségét, közösségi érzelmeinek alakulását.
- A gyermek-óvónő, gyermek-gyermek viszonyát az együttes tevékenységek élményei határozzák meg.

Arra törekszünk, hogy

- a gyermekek változatos, sokszínű, életkoruknak megfelelő tevékenységeket folytathassanak, abba minden gyermek saját képességeinek megfelelően vehessen részt,
- maguk választhassák meg az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet.
- A közös élmények az óvodáskor végéig biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk.
- A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje, becsülje azt.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz kötődés alapja.

Így érhető el, hogy a csoportban minden gyermek jól érezze magát, megtalálja helyét a felnőttek és társai között.

A társas együttlétben tapasztalhatja meg a gyermek az én és a másik határait, kölcsönhatásait.

- Fel kell ismernie önnön egyediségét, fontosságát,
- arra törekszünk, hogy én-tudata megerősödjék, én-képe, önismerete, önértékelése a különböző tevékenységek során és kapcsolatokban differenciálódjék,
- legyenek képesek beleélni magukat más helyzetébe,
- válják természetessé, hogy minden gyermek más külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, így másságával együtt elfogadható és szerethető (tekintse ezt az óvónő a szociális érzékenység fontos megnyilvánulásának).
- Ennek eredményeként legyenek képesek felmérni helyzetüket a csoportban,
- készek a társakkal való együttműködésre,
- legyenek képesek társaik akaratát, kezdeményezését tudomásul venni, anélkül, hogy saját énjé veszélyeztetettségeként élné meg,
- legyenek képesek önálló helyzetmegoldásokra, konfliktusos helyzetek kivédésére felnőtt segítsége nélkül is,
- minden gyermek önálló, aktív személyként élje meg önmagát, énjét legyen képes színvonalas teljesítményen keresztül érvényesíteni.

Mindezek a gyermekek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményeire adott konkrét és pozitív megerősítés által, valamint az érzelmi biztonságot jelentő óvodapedagógus modell hatásával valósulnak meg.

Feladatunk, hogy utánzással, természetes élethelyzetben gyakorolják a társas együttélés, az emberi kapcsolattartás, önérvényesítés alapvető szabályait:

- az egymásra figyelmet, az együttérzést, egymáshoz alkalmazkodást, egymás segítségét,
- nevelési helyzetben az összpontosításra, erőfeszítésre való képesség alakítása,
- az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének, és saját érzelmeik pontos kifejezésének alakítása,
- kialakuljon az indulati élet óvodáskorban elvárható kontrollja.

Erkölcsei értékek alakítása a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül:

- jó-rossz felismerése, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése, saját élethelyzeteikben való tapasztalás, érzelmi átélés mellett és a felnőttek személyes példáján keresztül.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz, társaikhoz és a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben is kinyilvánítják.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása. Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- Fejlődnek a gyermek erkölcsi, akarat tulajdonságai: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.
- Felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- A kialakult konfliktushelyzetet igyekeznek megoldani felnőtt segítségének kérése nélkül. Mellőzik a durvaságot, az erőszakot, a csúnya beszédet.
- Érdeklődnek társaik iránt, az egymáshoz közel lakók az óvodán kívül is tartják a kapcsolatot egymással.
- A csoportba érkező vendéget köszöntik, szeretettel fogadják.
- Igényük a közös tevékenykedés, az abban való aktív részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, az adott feladatnak megfelelően befejezik. Képesek arra, hogy figyelmesen hallgassák a felnőttek és a gyermekek beszédét, végrehajtsák a felnőtt utasításait.
- Szívesen dolgoznak a csoport érdekében, munkájukat fontosnak érzik, bíznak önmaguk képességében.
- Értékelik saját tetteiket és társaik viselkedését.
- Érvényesítik kezdeményező-készségüket, kinyilvánítják érdeklődésüket.
- Játékban, munkában, közös tevékenységben képesek kooperációra: elfogadják társuk vezető szerepét, illetve képesek saját önértékelésük következtében megfelelően rangsorolni magukat.
- Igyekeznek a felmerülő akadályt leküzdeni, az adott cél elérése érdekében.
- Az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget, óvodásból iskolássá szocializálódnak

Az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

*„Amit hallok elfelejtem, amit láttam arra emlékszem,
amit csináltam, azt tudom is!”*

(Ókori görög mondás)

Az értelmi nevelés célja

A kultúraátadás rendszerében óvodai nevelési módszerek segítségével a gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, a különböző élethelyzetekben való gyakorlása által az értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség), kreativitásuk fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Feladataink

- Az értelmi képességek fejlesztése természetes közegben szerzett tapasztalatokra, benyomásokra, élményekre épül,
- ennek elérése csak az érzelem indította játékos, mozgásos tevékenységeken, cselekvéseken keresztül, sokoldalú érzékszervi megtapasztalással lehetséges.
- gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos foglalkozások tervezése, szervezése.
- A gyermek tevékenységének állandóságát állandó tevékenységi vágya tartja fenn,
- a cselekvés során a gyermekben kellemes testi-lelki jóérzés támad,
- az érzelem a gyermeki érdeklődés egyik irányítója, mozgató ereje,
- a gyermek ami iránt érdeklődik, igyekszik megismerni, így indul el a megismerés folyamata- a gyermek értelmi képességei fejlődnek.
- Olyan lehetőségeket kell a gyermeknek nyújtani, ami iránt érdeklődik, kíváncsiságát, tudásvágyát kielégíti,
- ha a gyermeket belső motiváció készíti tevékenységre, pozitív viszony alakul ki a gyermekben a tevékenység iránt,
- önként, öntevékenyen, aktívan vesz részt a folyamatban, így a fejlődés gyorsabb, eredményesebb, mert egybeesik a gyermek tevékenységvágyával.
- A külső motiváció is megjelenik, ha szükségessé válik,
- fontos a motivációs helyzetek átgondolása.

- Az óvónő, ha szükséges élményeket nyújt, s olyan érzelmi hatásokat, melyek megerősítik a cselekvésen keresztül szerzett ismereteket.
- Lehetőséget kínál a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerik a felfedezés, kutatás örömeit, magyarázatkeresésre, elgondolkodásra indítja őket.
- Csak ez az aktivitás nevel, fejleszt. Ha gyermekeink nem készen kapják az ismeretet, hanem maguk közvetlenül ismerkednek a tárgyakkal, jelenségekkel, bennük vetődik fel a kérdés, önként és aktívan keresik a feladat megoldását, dolgozzák ki a megoldáshoz segítő műveleti módot, úgy sikerélményben részesülnek, amely tartóssá teszi a szerzett információt, a sikerhez segítő műveleti technikát, a cselekvéssémát vagy műveleti struktúrát, ami más, hasonló helyzetben mindig hasznosítható, további bátor feladatvállalásra motivál, emeli a gyermekek önbizalmát, fejleszti kreativitásukat.
- A szemléletes-cselekvő gondolkodás közben, az egyes észlelési funkciók gyakorlásával eljutnak gyermekeink a pontosabb, differenciáltabb, reálisabb, minimális torzításokat tartalmazó észlelésekig, elemi összefüggések felfedezéséig, megfogalmazásáig, a „totális érzékelő apparátus” kialakulásával az iskolai életmódhoz szükséges gondolkodásig.
- A gyermekek értelmi fejlesztésének feltétele az élmény-és inger gazdag (nem túláradó), elfogadást, szeretetet sugárzó óvodai légkör megteremtése.
- Pontosán tudnunk kell, milyen előzetes tapasztalattal, ismerettel, magatartási jellemzőkkel rendelkezik a gyermek, mely területen fejlettebb, hol vannak lemaradásai. Ez az egyéni képességfejlesztés kiindulópontja.
- A gyermek egyéni sajátosságainak megismerése a játéktevékenységen keresztül lehetséges.
- Minden gyermeket önmaga lehetőségeihez képest fejlesztünk,
- minden gyermek egyéni ütemben haladhat, tevékenykedhet,
- differenciáltan segítjük a gyermeket, hogy eljusson saját értelmi képességeinek kibontakozásában.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Megtanul egyéni képességeihez mértén kitartóan, önállóan dolgozni. Kialakul a szükséges önfegyelem.
- Betartják a tevékenységekhez kapcsolódó szokás- és szabályrendszert.
- Eszközhasználatuk biztossá válik.
- Kialakul feladattudatuk.
- Tapasztalataik rendeződnek.
- Pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, tartósabb lesz figyelmük, emlékezetük, gazdagok fantáziájuk, fejlődik gondolkodásuk, képessé válnak a problémák felismerésére, megoldására.
- Fejlődik együttműködő képességük.
- Gondolkodásuk fejlettségét tükrözi beszédképességük, képesek tapasztalataikat, ismereteiket, az összefüggéseket érthetően megfogalmazni.
- Környezetük és saját személyük kapcsolatára jellemző az emóció és a kíváncsiság, amely újabb ismeret és tapasztalat megszerzésére készíti őket.

Az anyanyelvi fejlesztés, nevelés megvalósítása

*"A szó ékszer,
Édes, ékes, békességes
Anyám szava gyöngyös fényes
Izzon, égjen, ha beszélek."
(Kiss Dénes)*

A tevékenység célja

A családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve az anyanyelv és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a gyermekek beszédkedvének felkeltése, fenntartása, beszédképességének fejlesztése, szókincsének bővítése.

A nyelvi formák elsajátíttatása, gondolkodás és a beszéd összhangjának megteremtése által a beszéd-anyanyelv-kommunikáció fejlesztése.

Feladataink

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

- A gyermek beszéd és kommunikációs képességének fejlődése elsődlegesen a családi szocializációtól függ.
- A gyermek nyelvi fejlesztéséhez meg kell ismernünk a család anyanyelvi kultúráját, beszédjellemezőinek hátterét, a gyermek beszédállapotát.
- Fontos a beszélgetésre alkalmas, kiegyensúlyozott, derűs légkör, ahol a gyermek meg akar nyilvánulni, kialakul beszédkedve.
- A család mellett az óvónő fejleszti leghatékonyabban a gyermekek beszéd és kommunikációs képességét.
- Az óvónő modell szerepéből adódó feladatok:
 - beszéde legyen követésre méltó, kifejező, nyelvhasználata a hangok kiejtésében is legyen kifogástalan,
 - használjon ki minden lehetőséget, hogy beszélgessen a gyermekekkel,
 - hallgassa meg,
 - kérdéseivel is fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre őket,

- mindig válaszoljon a gyermekek kérdéseire,
 - ismerje fel a beszédhibákat, segítse tapintatosan a beszédhibás gyermekek fejlődését, ahol szükséges, kérje logopédus segítségét,
 - törekedjék a szóbeli aktivizálásukra,
 - a javítgatás elkerülésével,
 - fordítson figyelmet a gátlásos gyermekekre, empátiával
 - személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés) kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt.
- A kommunikációs helyzetnek megfelelő hanglejtés, beszédritmus, hangerő, szünettartás, beszédkészség és metakommunikáció fejlődését az óvónő és a gyermekek között kialakult bensőséges kapcsolat, a változatos élmények, a jó társkapcsolatok, és a különböző helyzetekben gyűjtött sokrétű tapasztalat segíti elő.
 - Az igényesen kiválasztott irodalmi anyag (mese, vers, mondóka), az anyanyelvi játékok a szókészlet gyarapításával, kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével gazdagítják a gyermekek nyelvi kifejezőkészségét.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen beszélnek, aktívan használják a tapasztalatok során bővült szókincsüket.
- Élményeiket, gondolataikat képesek mondatokban kifejezni.
- Helyesen használják a nyelvtani kifejezésmódokat, ismerik a szavak tartalmát.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd.
- Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő, természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Nyugodtan, figyelmesen végighallgatják az óvónő és egymás beszédét.
- Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésének, fejlődésének segítése, integrált nevelés

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlődésének, fejlesztésének elősegítése

Célunk

Ha a fejlődésbeli elmaradás mértéke megengedi a társakkal való együttes nevelést a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a teljes értékű óvodai élet, mint természetes emberi igény, valamint önazonosságuk megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, önrendelkezésük lehetőségének megteremtése.

Az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése.

Valamennyi gyermeknél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására való törekvés.

Minden gyermeknek meglegyen a lehetősége, hogy a természetes szocializációban vegyen részt, s ha szükséges gyógypedagógiai fejlesztésben részesülhessen.

Az egészséges kisgyermekek az óvodába bekerülve szerzik első benyomásaikat fogyatékos társaikról. Ha velük együtt, egymást megbecsülve, egymást nem zavarva nevelkedhetnek, akkor a felnőttkori egy-társadalomban élés számos problémája már eleve megoldható, megelőzhető.

Az óvodapedagógus feladatai az együttnevelés során

Sajátos nevelési igényű gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd-fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás zavarral) küzd.

- Az óvodában minden gyermek "MÁS". Az óvodapedagógus a befogadó közeget formálja olyanná, hogy minden gyermek megtalálja a helyét a közösségben.
- Vegye figyelembe a sokszínű, sokféle kulturális háttérrel rendelkező eltérő igényeket, szükségleteket.
- A különböző gondolkodásmódokat érték-ként fogadja el.

- A hagyományokhoz való kötődés feltételeinek megteremtése. A különböző szokások, rítusok színesítik, gazdagítják a magyar szokások, rítusok körét.
- A gyermekkel foglalkozó pedagógus legyen tájékozott a hátrányos helyzetet okozó tényezőkkel, valamint az adott sérüléstípussal kapcsolatban, készüljön fel e téren is a gyermek fogadására.
- Az óvodapedagógus, és a gyermeket körülvevő felnőttek hitelesen elfogadó magatartása minta a gyermekek számára. Csak így várható el, hogy a csoportba járó gyermekek is természetes módon fogadják el társaik másságát.
- A gyermeket minél alaposabban ismerje meg, különös tekintettel egyéni szükségleteire.
- A gyermek iránti elvárásokat fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg.
- Vegye figyelembe, hogy a sérült kisgyermek terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.
- Törekedjék arra, hogy az adott családdal, szülőkkel, őszinte, kölcsönös bizalmon alapuló-kapcsolatot alakítson ki.
- Magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel rendelkezék.
- Az óvodapedagógusnak tisztában kell lennie saját kompetenciájával: nem várható el tőle, hogy a szakember szemével lássa és fejlessze a gyermeket, de az igen, hogy értse meg a gyermek állapotának lényegét, s a hozzá vezető utat. Az ő feladata a gyermekközösség irányítása, benne az egyes gyermekek kapcsolatainak, együttélésének szervezése, a rendelkezésére álló módszerekkel.
- Individuális módszereket, technikákat alkalmaz.
- A nevelési módszerek megválasztásában alkalmazkodik a sajátos nevelési igény típusához, az eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődés sajátosságaihoz.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez.
- Együttműködik a különböző szakemberekkel.
- A gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai gyakorlatba.
- Folyamatos megfigyeléseit jelezzé a gyermekkel foglalkozó gyógypedagógusnak, együttműködésük kölcsönös legyen.
- Biztosítsa a gyermekek részvételét -lehetőségeikhez képest- a közös tevékenységekben.
- A gyermeket személyre szóló, differenciált, egyéni bánásmóddal segíti személyisége szabad kibontakoztatásában, hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

- A gyermekkel való foglalkozások lehetnek egyéniek vagy csoportosak, óvónő által végzetek vagy szakember segítségével megvalósuló, a csoport életébe integrált vagy a gyereket onnan kiemelt helyzetben fejlesztő tevékenységek.
- Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus tanár, terapeuta közreműködése szükséges.
- **A fejlesztési tervek készítésénél az alábbi elvek érvényesülnek:**
 - tervszerűség,
 - folyamatosság,
 - életkori sajátosságok figyelembe vétele,
 - egyéni sajátosságok figyelembe vétele,
 - nyitottság,
 - a program céljainak való megfelelés,
 - együttműködés,
 - objektivitás,
 - fejlesztő hatás,
 - partnerközpontúság,
 - dokumentálás.

A sérült gyermeknél érvényes, általános célkitűzések

- A gyermekek a sérülésük mértékétől függően részesüljenek differenciált fejlesztésben.
- Minden érintett gyermek kapja meg az állapotának megfelelő gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátást.
- Ki kell alakulnia az alkalmazkodó-készségnek, akaraterőnek, önállóságra törekvésnek, együttműködésnek, ennek érdekében a napirend során mindig annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Célunk az ép gyermekek esetében a mássággal szembeni tolerancia, a segítősándék kialakítása, a sérült gyermek esetében olyan modell nyújtása, mely a részképességeket és a személyiségfejlesztést is pozitívan befolyásolja.
- Kialakítani az egészséges énképet, önbizalmat.
- Biztosítani számukra a szükséges sikerélményt.
- Növelni a kudarctűrő képességet.

- Felkészíteni a gyermekeket az önálló életvitelre.
- Megteremteni az esélyegyenlőség alapját, hogy az iskolai integrációban megállják a helyüket.

Minden típusú sérült gyermekekre vonatkozó, általános feladatok

- Kommunikációs képesség fejlesztése, beszédnevelés.
- Érezzen motivációt a gyermek a cselekvésre.
- Sikertelenségek, kudarcok elkerülése.
- Megismerő tevékenység, kognitív képességek fejlesztése.
- Magatartás, érzelmi, akarati tényezők nevelése.
- Családgondozás, tanácsadás.
- Önellátás segítése.
- Segédeszközök használatának megtanítása.
- A személyiségfejlődés zavarainak megakadályozása.
- Biztosítani a sérülés specifikus módszereket, terápiákat, speciális segédeszközöket, megfelelő szakembereket.
- A másságot elfogadó személyi, tárgyi környezetet.
- A fogyatékoságukhoz méretezett elvárási szintet.
- Az érzelmi biztonság megteremtése és megtartása.
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez.
- Egyéni fejlődési ütem, képesség, tehetség, szociokulturális háttér figyelembevételével a hátrányos helyzetből való felzárkóztatás segítése, a tehetség kibontakoztatása.
- Ezen gyermekek hátrányainak enyhítése, az előítéletek csökkentése.
- A gyermek környezetének minél teljesebb, pontosabb megismerése.
- Kapcsolattartás a szakemberekkel (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus).

Személyi és tárgyi feltételeink az alább felsorolt sajátos nevelési igényű gyermekek számára biztosítottak:

Szakértői és rehabilitációs bizottság véleménye alapján:

- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek utazó szakemberhálózat igénybevételével való ellátása,
- enyhén hallássérült, nagyothalló gyermek,

- beszéd fogyatékos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek,
- autista, autisztikus gyermek,
- A megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességgel küzdő gyermekek ellátása a Kt. 35. § alapján.

A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés specifikus fejlesztésének elvei, feladatai az óvodai nevelés során

Az **enyhébben hallássérült (nagyothalló) kisgyermek** hallásra épített kommunikációja megindul. A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a fogyatékos kisgyermek egy része további speciális segítséggel halló társaikkal együtt, más részük speciális intézményi ellátás igénybevételével részesülnek óvodai nevelésben.

A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészenléti állapotban van, ami nagymértékben függ a hallásállapottól, a beszéd kialakulását egyénekenként is nagymértékben eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (mentális állapot stb.).

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatába építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

Fentiek feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció szituatív alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott hallássérült gyermeknél- egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után - fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Szövegértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától.

A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztés - valamint azzal párhuzamosan -, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van. Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, esetleges - a pszichés fejlődés zavara miatti - beszéd-, nyelvtanulási akadályozottságuk.

A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más, testi, érzékszervi vagy értelmi fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. Fejlesztésük döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival történik.

Fejlesztésük eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

A beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (megkésett beszédfejlődés, centrális dyslalia, súlyos orrhangzósság stb.), illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavara miatt eltérően fejlődik.

Mindez az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében, a beszédszervek gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, a szegényes szókincsben, a beszédmozgásokról szerzett emlékképek felhasználásának hiányában, a grammatikai fejletlenségében, az utánzó képesség gyengeségében nyilvánul meg.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex- az életkori sajátosságokat a játékosság elvét szem előtt tartó- nevelési környezetben valósulhat meg.

Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése alapozhatja meg a tanulási zavarok megelőzését, speciális terápiák alkalmazásával (diszlexia prevenció, diszkalkulia prevenció, grafomotoros fejlesztés stb.).

Az **autizmus-spektrumzavarok** lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Az autisztikus kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő rehabilitációs terápiája megelőzheti a kóros viselkedés kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált - vizuálisan segített - kommunikációs eszköztárral.

A szociális interakció csecsemőkori szintjét segítséggel használhatja, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függő szinten rendelkezhet.

A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés- és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autisztikus kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív rehabilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő - különösen a természetes élethelyzetek - használandóak a fejlesztésre.

A fejlesztések során szükséges az intenzív, jól strukturált és a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése, a speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módszerek alkalmazása. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés.

A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni tervekkel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben megalapozva.

Az autisztikus gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

Az óvodapedagógus sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjával kapcsolatos feladatai:

- Együttműködik a gyermekkel foglalkozó szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógussal, figyelembe veszi tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait, az egyénre szabott prevenciós, korrekciós program kidolgozásával.
- Elfogadó, támogató nevelői légkör, magatartás biztosítása.
- Az elvárások fejlődésük üteméhez való igazítása.

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus feladatai

- A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.
- A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és vagy csoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia.
- A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus sérülés specifikus módszertani eljárásokat alkalmaz.
- Együttműködik az óvodapedagógusokkal tanácsadás, felkészítés formájában.
- Javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a gyermek egyéni igényeihez igazodó környezet kialakítására.
- Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására.
- Figyelemmel kíséri a gyermek haladását, javaslatot tesz a gyermek fejlődési szükségleteihez igazodó módszerváltásokra.
- Együttműködik a gyermekkel foglalkozó pedagógusokkal, figyelembe veszi tapasztalataikat, észrevételeiket, javaslatukat.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel.
- A Szakértői Bizottság véleményében rögzített vizsgálati eredmények és javaslatok, illetve mérési eredmények alapján egyéni fejlesztési tervet készít, ami meghatározza a fejlesztő foglalkozások menetét.
- Heti rendszerességgel tartja a fejlesztő foglalkozásokat.
- Együttműködik a gyermekkel foglalkozó szakemberekkel: óvodapedagógus, logopédus, pszichológus, családvédelmi szakember.

- Megismerteti az óvodapedagógust és a szülőket a gyermek fejlesztési tervével, lehetőséget biztosít a hospitálásra.
- Segíti az óvodapedagógus munkáját, szakmai tanácsokkal látja el, rendszeres megbeszélést tartanak a fejlesztés eredményes megvalósulásáért.
- A szülőkkel folyamatos kapcsolatot tart, bevonja a fejlesztő munkába őket és tájékoztatja a gyermek fejlődéséről.

A pszichológus feladata:

- érzelmi támogatás nyújtása, az önértékelés fejlesztése,
- a gyermek felkészítése arra, hogy új helyzetekben hogyan tudja kompenzálni hiányosságait,
- motorikus készségek és kognitív képességek fejlesztése,
- a sajátos nevelési igényű gyermek integrációjának segítése a társak felkészítésével, elfogadó és támogató attitűd kialakításával, mintaadással az empátiára és együttműködésre,
- a gyermek szociális készségeinek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása,
- az énkép fejlesztése, a személyiség integrációjának elősegítése,
- a szülők tájékoztatása, pszichoedukáció,
- konzultáció a pedagógusokkal.

A logopédus feladata:

- finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- fonémahallás fejlesztése,
- helyes artikuláció kialakítása,
- verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.

– A gyermek

életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,
képeségei, kialakult készségei,
kognitív funkciói, meglévő ismeretei.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Halmozott fogyatékoság esetén az adott gyermeknél, gyermekcsoportnál megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

Indokolt esetben a nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészítheti.

A beilleszkedési tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermekek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített.

Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

A tanulási zavar

jellegzetes tünete, a figyelem zavarai, ami lehet nehezen rögzíthető figyelem éppúgy, mint letapadó. Előfordul, hogy a figyelem szelektáló funkciója nem működik megfelelően.

Zavar keletkezhet az érzékelésben, ill. a motorikum területén, ami szintén tanulási nehézséghez vezet.

A tanulási nehézségekből kialakulhatnak viselkedési rendellenességek, amelyek valójában stratégiák a kudarcok kezelésére (bohóckodó, nyafogó, szélsőséges érzelmi reakciót adó), de a gyermek testi tüneteket is produkálhat másodlagosan.

A tanulási nehézséget általában több ok együttes hatása okozza.

Hozzájárulhatnak társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is.

Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

Ezen okok következtében:

- az idegrendszeri struktúrák érése lelassul,
- egyes részterületein lemarad,
- az egyes területek közötti kapcsolat nem alakul ki, vagy labilis marad,
- hibás kapcsolatok jönnek létre.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott gyerekek nevelésének prioritásai:

- Egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- A kudarcűrő képesség növelése
- Önállóságra nevelés

A magatartászavar különböző formái

Hiperkinetikus zavarok

Olyan tünetegyüttes, amely az első öt évben alakul ki. Általános jellemzője a tevékenységek közötti csapongás, a figyelmetlenség, az impulzivitás, a meggondolatlanság, a szabályokhoz való nehéz alkalmazkodás.

Társuló tünetként előfordul a beszédkésztség és pszichomotoros fejlődés késése.

Viselkedési zavarok

Elsődleges tünete a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartásséma. A viselkedés eltér az adott életkorban elvárhatótól. A szabályokat durván áthágja, súlyosabb a viselkedés, mint egy hagyományos gyermekcsíny.

Kevert magatartási és emocionális zavarok

A fennálló agresszív, disszociális vagy kihívó magatartás kombinálódik szorongással vagy más emocionális zavarokkal.

Jellegzetesen gyermekkorban kezdődő emocionális zavarok

Sokkal inkább a normális fejlődés eltúlzott formáinak tekinthetők, semmint minőségileg abnormálisnak. Ez egy kóros védekezési mód, vagyis a gyermek kóros viselkedési tüneteket produkál annak érdekében, hogy a kitörni, kiobbanni igyekvő szorongását visszafojtsa, ne engedje felszínre törni. Ide sorolható a szeparációs szorongás, a fóbiás szorongás, a szociális szorongás.

Tic-zavarok

A tic egy önkéntelen, gyors, visszatérő, nem ritmusos, motoros mozgás vagy hangformálás. Hirtelen kezdődik és céltalan. A stressz fokozza, az alvás pedig megszünteti.

A figyelemhiányos hiperaktivitás tünet együttes

Kialakulása pszichoszociális eredetű, és abból az egyszerű tényből fakad, hogy vannak olyan gyerekek, akik több figyelmet, szeretetet, gondoskodást igényelnek, mint társaik. Nehéz az ok-okozati kérdést vizsgálni. A születéstől kezdve problémás gyermek rengeteg feszültséget gerjeszt a családban. Ez igaz lehet fordítva is: az, hogy a család hogyan viszonyul egy magatartás-zavaros gyermekhez, döntő fontosságú lehet, hogy mennyire tolerálják vagy szégyenítik meg.

A viselkedészavarok kezelésében, itt is elsődlegesen a hiperaktív gyermekeknél a mozgásterápia elengedhetetlen.

Amit mindig szem előtt kell tartani, az a túlterhelés. A túl sok feladat, a túl sok elvárásnak való megfelelés esetleg regresszióba hajtja a gyermeket.

A hatékony fejlesztést a család együttműködő támogatása nélkül nem vagy legalábbis nehezen lehetne megoldani.

A szorongásos vagy a hiperaktivitás diagnózison belül nincs két azonos tünetekkel, jellemzőkkel rendelkező gyermek. Ezért nincs általános megoldási mód, általános, mindenkire érvényes recept.

A gyermekekkel való foglalkozás tervezésekor nem a motiváció szerepe elsődleges, hanem a foglalkozásokon, kezdeményezéseken belüli differenciálás, a foglalkozásig vezető út.

A magatartás-zavaros gyermek feladattudata, ismeretszerzési motivációja gyenge, csak a spontán tevékenységből kiinduló fejlesztéssel vehető rá a feladatvégzésre, tehát a pedagógusnak kell bekapcsolódnia a tevékenységbe, és változásokat kezdeményezni.

Fontos a gyermek érdeklődési területének feltárása, feltétlenül arra kell támaszkodni, ez a kiindulási alap.

A kezdeményezések alkalmával mindig szemkontaktust tartunk. A változásokra előre fel készítjük, hiszen a váratlan dolgokra nem mindig reagálnak jól.

Az óvodapedagógus feladata:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett, tervezett tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- A szűrések elvégzése után, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, pszichológussal a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- A fejlesztés fő indikációja az életkor és a tünet súlyossága.
- Az ismeret elsajátítás folyamatát gátló gyengébben fejlett, diszharmonikus működést mutató részképességek megerősítése.
- A hatékony beépüléshez szükséges jártasságok, készségek kialakítása ill. megerősítése.
- Motiváció felkeltése, növelése.
- A jó magatartás erősítése.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A gyermek alkalmazkodásának, kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

A logopédus feladata:

- finommotorika fejlesztése, a nagymozgások harmonizálása,
- fonémahallás fejlesztése,
- helyes artikuláció kialakítása,
- verbális figyelem és akusztikus emlékezet fejlesztése,
- nyelvi képességek és gondolkodás fejlesztése,
- beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

A pszichológus feladata:

- kognitív, szociális és emocionális képességek és készségek egyénre szabott fejlesztése

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társakat, a közeledés és segítőkészség természetes számukra.
- A gyermek beilleszkedik a közösségbe, megtalálja a helyét társai között.
- Képességeihez mértén, aktívan, tevékenyen vesz részt a csoport mindennapjaiban.
- A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

Kiemelten tehetséges gyermekek fejlődésének segítése

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Óvodáskorban, tehetségigéretről, gyanúról, tehetségre irányuló hajlamokról beszélhetünk.

Adottságai valamilyen területen az átlagosnál jobbak és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul.

Célunk:

Az óvodai élet rendje biztosítson lehetőséget a tehetségre irányuló hajlam kibontakoztatására, a tehetség gondozására.

Az óvodai élet a maga kiegyensúlyozott, biztonságos, elfogadó légkörével felszínre hozza a többet mutató gyermek adottságait, képességeit. Megfelelő neveléssel, tág cselekvési szabadságot adva- a családdal együtt- lehetőséget biztosíthatunk a tehetség csíráit hordozó gyermekeknek a kreatív újat teremtő felnőtté váláshoz.

Tehetségesnek tekintjük, azt a gyermeket, aki valamely nevelési területen az átlagtól eltérő kiemelkedő képességgel rendelkezik.

A tehetséges gyermek viselkedésében együttesen megmutatkozik három alapvető tulajdonságcsoporthoz, melyet az óvónő kiaknázhat:

- átlag feletti képességek (általános, specifikus),
- magas szintű kreativitás (eredetiség, rugalmasság),
- feladat iránti elkötelezettség (kíváncsiság, érdeklődés, szorgalom, kitartás).

A tehetség ígérő hordozó gyermekek, valamiben különböznek társaiktól. A korai felismerés segíti a pozitív énkép kialakítását. A tehetség kibontakozásához szükséges képességek – önbizalom, kíváncsiság, céltudatosság, önkontroll, a társas kapcsolódás képessége, kommunikációs érzék, az együttműködés képessége – döntően az érzelmi intelligenciához kapcsolódik. Ezért fontos a derűs, jó légkör elérése, mely felszabadító lehet a gyermek számára, és amelyben egészségesen fejlődhet.

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása óvodánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az óvoda egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Az óvodai nevelés során a képesség legszembetűnőbben a játékban ismerhető fel. Az ilyen gyermek aktív, különleges dolgokat alkot, nem a megszokott szabályok szerint cselekszik, az eredmény mégis fantasztikus.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A csoport légköre legyen elfogadó, bátorítsa a gyermeket egyéni megoldásokra.
- Mikrocsoportos tanulási folyamat szervezése, képesség és érdeklődés szerint.
- Szabadidős tevékenység során adjon módot sokféle kreatív lehetőségre.
- Pozitív érzelmek keltésével segítse elő a gyermek önértékelését.
- Folyamatosan tartson kapcsolatot a szülővel a tehetség kibontakoztatásának érdekében.
- Több újszerű tevékenységre teremtsen alkalmat.
- Segítse a szülőket a megfelelő iskolaválasztásában.
- A velük született adottságok céltudatos fejlesztése.
- Hagyja a gyermeket önállóan alkotni! Dicsérje, újabb és újabb eszközökkel, lehetőségekkel motiválja segítse, hogy elképzeléseit megvalósítsa.

A fejlesztőpedagógus feladata

- Felismerni a tehetséget és megjelenítési formáit.
- Segíteni a gyermeket a továbbfejlődésben.
- Elégítse ki a tehetséges, kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási, biztonsági, elfogadottság és egyéb speciális szükségletét.

- Ösztönözze intellektusukat és kreativitásukat.
- A fejlesztés tempója és tartalma igazodjon a gyermek egyéni fejlettségéhez.
- Segítse elő a komplex, rugalmas gondolkodásmód fejlesztését.
- Segítse a szülőt, tehetségígéretes gyermeke nevelésében: hívja fel a figyelmet az alul-ill. túlterhelés veszélyére (akarat helyes kezelése, énképalakítás, tehetségfejlesztés)

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A tehetséges gyermek erős oldalának fejlődése.
- A bemenethez képest, fejlődik a divergens gondolkodás.
- Egyéni, kreatív megoldásokra való törekvés.
- Realizálódik önértékelésük.

***A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociálisan hátrányos helyzetű
gyermekek fejlődésének segítése***

*„Ha az embert olyannak vesszük, mint amilyen,
tulajdonképpen rosszabbá tesszük,
de ha olyannak vesszük őt, amilyennek lennie
kell, akkor azzá tesszük őt, amivé lehetne.”*

(Goethe)

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyteremtésének biztosítására, a hátrányok ellensúlyozására, gyermekek egyéni képességének és tehetségének kibontakoztatására, integrációs felkészítésükre, fejlődésük elősegítésére, az óvoda-iskola átmenet segítésére, gyermekek iskolai beilleszkedésének, előrehaladásának utánkövetésére. A társadalomba való beilleszkedés rendkívül összetett bonyolult folyamat, a gyermek fejlődésének központi eleme. A mai fejlődépszichológia alaptétele: a gyermek fejlődése a fogamzás pillanatában kezdődő évekig tartó folyamat. Meghatározói: biológiai (öröklött) - és szociális (környezeti) tényezők. A családban a szociális, az érzelmi, a viselkedéses, a felfedezési tanulás, a kognitív szféra működtetése nem mindig egyenértékű. Az öröklött tényezők meghatározzák az ember testi adottságait, a lelki tulajdonságok alapjait. Ezen tényezőket megváltoztatni, befolyásolni általában nem lehet, de figyelembe kell venni. Leginkább módosítható a gyermek szociális környezete, amely végérvényesen formálja a fejlődő személyiség minden jellemzőjét.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nagy része olyan családi környezetben nevelkedik, amely több fontos szociokulturális és gazdasági mutatók szerint eltér a többségi társadalom modelljétől. A családoknál igen gyakran hiányoznak az olyan tárgyak -játékok, mese- és képeskönyvek, fejlesztőjátékok-, amely az utóbbi évek során a gyermekek fejlődésének nélkülözhetetlen elemeivé váltak.

Lelassul a gyermek értelmi és érzelmi fejlődése:

- nem alakul ki a megfelelő attitűd, a tárgyi környezet iránt,
- fokozódik a társas tevékenység, olyan formáinak jelentősége, amely antiszociális és elsősorban agresszív magatartást eredményez,
- nem fejlődik ki kellően a finommozgás,
- a kognitív fejlődés lassul, így nehezebbé válik az iskolai tanulmányok megkezdése, illetve az esetleges lemaradások behozása.

Célunk

Az eltérő tapasztalás, élményhatás, tudásanyag megismertetése és a hiányok pótlása.

Az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése.

Szegregáció mentesség, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.

Valamennyi gyermeknél a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására való törekvés.

Minden gyermeknek meglegyen a lehetősége, hogy a természetes szocializációban vegyen részt.

Az esélyteremtő óvodai program megvalósításában kulcsszereplők az óvodapedagógus(ok) és az ő munkájukat közvetlenül segítő munkatársak, az óvoda-iskola átmenet segítése.

Az óvoda és az óvodapedagógusok feladata:

- Kiemelt figyelem a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek iránt, a rendszeresen óvodába járás szorgalmazása, ahol szükségleteik kielégítése, gondozásuk biztosítottá válik.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását)
- Megfelelő, inger gazdag környezet biztosítása, segítő, támogató légkör, személyes kapcsolat, mely épít a természetes gyermeki érdeklődésre, tevékenységre ösztönöz (ez azonban ne jelentsen túlingerlést, mert ez nehezíti a helyzet megértését és a helyzetben való eligazodást) Mikrocsoportos tanulási folyamat szervezése, képesség és érdeklődés szerint.
- Minden nevelési területen a gyermeki tevékenységre, a képességek fejlesztésére törekedjünk, cél a komplexitás. A fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához és fejlettségi szintjéhez igazodva történjen, a feladatokat és a játékokat fokozatosan nehezítsük. Pozitív érzelmek keltésével segítse elő a gyermek önértékelését.
- Egyéni fejlesztési terv készítése, mely a gyermek fejlődésének szempontjából meghatározó, lényeges információkat, és a személyiség fejlesztése érdekében hozott döntéseket, célkitűzéseket tartalmazza.

A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak feladatai:

Az óvodapedagógussal szorosan együttműködve segítik a csoportban folyó nevelőmunkát.

A pszichológus feladata:

A gyermek szociálisan hátrányos helyzetéből fakadó negatív pszichés hatások kompenzációja:

- Különféle tárgyhasználati módok megtapasztalásának lehetővé tétele.
- Motorikus készségek és kognitív képességek fejlesztése.
- Szociális készségek fejlesztése, az esetleges peremhelyzet feloldása.
- Az énkép fejlesztése, a személyiség integrációjának elősegítése.
- Önértékelési problémák esetén érzelmi támogatás.

Viselkedési problémák rendezése, szabálytudat formálása, egyes pozitív viselkedési minták hiányának pótlása.

- A szülők tájékoztatása.
- Konzultáció a pedagógusokkal.

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása
- Rendszeres napi, vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a foglalkozásokon
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. farsang, karácsony, stb.
- Partnerközpontú működés, szülői igények figyelembevétele, szakmai kontroll mellett.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermek beilleszkedik a közösségbe, megtalálja a helyét társai között.
- Képességeihez mértén, aktívan, tevékenyen vesz részt a csoport mindennapjaiban.
- A nevelés hatására fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

ÓVODAI FEJLESZTŐ PROGRAM

Az óvodai fejlesztő program bevezetésének előzményei

Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a Gyvt. 67/A. § alapján, figyelemmel a Gyvt. 161/Q. §-ában foglaltakra hátrányos helyzetűnek minősül.

Az óvoda igazgatója felveheti az óvodai fejlesztő programba azt a gyermeket is, aki nem hátrányos helyzetű, feltéve, hogy a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Hosszú évek megfigyelései, tapasztalatai alapján a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nagy része olyan családi környezetben nevelkedik, amely több fontos szociokulturális és gazdasági mutatók szerint eltér a többségi társadalom modelljétől, korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődésükhöz szükséges feltételek.

Az ilyen helyzetben élő gyermekek számára kívánjuk bevezetni az óvodai fejlesztő programot, mely nagy hangsúlyt helyez az egészséges testi-lelki fejlődésükkel kapcsolatos pozitív attitűdök kialakítására, a gyermek szociális és társadalmi kompetenciáinak fejlesztésére, az interperszonális problémák megelőzésére, csökkentésére valamint a kognitív képességek fejlesztésére.

- A gyermek EMBER, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- Emberhez méltó jogok és a gyermeki léthez méltó körülmények illetik meg, érdekei megelőznek minden más érdeket.
- Joga van a sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségleteinek kielégítéséhez.
- Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben, s meglévő hátrányai csökkenjenek.
- A legfontosabbnak tekintjük az egészséges testi és lelki fejlődést, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészség óvását, védését az egészségmegőrzés szokásainak kialakítását.

- Alapvető követelménynek tartjuk, hogy olyan egészséges, biztonságos környezetet teremtsünk a belépő gyermek számára, amelyben jól érzi magát.
- Az óvodai nevelés csak derűs, biztonságos, családi légkörben képzelhető el, ahol a gyermek érzi, hogy óvják, védik, elfogadják olyannak amilyen, ahol mindig számíthat a felnőttek segítségére és ahol önállóan, szabadon tevékenykedhet.
- Valljuk, e sajátosan hatékony óvodai légkört csak személyiségközpontú óvónő tudja megteremteni, katalizátorként működtetni, aki a legfontosabbnak érzi a kisgyermek feltétel nélküli szeretetét, gondoskodásának feltétlen nyújtását, hogy kellő empátiával forduljon a gyermekek felé és megfelelő toleranciával el tudja fogadni minden gyermek másságát.
- A nevelőtestületünk inkluzív pedagógiai szemléletet vall, és korszerű pedagógiai módszereket alkalmaz a nevelés során.

„Az inkluzív pedagógia az, ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek, amelyben nem kisebbségekről és nem többségekről van szó, hanem emberekről, gyerekekről.” (Bakonyi Anna)

Hisszük, ha minden gyermek „másnak” van kezelve, akkor a „valódi” másság nem tűnik ki a többi közül.

Az óvodai fejlesztő program célja

Célunk: Az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítése; szegregáció mentesség, az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése. Fontosnak tartjuk, hogy az intézmény biztosítsa minden gyermek számára a programhoz való egyenlő hozzáférést, és kiemelt hangsúlyt helyezzen az esélytermésre, a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálására.

Minden gyermek szellemi, erkölcsi és szociális értelemben is egyedi, megismételhetetlen, fejlődő személyiség, szociális lény - csak önmagához hasonlítható, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Fejlettségét csak saját képességeinek figyelembevételével lehet meghatározni. Ez az egyéni fejlesztés kiinduló pontja. Nem fáradozunk az egyéni különbségek eltüntetésén, minden gyermeket önmagához képest fejlesztünk, segítjük tehetsége kibontakozásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában. Valóságos fejlesztési eredményekre törekszünk, az életkorhoz illő testi-lelki-szellemi harmónia megteremtésére.

Az óvodai fejlesztő program személyi feltételei

- Inkluzív szemléletű pozitív személyiségű, fejlett szociális készségekkel rendelkező, együttműködésre képes szakmailag felkészült óvodapedagógusok, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők.
- Utazó gyógypedagógus, logopédus
- Óvodai szociális segítő

Az óvodai fejlesztő program szervezési feltételei

- Az óvodai fejlesztő programba az igazgató és az óvodapedagógusok, szakmai véleménye alapján és a szülők egyetértésével elsősorban azok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vehetnek részt, akiknél testi-lelki fejlődésükben elmaradás mutatkozik, valamint ha gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, azonban számunk nem haladhatja meg a jogszabályban előírt létszámot.
- A fejlesztő programban részt vevő gyermekek életkora: 3-6-7 év
- A fejlesztő programban részt vevő gyermekek számára biztosított az egészséges fejlődésükhöz szükséges:
 - helyszín
 - eszközök
 - időkeret
 - munkaformák
 - módszerek

Az óvodai fejlesztő program kiemelt területei:

Testi képességek

- Testi fejlettsége (alakváltozás, testalkata, testarányok, fogváltás)
- Teherbíró képessége
- Mozgás

Nagymozgások

Finommozgás

Értelmi képességek

Gondolkodási műveletek

Pszichikus funkciók

Érzékszervi funkciók

Szociális képességek

Társas magatartás

Együtműködő képesség

Közösségi szokások alkalmazása

(Szokás- szabályrendszer alkalmazása)

Verbális képességek

Minden nevelési területen a gyermeki tevékenységre, a képességek fejlesztésére törekedjünk, cél a komplexitás. A fejlesztés mindig a gyermek egyéni tempójához és fejlettségi szintjéhez igazodva történjen, a feladatokat és a játékokat fokozatosan nehezítsük. Pozitív érzelmek keltésével segítse elő a gyermek önértékelését.

A fejlődés nyomon követésére, a nevelés eredményeinek mérésére a megfigyelés módszerét alkalmazzuk.

A gyermeket természetes környezetében, természetes tevékenységei közben figyeljük meg.

A gyermek fejlődéséről olyan információk birtokába juthatunk, amely megmutatja a fejlődés szintjét, a hozzáadott pedagógiai értéket, azt, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve, az óvodai évek alatt, mennyit fejlődött a gyermek, valamint azt, hogy mely területeken, milyen teendők vannak.

Segít abban, hogy olyan személyi-tárgyi környezetet emeljünk a gyermek köré, mely személyiségének teljes kibontakozását lehetővé teszi, nagy hangsúlyt fektetve a gyermek életkori, sajátos, valamint aktuális szükségleteinek kielégítésére.

Ez alapján fejlesztési tervet készítünk, mely a gyermek fejlődésének szempontjából meghatározó, lényeges információkat, és a személyiség fejlesztése érdekében hozott döntéseket, célkitűzéseket tartalmazza.

A Fejlesztési terv részleteit a gyermekek Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma tartalmazza.

A gyermekek és családjaik szociális hátrányainak enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Minden óvodapedagógus és nevelő oktatási munkát közvetlenül segítő alapvető kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Pedagógiai tevékenységünk során biztosítjuk a gyermekek jogait, tiszteletben tartjuk a gyermeki személyiséget, a gyermekek védelmét.

Olyan gyermekvédelmi rendszer megszervezésére, működtetésére törekszünk, mely minden óvodába járó gyermek védelmét biztosítja, különös tekintettel az adekvát védelmet igénylő gyermekekre.

Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.

Célunk a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébrentartása.

Tapintatos, személyes kapcsolatok kialakítására törekszünk azokkal a családokkal, akik segítséget kérnek, vagy segítségre szorulnak.

Olyan intervenciók gyakorlatot működtetünk, mely a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait keresi.

Feladat:

Óvodai gyermekvédelem feladatai

- A gyermekek és családjuk a lehetőségekhez képest minél jobb megismerése (családlátogatás, fogadóóra, szülői értekezlet, óvodai és csoportos programok, rendezvények)
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel. A gyermekkel foglalkozó pedagógusoknak észlelniük kell a gyermekek viselkedésében, rendezettségében adódó változásokat.
- A gyermekek egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismeretek átadása, szükség esetén egészségügyi, pedagógiai szűrővizsgálatok megszervezése
- A szülők tájékoztatása az őket érintő kérdésekről, rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény érvényességi idejének figyelemmel kísérése, rendszertelen óvodába járás, valamint az igazolatlan hiányzások csökkentése
- A nehéz helyzetben lévő családok segítése, adományok gyűjtése

Óvoda-iskola átmenet

Az óvodából az iskolába való zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, az intézmények együttműködését. Amelynek alapja, hogy érvényesüljön a kölcsönös nyitottság, a kölcsönös bizalom, egyenrangúság a pedagógiai tevékenységben, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Keressük, kezdeményezzük az együttműködés sokoldalú lehetőségeit:

- tanköteles korú gyermekek esetében a szülők megfelelő tájékoztatása, a szülő kérésére a gyermekről megalapozott pedagógiai vélemény elkészítése, szükség estén további egy évig az óvodai nevelésben való részvétel támogatása
- a szülőket tájékoztatjuk az iskolai beiratkozással kapcsolatos tudnivalókról (az iskolaválasztással kapcsolatos adminisztrációs folyamatok segítése)
- tanító kollégáinkat meghívjuk óvodai csoportlátogatásra, tapasztalatcserére, amely lehetőséget ad helyi pedagógiai programunk, gyermekszemléletünk, az óvodai nevelési elvek, módszerek, szokás-, szabályrendszerek megismerésére, ami munkánk folyamatossá tételét, egymásra épülését, ezáltal a gyermekek óvodából iskolába való zavartalan átmenetét biztosítja,
- tájékozódunk az iskola helyi pedagógiai programjáról, a tanítás módszereiről, követelményeiről, az iskolai munkáról,
- nagycsoportos gyermekeink szüleikkel együtt minden évben ellátogatnak az iskolába, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedhessenek a tanító nénikkel, az iskolai életmóddal,
- a volt óvodásainkat meglátogatjuk az iskolában, figyelemmel kísérjük beilleszkedésüket,
- a volt óvodásainkat, tanító nénijüket vendégül látjuk az óvodában,
- az iskolába menő gyermekeinket elkísérjük (részt veszünk) az iskola tanévnyitó ünnepségére.

Együttműködések az óvodán kívüli szervezetekkel

- Tura Város Önkormányzata, Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság
- Kistérségi Gondozási Központ Család és Gyermejköltségi Szolgálat
- Pest vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Aszódi Tagintézménye Aszód
- Szakértői Bizottságok
- Gyermekorvosok
- Védőnői hálózat

- Általános iskolák
- Gyámügy Pest Megyei Kormányhivatal Aszódi Járási Hivatala Tura
- Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Bartók Béla Művelődési Ház és Könyvtár
- Civil szervezetek

Az óvodai fejlesztő program eredményességének nyomon követése

A fejlődés nyomon követésére, a nevelés eredményeinek mérésére a megfigyelés módszerét alkalmazzuk.

A gyermeket természetes környezetében, természetes tevékenységei közben figyeljük meg.

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, fejlődő személyiség – csak önmagához hasonlítható, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Személyisége szabad kibontakoztatásához a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó.

Nem fáradozunk az egyéni különbségek eltüntetésén, minden gyermeket önmagához képest fejlesztünk, segítjük tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

A gyermek fejlődéséről olyan információk birtokába juthatunk, amely megmutatja a fejlődés szintjét, a hozzáadott pedagógiai értéket, azt, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve, az óvodai évek alatt, mennyit fejlődött a gyermek, valamint azt, hogy mely területeken, milyen teendőink vannak.

Segít abban, hogy olyan személyi-tárgyi környezetet emeljünk a gyermek köré, mely személyiségének teljes kibontakozását lehetővé teszi, nagy hangsúlyt fektetve a gyermek életkori, sajátos, valamint aktuális szükségleteinek kielégítésére.

A táblázatban ellenőrizhető, elemezhető, a gyermek önmagához mért fejlődése.

Az eredmények figyelembevételével határozzuk meg tennivalóinkat.

Láthatóvá válik az is, hogy szükség van-e külső segítségre, szakember bevonására.

Lépéseinkről, teendőinkről fejlesztési tervet készítünk.

- Legalább háromhavonta rögzítjük a gyermekek testi, értelmi, szociális, verbális fejlődésének eredményét.
- Évente két alkalommal tájékoztatjuk a szülőket a gyermekek testi, értelmi, szociális, verbális fejlődéséről, fejlettségéről, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, valamint a nevelési tanácsadást végző pedagógiai szakszolgálat képviselőjét is.

Az óvodai fejlesztő program kötelező dokumentumai

- Felvételi-Mulasztási napló
- A gyermekcsoport nevelési-fejlesztési terve – Csoportnapló
- A gyermek egyéni fejlődésének, fejlesztésének dokumentuma
 - Anamnézis
 - Családlátogatás tapasztalatai
 - Pedagógiai feljegyzések
 - Egyéni fejlesztési tervek
 - Sikerkritérium táblázat értékelése évente három alkalommal
 - Érdeemi tájékoztatás szülőknek fogadóóra keretében, évente két alkalommal
 - A gyermekről készült szakvélemények (szakorvosi, szakértői, pszichológiai)
 - Határozatok (HH, HHH, RGYK)

Az óvodai fejlesztő program működtetésének várható eredményei

A gyermek beilleszkedik a közösségbe, megtalálja a helyét társai között.

Képességeihez mértén, aktívan, tevékenyen vesz részt a csoport mindennapjaiban.

A nevelés hatására fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés.

GYERMEKVÉDELEM AZ ÓVODÁBAN

A gyermekek védelméről szóló törvényben foglalt feladatok ellátásáért az óvoda vezetője felel.

Minden óvodapedagógus alapvető kötelessége, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Cél:

- Az óvoda pedagógiai tevékenysége és működése során biztosítsa a gyermekek jogát, a gyermeki személyiség tiszteletben tartását, a gyermekek védelmét.
- Megszervezni és működtetni azt a gyermekvédelmi rendszert, mely a gyermekek védelmét biztosítja az óvodába járó minden gyerekekre, és az adekvát védelmet igénylő gyerekekre vonatkozóan.
- Esélyegyenlőség biztosítása a különböző szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Célunk a család tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése és ezzel együttesen a gyermek iránti felelősség ébrentartása.
- Tapintatos, személyes kapcsolat kialakítása azokkal a családokkal, akik segítséget kérnek, vagy segítségre szorulnak.
- Egy olyan intervenció gyakorlat működtetése, mely a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait keresi.

Feladat:

- Az óvoda óvó-védő funkciójának érvényesítése.
- A gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban ismerje meg.
- A családokkal segítő, támogató, bizalomra épülő kapcsolat kialakítása.
- Attitűdje legyen: odafigyelő, probléma érzékeny.
- Az óvoda nevelőmunkájával, működésével biztosítja a gyerekek jogát ahhoz:
 - hogy egészséges környezetben nevelődjenek,
 - az óvoda életrendjét, napirendjét életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően alakítsák ki,
 - gyermeki személyiségét tiszteletben tartásuk, kibontakoztatásában segítsék és védjék.

- Az óvodapedagógus nevelőtevékenysége során vegye figyelembe a gyermekek:
 - egyéni képességét,
 - fejlődési ütemét,
 - szociokulturális háttérét,
 - fejlettségét,
 - tehetségét,
 - sajátos nevelési igényét.
- Az óvodapedagógus segítse a gyermek képességeinek, tehetségének kibontakoztatását, sikeresen beilleszkedését az óvodai közösségbe
- A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, feltárása, megszüntetésében való részvétel. A pedagógusnak észlelnie kell a gyermekek viselkedésében, rendezettségében adódó változásokat.
- Az óvodapedagógus a gyermekek részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket adja át, s ezek elsajátításáról győződjön meg.
- A szülőket az őket érintő kérdésekről tájékoztassa.
- Adjon lehetőséget a szülőnek esetleges problémái, nehézségei megbeszélésére. .
- Figyelmeztesse a szülőt, ha a gyermek jogainak megóvása, vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- Az egyéni lemaradásokat lehetőség szerint csökkentse, segítse elő a tehetséggondozás megvalósulását.
- Vegyen részt az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja..
- Kísérje figyelemmel a rendszeres óvodalátogatást, szükség esetén jelezze a hiányzást.
- Javaslatával segítse elő a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájárulást.
- A prevenció minden gyermekre való kiterjesztése.
- A titoktartási kötelezettségét minden családot érintő kérdésben érvényesítse.
- Segítse elő a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- Ismerje fel a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, és ha szükséges, kérje szakember segítségét.
- Minden rendelkezésre álló eszközzel segítse a gyermekek családban történő nevelését.
- Együttműködés a segítő szakemberekkel, nyomon követés.

- A helyettes szülőkkel és a nevelőszülőkkel intenzív kapcsolatot tartson, kiemelten figyeljen minden problémára.
- Köteles hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos, veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
- A családon belüli erőszak gyanúját, jeleit kiemelten kezelni.

A szociális hátrányos helyzetben levő gyermekek esetében több tényezőt veszünk figyelembe, amit úgy érzünk, hogy a család a saját erejéből nem tud megoldani.

A hátrányos helyzet okai lehetnek:

- fogyasztási szokások, anyagi színvonal,
- munkamegosztás,
- családtagok egészségi állapota,
- etnikai, vallási hovatartozás,
- érdekegyesítő képesség hiánya.

A gyermekek hátrányos helyzete hátráltathatja az egyes képességek és az egész személyiség fejlődését.

Ennek érdekében feladatunk a hátrányos helyzetből adódó veszélyeztetetté válás kialakulásának megelőzése. Fejlesztő munkánk a gyermeki fejlődés támogatására, a tehetség gondozására, az érdeklődés elmélyítésére, a lemaradások megrekedése és a tanulási zavarok megelőzésére, a szocializációs problémák megoldására, az egyéni bánásmód és a differenciálás keretében tervezett feladataira épül.

A személyiségfejlődés nyomon követése a gyermekre, csoportra aktuálisan jellemző fejlettségi szint megismerésére irányul.

Gyermekvédelmi munkaközösség-vezető:

A nevelőtestületnek az a tagja, aki az intézmény vezetőjének megbízásából segíti az óvodapedagógusok gyermekvédelmi munkáját.

Feladatai:

- A nevelési év elején írásban tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi tevékenységről, fogadó órájáról arról, hogy probléma esetén milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatok ellátó intézményt kereshetnek fel.

- Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az óvodavezető értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A Gyermekjóléti Szolgálat felkérésére részt vesz az eset megbeszéléseken.
- A gyermekek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az óvoda vezetője indítson eljárás rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítására a települési Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában.
- Az óvodapedagógusok vagy a szülők jelzése, a velük folytatott beszélgetések alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél a veszélyeztető okok feltárása érdekében családlátogatáson megismeri a gyermekek családi környezetét.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, ill. a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzi.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel és megszűnés okait.
- HH és HHH gyermekekkel kapcsolatos feladatok ellátása.

Az óvoda gyermekvédelmi tevékenységét eredményesnek tartjuk, ha:

- Valamennyi feltérképezett esethez kidolgozásra került a megfelelő segítségnyújtás.
- Az érintett gyerekek differenciált fejlesztésével az óvodás önmagához mért fejlődése kimutatható.
- Az óvoda igénybe vette a szakszolgálat hálójának segítségét is.
- A családok megfelelő segítséget (tanácsadás, informálás) kapnak, melyek problémájuk rendezésére irányulnak.

Az óvoda eredményeket mutat fel a prevencióban, megelőzésben és megszüntetésben is.

Együtműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása)
- Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
- Cigány kisebbségi önkormányzat illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)

*„A személyiség tevékenységben formálódik.
Hasonló az élő szervezethez,
amely nem előbb fejlődik, aztán funkcionál,
hanem éppen a funkciók közben fejlődik.”*

(Lénárd Ferenc)

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

Játék

*„... játék és a mese két olyan varázseszköz,
amellyel a legtöbb lelki és szellemi táplálékot
nyújthatjuk kisgyermekünknek, s amellyel a
legbiztosabban vértelhetjük fel őket a
felnőttkorra.”*

(Vekerdy Tamás)

A játék a kisgyermek legkomolyabb, létfontosságú alaptevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, melynek minden nap visszatérő módon, zavartalanul kell kielégülnie.

A valódi játék - a szabad, belülről indított és vezérelt tevékenység, melyhez, nagyfokú örömmélmény társul, melyben nem érvényesül valóság idő és térbeli rendje, nem korlátoznak a racionalizmus kerítései, - a végtelenül sokrétű és komplex tevékenység az, ami a gyermeknek boldogságot ad, gazdagítja a kisgyermeki személyiséget és azt valóban átfogó módon.

Csak a játék prioritására építő óvodát tartjuk igazán gyermekközpontúnak. Sokat és jól játszani! - ez a legfontosabb dolga óvodásainknak.

Csak az a gyermek fejlődik, aki játszik. Ugyanakkor a játék önmagáért való tevékenység, örömforrás. Nem azért játszik a gyermek, hogy valamit megtanuljon, létrehozzon, hanem az öröméért, mert játszani jó, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet.

A gyermek a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket, kedve szerint átalakíthatja a megfigyelt valóságot. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

Sajátos gyermeki világ teremődik segítségével, melyben megnyugvást hozó megoldások születnek, vágyak teljesülnek és hiánytalan egésznek tűnik minden.

A játék fokozza az életöröm érzését, gazdagítja a gyermek érzelmi életét. A játékba belefeledkező gyermeket derűs, nyugodt érzés tölti el, indulatai megszelídülnek, érzelmi kapcsolatai megerősödnek.

A közös játék olyan bonyolult közös, kölcsönös kapcsolatokra készíti a gyerekeket, amire a játékon kívül még nem képesek. Az érdekes játék és a játszótársak kedvéért - néha konfliktusokat átélve - képesek kívánságaik háttérbe szorítására, illetve azok teljesítésének késleltetésére. Kialakulnak a jó játék hagyományai.

A játék „elsődleges életkategória”, valóságos haszna, fejlesztő hatása abban áll, hogy itt zajlik leginkább a gyermeki ismeretszerzés „megismerhetővé válik általa önmaga, a tárgyi világ és az ember' kapcsolatok bonyolult összefüggései”.

Ez a fajta, emberalakító, boldogító játék azonban „segítség” nélkül nem bontakozik ki kellőképpen.

Feladataink

- A játékot az óvodáskor alapjának tekintjük.

Legfontosabb feladatunknak tartjuk megteremteni azokat a feltételeket, amelyek kedvezően hatnak az igazi, szabad és boldog játék kialakulására, formáinak és tartalmának gazdagítására, a gyermekek játékkedvére, amelyek ösztönzik őket, amelyek segítségével játéku sokoldalúbbá válik.

- Feladatunk a nyugodt, biztonságérzetet nyújtó légkör megteremtése, amelyben érvényesülhet a játék gazdagsága, sokszínűsége, mint fejlesztést serkentő lehetőség, ahol a gyermek egyéni vágyait és ötleteit a kötetlen játéklehetőségekben szabadon megvalósíthatja, ahol módja van megválasztani a játékhoz szükséges társat, eszközöket és a helyet egyaránt.
- A szokások, szabályok a közös élet nyugalmanak, a gyermek védettségének biztosítékai. A szabályok meghatározásánál a célszerűséget, az egyéni életkori sajátosságokat vesszük figyelembe.
- A feladatunk, hogy a különböző jellegű játékokhoz, a gyermekek közreműködésével állandó és ideiglenes játszóhelyet biztosítsunk oly módon, hogy a különböző játszó csoportok ne zavarják egymást.

- A csoportszobákat - melyek szükség szerint kibővíthetők az öltözővel, folyosóval is - úgy rendezzük be, hogy tetszés szerint átrendezhetőek, variálhatóak legyenek óvónői segítséggel vagy önállóan.
 - Fontosnak tartjuk, hogy minden csoportban legyen, meghitt mesesarok, barkácsoláshoz, ábrázoláshoz, építőjátékhoz állandó hely, ahol zavartalanul folyhat az elmélyült játék.
 - Figyelmet kell fordítanunk arra is, hogy maradjon szabad tér a nagyobb mozgást igénylő játékokra is.
 - A gyermekek játéktérét lényegesen megnöveljük a parkosított, fából készült játékokkal felszerelt, nagy területű udvarunkon, ahol minden csoportnak saját területe van, és az udvarrészek átjárhatóak.
 - A csoportok számára a napirendben a játékra biztosított idő a nap minden szakában, akár a teremben, akár a szabadban lehetőleg egybefüggő legyen. Alapvető követelmény, hogy indokolatlanul ne szakítsuk meg, ne zavarjuk a játékot.
 - A játékeszközök ösztönzik, motiválják, gazdagítják a gyermekek elképzeléseit, segítik elgondolásaik megvalósítását, részben tárgyai magának a játéknak, bármire felhasználhatók.
- Feladatunk, hogy esztétikus, egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, játékszereket biztosítsunk a gyermekek számára, amelyek az elmélyült játék kialakulását segítik és kiváltják a motiváló, fejlesztő hatást. Megvalogatásában tükröződjék az óvónő igényessége.
- Nagy jelentőséget tulajdonítunk az ősi népi játékeszközöknek. És az általunk természetes anyagokból készült játékszereknek.
- A játék mozgatórugója az élmény - minél élménygazdagabb az óvodai élet, annál több forrásból táplálkozik a gyermek játéka, annál sokszínűbb játékmegoldásokkal találkozhatnak, az élményekkel feltöltött gyermekek mindig jobban készen állnak a játékokra, könnyebben meg is találják játékok tartalmát. Az élményszerzéshez nincs szükség mesterkélt, mindenáron való, és gyermekidegen alkalmak szervezésére. Keressünk valódi, mindennapi, gyermek közeli helyzeteket és ismeretszerzési lehetőségeket.
 - Mindezen feltételek megteremtése mellett feladatunk biztosítani, hogy minden gyermek saját igényeinek megfelelően játszasson gyakorló, szerep-, konstrukciós-, építő- és szabályjátékot, barkácsolhasson, bábozhasson, dramatizálhasson, ha akar.

- A játék tartalmát gazdagítják a népi játékok.
- A játékot legkomolyabban fogadjuk el és kezeljük!
Tegyük lehetővé, hogy a gyermekek saját elgondolásaikat megvalósíthassák játékaikban, hogy fantáziájuk, hangulataik, érzelmeik szabadon megnyilvánulhassanak. Értsük meg világukat, hagyjuk a gyermekeket cselekedni, mindig legyünk együttműködésre és segítségre kész partnerek.
- Ne avatkozzunk be indokolatlanul a gyermekek játékába, de segítsünk mindig akkor, olyan szinten és mértékben, ahogyan a játékhelyzet, az adott gyermek kívánja. Ha szükséges - fontos az óvónő pedagógiai, pszichológiai felkészültsége, elemző képessége, indirekt reakciója - ötletet, eszközt adunk, bekapcsolódunk a játékba, vagy egy apró cselekvéssel, mozzanattal új perspektívát kínálunk.
- Szükség van az óvónő által kezdeményezett, tudatosan szervezett játékokra is, melyeknek tényleges megvalósítását a gyermekek reakcióihoz, jelzéseihez kell alakítani. E játékokba bármikor bekapcsolódhatnak, elmehetnek, vagy visszatérhetnek a gyermekek, a játékot az érdeklődés tartja fenn, ideje nem behatárolható.
- A játék során adódó konfliktusokat természetesenek tekintjük, az esetek többségében hagyjuk, hogy a gyermekek maguk oldják meg azokat.
Közvetlen beavatkozás általában akkor szükséges, ha a gyermekek nem képesek a konfliktusokat önállóan megoldani, és ezzel veszélyeztetik egymás testi épségét. Saját példánkkal segítsük elő, hogy a gyermekek érzékenyebbé váljanak társaik érzelmeinek felfogásában, elgondolásaik megértésében, elfogadásában.
- A játék öröme fokozza, ha tudunk és szeretünk játszani, ha képesek vagyunk átlépni felnőtt mivoltunkon.
Az együttes játékban az óvónő lehet egyenrangú társ, alárendelt irányított, de mindenkor mintaadó modell, aki a gyermekeket utánzásra készíti. Az együttjátás nem jelenthet beavatkozást, nem korlátozhatja a gyermekek önállóságát.
- A játékot úgy tekintjük, mint az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközét.
- A szülők legyenek segítők partnereink abban, hogy az ebben az életkorban a gyermeknek az életet jelentő szabad játék betölthesse szerepét. Vegyék komolyan azt, segítsék gyermeküket, ezen tevékenységükben, otthon és itt az óvodában is.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek önfeledten játszanak egyedül vagy társaikkal, játékuik többféle ötletből kialakult, tartalmas játék.
- Képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékuikban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Megszervezik játékuikat, a szerepeket kiosztják, egyéni képességeiket felbecsülve elvállalják, eszközöket választanak hozzá.
- Betartják az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- Betartják a szerepekhez kapcsolódó magatartásformákat.
- Kölcsönösen alkalmazkodnak egymáshoz.
- Szívesen bábozzák, dramatizálják a jól ismert meséket.
- Képesek arra, hogy építő-konstruktív játékuik során, bonyolultabb formákat, alkotásokat hozzanak létre.
- Szívesen játszanak szabályjátékokat, képesek a normák, szabályok betartására.
- Maguk is kezdeményezik a barkácsolást, játékuikban felhasználják a maguk készíttette eszközöket.

Verselés, mesélés

*„Jaj a gyermekkor, mily tündéri kor volt:
egy ködbe olvadt álom és való
ha hullt az égből porcukor volt
s a porcukor az abroszon a hó”*

(Kosztolányi Dezső)

Óvodai nevelésünk másik fontos pillére a játék mellett a mese-vers.

A vers és meseigény óvodáskorban éppolyan természetes megnyilvánulás, mint a játékkedv. Helye és ideje van mindig, ahányszor a nap folyamán igény van rá.

A mindennapos mesélés verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mese, a vers, mondóka, mondókázás a kicsinyek lelki szükségleteinek kielégítése, szórakoztatás, kellemes időtöltés, együttes élmény, a gyermekkel való különös és játékos beszédkapcsolat egyik nagy lehetősége az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége.

A mesét az átváltozás motívuma, az ellentétek kedvelése, az ismétlések, a veszély-megmenekülés helyzetei, a tudásszintek váltása teszi lelki-szellemi élménnyé.

A vers pedig érdekes, ritmikus hangzása, a mozgásélménnyé összekapcsolódó hangulat, érzelem miatt vonzó.

A mese a vers, mondóka szóbeliségével él és hat.

A mesélő verselő felnőtt által az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát, észjárását nyelvünk legbensőbb törvényeinek megfelelő formában közvetíti.

Ezen keresztül emberi kapcsolatokra tanít, mélyíti az önismeretet, segíti a világ megismerését. Így különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít.

Oldja a szorongást, indulatok feldolgozására, belső képteremtésre tanít, melynek kifejlődése nélkül lehetetlen az olvasóvá válás.

A tevékenység célja

A gyermekek érzelmi, - értelmi, etikai fejlődésének segítése az anyanyelv közegén át a sejtelmes, különös, rendkívüli, varázslatos mesék, meseélmények segítségével, a mondókák, dúdolók, versek érzékei - érzelmi élményt nyújtó hatásával.

Feladataink

- A kisgyermek sokféle mese-vers élménnyel, irodalmi hatással kezdi meg az óvodai életet. Feladatunk a családból hozott irodalmi élmények megismerése.
- Mesélni-verselni mindennap szükséges az óvodában.
- A mese-versmondást kötetlen formában szervezzük.

A spontán adódó helyzetekre és a kedvező körülmények tudatos kiváráására, előidézésére építünk.

A mesén való részvétel a gyermekek számára mindig önkéntes. Mondókázni, verselni ott és akkor jó, ahol és amikor az alkalom kínálja.

- Az igazi meséhez megfelelő körülményeket kell teremtenünk:
 - állandó helyet (mesekuckó, -sarok), ahol a gyermekek a mindennapos mesét megközelítően azonos időben hallgathatják,
 - csendet, nyugalmat, melyet csak pedagógiai tapintattal, a személyi kapcsolatokat erősítő érzelmi eszközökkel érhetünk el,

- a mesevárás hangulatát, amelyet a hozzá készület naponta ismétlődő szertartásaival, a fokozatosan felépített mesére hívó szokásokkal (mesefüggöny elhúzása, gyertyagyújtás, csengettyűszó...) teremthetünk meg,
 - a mesét csak akkor kezdje el az óvónő, amikor a közös mesehallgatáshoz minden érdeklődő gyermek megérkezett.
- Mindenképpen jó, ha a délutáni pihenés előtt is hallanak a gyermekek mesét.
 - A változatos irodalmi élmények közvetítése teszi lehetővé, hogy a gyermek szeresse a verset-mesét, szerezzen örömet neki és várja a vele való találkozást.
 - Ehhez közvetítőre van szükségük, együttlétre a felnőttel, aki az érzelmi biztonság, elfogadás szeretetteljes légkörében, személyes kapcsolatban, tiszta szívből önmagát adva, egyéni stílusban, fejből mondja a gyermekek kedvére, az életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő, az alkalomhoz illő mesét, verseket, megmutatja a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat, arca és hangja játékaival kísérvé életre kelti a mesét.
- A siker kulcsa mindenképpen a mi kezünkben van.
- Feladatunk a vers és mesemondás folyamatának élvezetessé tétele, nem a szövegek megtanítása. Nem arra törekszünk, hogy a gyermekek sok verset, mesét ismerjenek, hanem arra, hogy a jól kiválasztottakat, kedvelteket újra és újra szívesen hallgassák. Igen fontos az ismétlések gyakorisága, én-erősítő hatásának felhasználása.
- „Nem magyarázzuk mindennek a jelentését, így megmarad a gyermekben a szimboliztikus, folklorisztikus jelentésrendszer, amiből eljut a későbbi igazi jelentésig.” (Kovács Sándor)*
- Felelősségteljes feladatunk az irodalmi anyag igényes kiválogatása. Két forrásból merítünk. Elsőrendű anyagunk a szóbeliség stílusfordulatait őrző, a szövegváltozatokat is megengedő, anyanyelven teremtett népmese és mondókakincs. Ezt egészítjük ki az írott irodalom színe-javával.
 - A kötetlen jellegű kezdeményezés, a rendszeresen visszatérő hangulatkeltő elemek és a gyermeki várakozást kielégítő irodalmi élmények hatásával érhetjük el, hogy a mese-vers hallgatás a gyerekek mindennapos igényévé váljék.
 - Az irodalmi anyag tartalmát a kicsiknél a dúdolt ritmikus mondókák, a recitáló mondókamesék adják.

Az énekelt szövegből bontakozzék ki a mondókajáték, abból a vers, a verses mese, ebből a próza.

Minél kisebbek a gyermekek, annál több a mondókajáték, ezt követik az állathangutánzók és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, verses mesék, majd a fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék.

Ez azonban nem jelenti az irodalmi anyag szigorú egymásra építését, ugyanis a gyermekeknek igen nagy örömet okoz, ha kisebb koruk meséit, mondókáit ismét hallhatják, mondogathatják. Fontos a mesék, versek helyes arányának megválasztási - ne kerüljön túlsúlyba egyik sem.

- Az óvodások kedvelt tevékenysége a bábozás és a dramatizálás, melyek szorosan kapcsolódnak a meséléshez, mondókázáshoz verseléshez. Az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával, személyes „varázsunkkal” segítjük elő.
- A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással, és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja. Feladatunk az erre inspiráló hangulat, jó légkör megteremtése.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek várják, kérik a mesemondást, igényükké válik a mesehallgatás.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik.
- Figyelmesen végighallgatják a mesét, viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Folytatásos mesék, meseregények szálait össze tudják kötni.
- Játékukban, rajzaikban megjelennek a kedvelt mesehősökkel megtörtént dolgok.
- Kedvelt szórakozásuk közé tartozik a mesélés, az ismert mesei motívumok bábozása, dramatizálása maguk, vagy társaik örömeire.
- Saját maguk is kitalálnak történeteket, azokat elmondják, eljátsszák.
- A mesében elhangzottakról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait, furcsa vagy széphangzású nevét megjegyzik.
- Szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat.
- Szívesen nézegetik a mesekönyveket, képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket. A képekről tudnak mesélni. A könyvek között eligazodnak, vigyáznak a könyvekre.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„Hozzon a gyermeknek mindenki,
amit tud, játékot, zenét, örömet...”*

(Kodály Zoltán)

Az ének, a zene, az énekes játékok hozzátartoznak mindennapjainkhoz, megszépítik azokat. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés a gyermekek mindennapi tevékenységének részévé válik. Alkalmat adnak az érzelmek olyan intenzív kiélésére, amilyenre a hétköznapiakon más módon nincs lehetőség. Ritmusukkal, a mozdulatok, a szavak egységével a gyermekeket sajátos élményekhez juttatják.

A magyar népi mondókák, gyermekdalok világa, a meghallgatott magyar népdalok és művészi értékű élő zenei szemelvények felébresztik a gyermekek zenei érdeklődését, alapot adnak a zenei műveltség továbbfejlesztéséhez.

A zenei élmény megszeretteti a gyermekekkel a szép tiszta éneklést, serkenti a gyermekek képi- és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát, alkotókedvét, miközben fejlődik zenei emlékezetük, képzeletük és esztétikusan formálódik mozgásuk.

A zenei nevelés célja

A dallam a ritmus a mozgás szépségének, az együtt éneklés örömeinek felfedeztetése az érzelmi - érzelmi élményt nyújtó közös ének - zenei tevékenységekkel. Ezáltal a gyermekek zene iránti érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük, esztétikai fogékonyságuk formálása, amely elősegíti a zenei anyanyelv megalapozását, fejleszti a gyermeknyelvi kifejezőkészségét.

Feladataink

- A gyermekek rendkívül érzékenyen fogják fel az őket ért zenei hatásokat, benyomásokat,
- a zenéhez való viszonyukat, meghatározza az óvónő zenéhez való viszonya.
- A zenei nevelés megkívánja, hogy az óvónő „szívből” nyújtson zenei élményt, felszabadultan tudjon, szeressen énekelni, játszani, tisztán tudjon énekelni és tudjon játszani valamilyen hangszeren - ami megkívánja, hogy legyen állandó igénye a zenei önművelődésre, önképzésre.

- Felelősségteljes feladatunk a zenei anyag életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása,
- fontos, hogy a zenei anyag az óvónő egyéniségének, ízlésének megfelelő legyen, hiszen csak azokkal a dalokkal tudunk örömet szerezni, nevelni, melyeket magunk is szeretünk.
- Az énekes népi játékok, és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.
- A zenei nevelés tartalmát a népi mondókák, ölbeli játékok, a pentaton karakterű, 6 hangterjedelmű népi dalos játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások, a zenehallgatás anyaga, (énekes népszokások), a készségfejlesztés zenei elemei adják.
A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-,néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.
- A dalanyag hangkészlet szerinti felépítéséhez „Forrai Katalin Ének az óvodában” című módszertani kiadványa nyújt segítséget.
- A humorral, tréfával oldott légkör, az emelkedő jókedv az örömet nyújtó éneklés, játék alapja,
- amelyhez nem illik a sok magyarázat, vezényszó a didaktikus hangnem!
- Törekszünk arra, hogy a gyermekek minden nap találkozzanak zenei élménnyel.
- Zenei élményeket szerezhetnek a gyermekek játék közben spontán - amikor csak lehet énekeljen az óvónő (énekelgetnek, mondókáznak, dúdolgatnak a gyerekek, ugyanakkor zörejeket és zenei hangokat is hallanak),
- szervezett formában: melyeket kezdeményezhetnek a gyermekek vagy az óvónő.
- Az óvónőnek a spontán szerveződő, és a szervezett keretek között is meg kell éreznie a különbséget az önfeledt, vidám játék, és a játékos fejlesztés között,
- ügyeljen arra, örömet nyújtó, igazi élményt, az önfeledt játékot semmi ne szakítsa meg,
- a kettő szoros összefüggését, egyensúlyát és helyes arányát a zenei nevelés művészeti irányultsága teszi érthetővé.
- Az ének-zenei tevékenységeket a gyermekek aktív részvételére támaszkodva szervezzük meg.

- Az énekes játékok sugallják a közös együttlét örömét, az óvónó dönt körültekintően az életkor, csoportösszetétel, a gyermekek fejlettsége és saját körülményei figyelembevételével a megfelelő szervezeti formáról.
- Az éneklés, énekes játék, mondókázás közben minden zenei készség magától is fejlődik: ritmusérzék (metrum-, ütem-, ritmus-, tempóérzék), zenei hallás (tisztá éneklés, dinamika és hangszínérzék), zenei emlékező és reprodukáló képesség, belső hallás, zenei formaérzék.
- A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozása az óvodákban használt, elterjedt zenei nevelést segítő szakirodalom - Forrai Katalin: Ének az óvodában - alapján történik.
- A zenei képességfejlesztő játékokat, szervezeten, mikrocsoportos formában szervezzük, mert ebben a munkaformában a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve eredményesebb a fejlesztés.
- Amely semmiképp nem mehet az örömteli éneklés, játék rovására!
- A módszerek megválasztását illetően Ádám Jenő megfogalmazásával értünk egyet, akit Kodály Zoltán idéz egyik írásában:
 „Kövesse a tanító azt a módszert, melyet az általa ismert eljárások közül egyéni hajlamához és a zenei előképzettségéhez képest legjobbnak tartva kiválaszt. Elengedhetetlenül szükséges azonban, hogy a választott módszer lényegét ismerje, azt a maga és a tanulók egyéniségéhez, valamint a magyar népi dallamok természetéhez alkalmazni tudja.”
- A zenehallgatás a mindennapok szerves része, amely különböző tevékenységekhez kapcsolódik,
- anyagát a népdalok és műdalok alkotják, élő előadásmódban.
- Fontos, hogy a gyermekek megfelelő előkészítés mellett találkozzanak a klasszikus zene értékeivel is.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat. Maguk is kezdeményezik azt.
- Szívesen énekelgetnek maguk és társaik örömeire. - Élvezettel figyelik, hallgatják a zenét.
- Megkülönböztetik a zenei fogalom párokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést a dalok ritmusát.
- Megfelelően használják az óvodai hangszereket.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

„Mutassátok meg mindenkinek, hogy képesek vagytok felfedezni utánczás helyett, alkotni biflázás helyett, határozni engedelmeskedés helyett... szóval, ceruzával, filccel, festékkel rajzoljatok, rajzoljatok... mártsátok bele kezeteiket a gipszbe, ragasszatok papírt, mintázzatok agyagból, vágjatok, hímezzetek, varrjatok, szögeljete, építsetek... Képzeldjete! Találjate fel! Alkossate! Éljetek!”

(B. Monthuber)

A gyerekek környezetükhöz fűződő viszonyukat érzelmi síkon élik meg. Gondolataik, fantáziaviláguk, az őket ért hatások, a valóság számukra fontos mozzanatainak szubjektív, spontán kifejezése. Természetes igény annak lehetősége, hogy a bennük zajló élményeket, érzelmeket egyéni módon, szabadon fejezhessék ki.

Az ábrázoló tevékenységeket a „felfedezés”, „próbálgatás”, az „én készítettem” öröme teszi élménnyé. Megismerhetik kipróbálhatják önmagukat, képességeiket, ezáltal nő önbizalmuk, csökkennek feszültségeik.

Mindennek helye van benne, ami fontos, szép, érdekes, megragadó, értékes körülöttünk.

Ezeket észrevenni, értékelni, élvezni, megjeleníteni, kifejezni elégedettséggel töltik el, mélyreható élményekkel alapozzák meg a kreativitásuk, aktivitásuk kibontakozását.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka fontos területe a kisgyermek személyiségfejlesztésének, hiszen a világ megismerésének sajátos formáját tükrözi.

A tevékenység célja

A gyermekek képi - plasztikai kifejező nyelvének, tér- forma-színképzetének, kreativitásának fejlesztése a játékos, szabad önkifejezés által.

A szép, értékes iránti fogékonyság alakítása.

Feladataink

- Az örömteli, önkéntes ábrázoló tevékenység csak nyugodt, alkotó légkör megteremtésével lehetséges.
- A rajzolást, festést, mintázást, kézimunkát kötetlen formában szervezzük.
Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek éppolyan fontosak, mint a gyermek, a helyzet által adódó lehetőségek.
- Az alkotás öröme akkor teljes, ha a gyermekeknek a nap folyamán bármikor lehetőségük van az ábrázolásra, akkor és addig, amikor és ameddig kedvük van hozzá.

- A zavartalan, kényelmes alkotómunkához biztosítsunk védett, állandó helyet.
- A sokszínű, kreatív kifejezés akkor bontakozhat ki, ha a gyermekkel minél több anyagot, megfelelő méretű, minőségű eszközt, technikát, felhasználási módot ismertetünk meg.
- Az eszközök, anyagok számára olyan tárolóhely kívánatos, amely a gyermekeknek is könnyen elérhető, rendben tartható.
- Gondoskodnunk kell a megfelelő védőruházatról azokhoz a tevékenységekhez, amelyek azt megkívánják.
- Az óvoda udvarának, épületének, a csoportszobáknak esztétikus, a nevelési-fejlesztési feladatokat szemmel tartva, a gyermekeknek legmegfelelőbb berendezése felelősségteljes feladatunk. Minden csoportnak legyen sajátos stílusa, hagyománya. Alakításukban a gyermekeknek is legyen lehetőségük bekapcsolódni.
- Ahhoz, hogy a gyermek alkotókedve, alkotókészsége, kifejezőkészsége, kreativitása kibontakozhasson elengedhetetlen az óvónő elfogadó, megerősítő, segítő, buzdító jelenléte, aki felkészültségével, alkotókedvével, kreativitásával, igényességével biztonságot nyújtó, tapintatos irányító társa a gyermeknek.
- Feladatunk, hogy az óvodán kívüli tapasztalatok megismerésével, azokra építve, kiegészítve azokat, olyan élményeket nyújtsunk, amelyek elősegítik az emlékképek, megfigyelések megjelenésének sokféle formáját.
- A gyermek felfedezésének, próbálkozásainak szabad utat kell engednünk, minél több érzékszervüket bevonni a megismerésbe.
- Tartsuk szem előtt, hogy nem az eredmény a fontos, hanem a gyermek hozzáállása, a tevékenység öröme, az egyéni fejlődés.
- Az egyedi, örömteli önkifejezés csak akkor lehetséges, ha megadjuk a gyermeknek a szabad téma - eszköz-, szín-, anyagválasztás lehetőségét.
- A tevékenységek jellegének, az életkori sajátosságoknak megfelelő technika megválasztása nagy körültekintést igénylő feladatunk.
- Az egyes gyermekeket, eltérő fejlődésüket figyelemmel kísérve juttathatjuk el saját képességeik legmagasabb szintjére.
- A gyermekek valamennyi alkotását értéként kell kezelnünk.
- A „gyermekmunkákból” érkező jelzéseket nem szabad figyelmen kívül hagynunk! Tájékoztatnak gondolataikról, érzelmeikről, lelkiállapotukról, képességükről.

Segíthetnek az esetleges problémák észrevételében, megoldásában, a tehetség felfedezésében.

- Az ábrázoló tevékenységek tartalmát a következők adják:

Plasztikai munkák: A különböző anyagok, azok tulajdonságainak, alakíthatóságának megismerése, érdekes, élvezetes kísérletezés élményét nyújtják. Ebből bontakozhat ki a változatos, színes felhasználás - a tárgykészítés, alakformálás, díszítés.

A gyűjtött és meglévő természetes és egyéb anyagok, kincsek alkalmazása, amelyekhez kötődünk, teszi még kedvesebbé a tevékenységet.

- A képalakítás a rajzolás, festés, firkálás lehetőségével (síkban és térben) ad teret a változatos eszközhasználatnak, színélményeknek, a közös kompozíciók készítésének.
- Az építés során különböző formák, alakzatok felfedezése, rakosgatása, építmények létrehozása olyan élmény, amely gazdagítja a térbeli tapasztalatokat, fokozza a díszítőkedvet, kreativitást.
- A műalkotásokkal való ismerkedés alapos felkészültséget, körültekintést kíván meg az óvónő részéről.

Számba kell venni a helyi, az óvodába hozható és a kirándulások alkalmával megtekinthető lehetőségeket. Igazodni kell a gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, igényeihez.

Csak művészi értéket mutassunk meg! - Maradandó, igazán szép élményt így nyújthatunk.

A közben áramló gondolatokat hallgassuk meg, beszéljünk élményeinkről!

- Nagy jelentőséget tulajdonítunk a népi kultúra, kismesterségek óvodában megjeleníthető formáinak.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek sajátos, kreatív módon fejezik ki élményeiket, érzelmeiket, elképzeléseiket, a valóságról alkotott képüket.
- Alkotásaikat sokszínűség, formagazdagság, színesség jellemzi.
- A számukra fontos jegyeket részletezően megjelenítik.
- A megismert technikákat, anyagokat biztosan, változatosan tudják használni.
- Észreveszik az érdekeset, szépet.
- Tevékenyen bekapcsolódnak környezetük alakításába, gondozásába.
- Igénylik az esztétikus, szép környezetet.
- Örülnek saját és társaik alkotásának.

- Tudnak „összedolgozni”.
- Bátran, kreatívan használják a teret.
- Véleményt alkotnak, azt verbálisan is megfogalmazzák.

Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei, a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, az érés folyamatában fejlődő gyermek természetes szükséglete.

A gyermeknek készítése van a mozgásra, örömmel, természetes módon gyakorolja azt.

A gyermek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztése különösen lényeges feladat az óvodában. Mozgásfejlesztésen az alapvető mozgásminták és mozgáskészségek gyakorlását, illetve kondicionális és koordinációs képességek egyénre szabott fejlesztését értjük, az életkorhoz kötött szenitív szakaszok figyelembevételével.

Az óvodáskor a természetes hely-helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A következő, rendszeres mozgás az a csodaszer, amely segítségével lehet a gátlásokat feloldva a mozgáskoordinációt, az ügyességet fejleszteni, ezáltal a gyermekek érzelmi, akarati, értelmi és fizikai képességeit és készségeit is fejleszteni.

Az egészségfejlesztő testmozgásnak, a mozgásos játékoknak fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.

A tevékenység célja:

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a mozgásos játékok által

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése,
- A kondicionális képességek –különösen az erő és állóképesség – fejlesztése

- A gyermeki szervezet teherbíró képességének erősítése
- A helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása
- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése, erőnlétének, állóképességének fokozása, a mozgáskultúra fejlesztése, a gyermekek térben való tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése, a gyermeki szervezet növekedésének, a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatásának kedvező befolyásolása.
- A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, melyek együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére.

Feladataink

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgásnak mozgásos játékoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel vagy eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában, az egyéni szükségleteket, képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára, az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket, irányított mozgásos tevékenységekkel egészítjük ki.
- Alapvető feladatunk a biztonságos, jó levegőjű, tiszta környezet kialakítása.
- Fontos, hogy biztosítsuk minden gyermeknek a fejlettségének, érdeklődésének, egyéni mozgásigényének megfelelő, szabad, spontán mozgás lehetőségét teremben, szabad levegőn egyaránt,
- Ehhez elengedhetetlen bizonyos szabályok megtanítása, betartása, ez nem jelenthet túlszabályozást.
- Minden csoportszobában legyen olyan szabad hely, ahol a gyermekek nagyobb mozgást igénylő játékot játszhatnak,
- Legyenek mozgásra inspiráló eszközök, amelyeket az érdeklődésnek megfelelően váltogatunk.
- Az óvoda udvara lényegesen nagyobb teret biztosít az aktív mozgásra, a különböző mozgásformák gyakorlására. Sokrétűen szolgálja a gyermekek természetes mozgásigényének kielégítését. Ennek minden lehetőségét ki kell használni.

- A gyermekei: napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy mind többet tartózkodjanak a szabadban. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.
- Különböző méretű mászóakák, mászókötéll áll a gyermekek rendelkezésére, melyeket különböző tornaszerekkel (pad, labda, karika, ugrókötéll...) egészítünk ki.
- Szükségük van a gyermekeknek a különböző szervezett mozgásra is.
- A gyermekek mozgásszükségletének kielégítését szolgálja az óvónő által szervezett, sokféle, sokirányú mozgásos-, szabályjáték, régi népi játék, amelyek igazi terepe a tágas tér, az óvoda udvar.
- Egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységet - sok játékkal, már kipróbált gyakorlatok, mozgásformák beiktatásával - növekvő időtartamú 5-35 perces csoportos mozgás tevékenységet minden nap szervez az óvónő, amelyekben a gyermekek egyéni igényeiknek megfelelően vehetnek részt.
- A szervezett mozgástevékenység tartalmát a hely-és helyzetváltoztató mozgások, manipulatív mozgások alkotják.
- *Alapvető helyváltoztató mozgások:*
 - járás, futás, szökkenés, egy lábbon szökkenés, kettőzött szökkenés, galoppszökdelés, oldalazás
 - menekülés, üldözés; irányváltás, megállás; ugrás, érkezés; csúszások; kúszások; mászások
- *Alapvető helyzetváltoztató mozgások:*
 - lendítések, körzések, hajlítások-nyújtások, fordítások, fordulatok, emelések, függések-lengések, tolások-húzások, dőlések, esések
 - gurulás; átfordulás, egyensúlyozás; testsúlymozgások, támaszok
- *Manipulatív mozgások*
 - rúgás és labdamegállítás; gurítás, dobás, elkapás; ütés testrésszel; ütés rövidnyelű ütővel; ütés, terelés hosszú nyelvű ütővel
- Az óvónőnek állandóan figyelemmel kell kísérnie minden gyermek mozgásfejlettségének alakulását, a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét, ennek alapján tudja tudatosan megtervezni a fejlesztési feladatokat, amelyekben a gyermekek képességei alakulnak.
- Fontos, hogy a fejlesztési feladatok a mozgásanyaghoz természetesen igazodjanak.

- Az óvodai mozgástevékenység során érvényt kell szerezni az egyéni képességek kibontakoztatásának a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.
- Biztosítani kell, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.
- A különböző nehézségű feladatok adásával segíthetjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességeinek legmegfelelőbb feladatát.
- A szervezett mozgást, mozgásos játékokat lehetőség szerint a szabadban szervezzük.
- A jó hangulatú mozgást szolgálja a körültekintő szervezés, a játékos hangvétel, a rövid, érthető utasítások, a kevés várakozási idő, a pozitív megerősítés, az óvónői mozgásminta mutató, a jókedvű mozgás dominál.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen mozognak, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A mozgásos játékok szabályait betartják.
- Ismerik a test és térérzékelő gyakorlatokat, egyéni képességeiknek megfelelően végzik.
- A szem-kéz-szem-láb koordináció fejlett. Kialakult a domináns oldal.
- Ismerik az irányokat, térben biztosan tájékozódnak, a testhelyzet és az irányváltatás nem okoz gondot.
- Mozgásuk összerendezett, esztétikus, egyensúlyérzékük biztos.

A külső világ tevékeny megismerése

„A környező világ iránti ismerkedésünk velünk születik. Születésünk pillanatától egy bonyolult és elkápráztató világ felfedezői vagyunk. Vannak emberek, akikben ez a szenvedély az idő múlásával vagy az élet megpróbáltatásai közepette kihűl, de vannak olyan szerencsések, akiket életük végéig hevít.”

(Gerard Durrell)

A gyermekek a szűkebb, majd a tágabb környezettel való ismerkedése a születés pillanatától elkezdődik, s az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat, amely a gyermek aktivitására, érdeklődésére épül. Tevékenységük közben érdeklődéssel és örömmel lehetnek részesei a világ megismerésének, csodái felfedezésének.

A gyermeki jellemzők a rácsodálkozás, az erős közlési vágy, a kommunikációra való nyitottság, az érzelmi fogékonyság a természet szépségeire, az élőlények jelenségeire, a személyes kipróbálási vágy, az állandó tetterre kész cselekvőkészség, mind-mind kedvez a tevékenységeken keresztül történő tapasztalatszerzésnek, amely az ismeretszerzés alapja.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások és a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek.

Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík és mennyiség szemlélete.

A külső világ tevékeny megismerése közben fejlődik megfigyelőképességük, képzeletük, emlékezetük, problémalátásuk, problémamegoldó képességük, gondolkodásuk.

Fejlődik a gondolatok tevékenységgel és szóval történő kifejezésének képessége.

Előbbre jutnak önálló tapasztalatszerzésben.

Tudnak és mernek véleményt mondani, kérdezni.

Tudnak kapcsolatot teremteni társaikkal és felnőttekkel. Növekszik türelmük önmagukkal és társaikkal szemben.

Kitartóbbá válnak játékukban, munkában.

Nő figyelmük tartóssága, erősödik akaratuk, önfegyelmük.

A tevékenység célja

A közvetlen és tágabb környezet, a valóság felfedeztetése során pozitív érzelmi viszony kialakítása a természeti - emberi és tárgyi világ értékei iránt, azok óvására - védelmére nevelés.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladataink

- Olyan feltételek - alkalom, hely, idő, eszköz - biztosítása, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek cselekvéseiken, érzelmeiken keresztül minél több, sokrétűbb tapasztalatokat, ezeken keresztül ismereteket szerezzenek közvetlen és tágabb környezetükről, életkoruknak megfelelő szinten, spontán és szervezett formában egyaránt.
- Fontos az élményszerűség, a szabad, szemlélődő tevékenykedés, az óvónő figyelemfelhívó megjegyzése a környezet tárgyaira, jelenségeire,
- mutassuk meg a rácsodálkozást, hagyjuk meg a gyermeknek a felfedezés örömét.
- Az óvónő vegye figyelembe a gyermekek természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatait, valamint azt is, hogy tapasztalataik családjuk és környezetük eltérő jellegéből adódóan különböznek,
- a gyermek tapasztalataira, élményeire támaszkodva spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építve kell új ismereteket nyújtani, illetve a meglévőket mélyíteni, rendezni, nem elvont ismereteket a gyermekbe belesulykolni!
- Abban hiszünk, hogy a természetvédelemhez a természet megismerésén és megszeretésén keresztül vezet az út. Ezért nyitott szemmel, szívvel és füllel kell szemlélnünk és felfedeznünk környező világunkat, s vele aktív viszonyt kell kialakítanunk, mely a majdani felnőtt felelősségérzetét megalapozza.

A fenntartható fejlődés érdekében hangsúlyt helyezünk a környezettudatos magatartásformálás alapozására és alakítására.

- A külső világ megismerésének tartalmát a következő témakörök adják, melyek feldolgozásához az ONP. 1989. szolgál segítségül: a család, az óvoda szűkebb és tágabb környezete, az emberi test, közlekedés, évszakok, időjárás, öltözködés, állatok, növények, színek, felnőttek munkája tevékeny megismerése, tevékenyen vegyenek részt óvodai környezetük alakításában, formálásában a csoportszobában, az udvaron, a kertben egyaránt.
- „*A természet a matematika nyelvén szól hozzánk*” (Galilei)
- A környezet megismerése során lehetőség nyílik a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre,
- minden tevékenységükben megjelenik a matematika: párosítanak, halmazt képeznek, ismerkednek a mennyiségekkel, összehasonlító mérést végeznek, sorba rendeznek, tapasztalatokat szereznek síkbeli és térbeli alakzatokról, a tükörrel való játék során figyelik tükörképük mozgását, tükrös alakzatokat hoznak létre, gyakorolják a síkban, térben történő tájékozódást.
- Tervezés közben az óvónő induljon ki a lakóhely, lakókörnyezet sajátosságaiból, csoportja eddigi tapasztalataiból és a gyermekek gondolkodásának fejlettségéből.
- A tapasztalatszerzés módja az alkalmi és folyamatos megfigyelés, a gyűjtés, a szimulációs játékok.
- A tapasztalat és élményszerző megfigyeléseket elsősorban természetes környezetben szervezzük, egyéni vagy mikro csoportos formában, a gyermekek érdeklődésétől függően,
- az érdeklődő gyermekek számát nem kívánjuk mesterségesen növelni, megelégszünk a sokszor előforduló 1, 5, 8 gyermek jelenlétével,
- úgy tapasztaljuk, hogy a többször előforduló témák így is kiteljesednek.
- A gyermeki érdeklődésre épülő tevékenykedtetés lehetővé teszi az óvónő számára a gyermekek egyéni tapasztalatainak, élményeinek megismerését,
- módot ad a differenciált fejlesztésre, az egyéni fejlődési üteméhez való igazodásra,
- ez nem zárja ki, hogy a gyermekek érdeklődéséhez igazodva, vagy érdeklődésüket, kíváncsiságukat felébresztve az egész csoport együttesen vegyen részt a környezet megismerésében.

- Az óvónő lelkesedése, rácsodálkozása inspirálja a gyermekeket a gyűjtésre, a gyűjtött képek, tárgyak, kincsek kapcsán tartalmas beszélgetést kezdeményezhet az óvónő a gyermekekkel, amikor a gyermek ismereteiről, megfigyeléseiről képet kap, illetve kiegészítheti azokat.
- A szimulációs játékokban a játékhelyzetet az óvónő teremti meg, a játékos tevékenységekben a gyermekek önként vehetnek részt, különböző helyzeteket élhetnek át.
- A folyamatos és alkalmyszerű megfigyeléskor, a gyűjtőmunka során, a spontán szituációkban szerzett élmények egyeztetésére, a tapasztalatok rendezésére, feldolgozására lehetőséget adnak a gyermekek és az óvónő beszélgetései, a témakörökhöz kapcsolódó gyűjtemények (képek, erdei termések...) rendezgetése úgy, hogy közben új ismeretek megszerzésére is lehetőség nyílik.
- Segítsük a szülőket abban, hogy felismerjék a gyermek környezet iránti érdeklődésének fontosságát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek ismerik az évszakok jellemző jegeit, különbséget tudnak tenni egy-egy évszak között. Gyönyörködni tudnak azok szépségében. Védik a természetet: óvják a növényeket, nem szemetelnek, nem rongálnak. - Ismerik a háziállatokat, vadon élő állatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, betartják a gyalogos közlekedés elemi szabályait.
- Közlekedési eszközökön udvariasan viselkednek.
- Felfedezik az elemi összefüggéseket a természetben lejátszódó változások között.
- Ismerik az óvoda környezetét.
- Tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását. - Ismerik óvodájuk nevét.
- Számlálni tudnak tárgyakat 10-es számkörben, összehasonlítanak mennyiség, nagyság, szín, forma szerint.
- Megkülönböztetik az irányokat, eligazodnak térben és időben.

A munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, munka és munka jellegű játékos tevékenység.

A munka a játékból bontakozik ki, s az óvodás gyermek számára mindvégig játékos jellegű marad. Gyakran nem is választható el a játéktól, de amíg a játék belső szükségletből fakad, a munka elvégzését külső szükségesség indokolja és többnyire külső irányítással folyik. A gyermektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli, felelősséggel jár.

Mivel a gyermekek fejlődésük során, önállóságuk kialakulásának folyamatában igen tevékenyek, maguk akarnak mindent elvégezni, mindenben részt kívánnak venni, munkát éppúgy, mint a játékot szívesen, örömmel végzik.

Szükségességét természetesnek fogják fel, élvezik az elért eredményeket. Az eredmény, a siker élménye az óvónővel kialakított érzelmi kapcsolat, a felnőtt megerősítő, dicsérő értékelése - a megerősítés motivációja - ösztönzi a gyermeket arra, hogy újra és újra részt vegyen a tevékenységben.

A gyermek munkajellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének fontos lehetősége.

Fejleszti a gyermek mozgását, szem-láb koordinációját, testsémáját, térérzékelését, vizualitását, érzékszerveinek működését. Alakítja esztétikai, erkölcsi érzéküket, értékítéletüket, szociális érzelmeiket, erősíti önértékelési képességüket.

Kitartásra, fegyelmezettségre, önállóságra, a nehézségek leküzdésének képességére, kötelességtudatra, felelősségérzetre, türelemre nevel.

Hozzájárul a gyermekek ismereteinek gyarapodásához, értelmi képességei fejlődéséhez, a munkaszemlélet alakulásához.

S minthogy a munka az óvodában elsősorban közösségért végzett tevékenység, hozzájárul a gyermekek társas kapcsolatainak alakulásához, a közösségért végzett tevékenység értelmének, szükségességének, örömeinek felfogásához, átéléséhez.

A kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A tevékenység célja

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését, a társakért vállalt felelősséget.

Feladataink

- Az óvónő feladata a különböző típusú munka jellegű tevékenységek tervezése, szervezése és azok feltételeinek biztosítása.
- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a vállalt munkatevékenységet.
- Gondoskodjon arról, hogy minden gyermeknek legyen alkalma önálló munkavégzésre állandóan és folyamatosan, teherbírásának megfelelően.
- A gyermekek mindazokat a feladatokat, melyeknek ellátására képesek, végezzék is el.
- Biztosítsa a gyermekek tényleges aktivitását, küszöbölje ki az üres, formális tevékenykedtetést.
- Megfelelő motivációval törekedjen arra, hogy a gátlásos, visszahúzódozó, a munkától esetleg vonakodó gyermekek is kivegyék mindezekből részüket.
- Biztosítsa az örömmel végzett munkatevékenység lehetőségeit nagymértékben meghatározó, a gyermekek számára megfelelő méretű eszközöket.
- A munkaeszközöket olyan helyen tároljuk, hogy a gyermekek könnyen hozzáférjenek.
- S a legfontosabbat: a nyugodt légkört, ahol a gyermekek érzik, hogy munkájukat igénylik, számon tartják.
- Az óvónő minden munkafajtánál mutasson példát, adjon mintát az eszközök használatához és a munkafázisok sorrendiségének megismeréséhez.
- Szükség szerint segítsen, mégpedig úgy, hogy a gyermekek minél többször át tudják élni a munka örömet, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét.
- A munkát értékeljük!
Reálisan, személyre szabottan, a pozitívumokat kiemelve, buzdítást, biztatást adva ezzel a további munkához.
- A munka jellegű tevékenységek tartalmát a következők adják: önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízatások teljesítése, naposi munka, környezet-, növény- esetleg kisállat gondozás.

- Igyekezzen elérni, hogy minden család szoktassa gyermekét a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére, és gyermekük sajátosságai alapján, erejének megfelelően vonják be őt a család egészét érintő közös tennivalókba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen dolgoznak közösen és egyénileg is, örömmel végzik a vállalt, illetve rájuk bízott feladatokat.
- Saját személyükkel kapcsolatban teljesen önállóak: egyedül étkeznek, öltöznek, tisztálkodnak.
- Önállóan és igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak kis megbízatások teljesítésére.
- Az udvar a kert gondozásában részt vesznek felnőtt irányításával.
- Segítenek a kisebbeknek, a felnőtteknek a munka jellegű tevékenységekben.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

*„Az embert nem lehet valamire megtanítani
csak hozzá lehet segíteni ahhoz,
hogy a tudást maga szerezzék meg...”*

(Galilei)

- A kisgyermek születése pillanatától fogva tanul.
- Spontán, önkéntelen módon és folyamatosan.
- Tanulását spontán érdeklődés, az érzelem uralma határozza meg, - kíváncsisága, nagyfokú mozgásigénye irányítja,
- a tanulási folyamat alapja a gyermeki aktivitás és öntevékenység.
- A felnőtt feladata, kötelessége, hogy a gyermek cselekvő aktivitását, önállóságát elősegítse, tevékenységi vágyát kielégítse, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségét biztosítsa, kreativitását erősítse, mert a gyermeki tanulási folyamat megvalósulásának ez az alapvető feltétele.

- Az óvodában a tanulás - folyamatos - jelentős részben utánzások, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti időkeretekben valósul meg,
- A képességek, a magatartás, a tanulás utáni vágy, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magában foglalja.
- Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás képességeinek fejlesztése tapasztalatainak bővítése, rendezése
- Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire tapasztalataira, ismereteire.
- A nevelési folyamat egésze, annak valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, spontán, utánzással, vagy szervezett módon tanuljon a kisgyermek.
- A program keretjellege biztosítja az óvodapedagógusok számára az óvodás gyermek életkori sajátosságaihoz, igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat.
- A gyermek számára az önkéntelen tanulás lehetősége az egész nap folyamán biztosított.
- A tanulás legfontosabb színterének a játékot tekintjük,
- a kisgyermek a játék közben, a játék által tanul a legtöbbet.
- Arra törekszünk, hogy a játékban rejlő nevelői erő és tanulási lehetőség minél jobban érvényesüljön anélkül, hogy a játék öröme csökkentené.
- A gyermeki tanulás alapvető formája az óvodáskorban az utánzás. *„Ezért az óvoda az utánzások tevékenységekre adjon módot, kivárva az önkénytelen figyelem által irányított, spontán utánzás legnagyobb hatékonyságú pillanatait.” (Vekerdy Tamás)*
- Utánzással, mintakövetéssel sajátítja el a gyermek az alapvető magatartási, viselkedési szokásokat, ezért nagyon fontos, hogy hiteles személyek vegyék körül,
- az óvónő beszédének, mozgásának, metakommunikációjának mintaszerűnek kell lennie.

- Ehhez társulnak olyan tanulási formák, mint
 - a spontán, játékos tapasztalatszerzés,
 - a játékos, cselekvéses tanulás,
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
 - a gyakorlati problémamegoldás.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés az óvodáskorú gyermekek tanulási sajátosságainak figyelembevételével, a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva egyéni, páros vagy mikro csoportos formában szervezünk, megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket felkínáló óvodai élet megteremtésével, valamint a gyermek együttműködő képességét feladattudatát fejlesztő növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével.
- A program tevékenységrendszerében a tanulás a gyermeki tevékenység velejárója, a játék motivációs bázisára épül, mindvégig játékos jellegű marad,
- a valamit megtanulás a gyermek részére spontán folyamat, az óvónő részéről tudatos, tervszerű, az egyéni fejlődésre, a differenciált fejlesztésre irányuló tevékenység,
- személyre szabott feladatokkal, módszerekkel, eszközökkel. pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A tanulási folyamatot áthatja a derű, a humor, a biztatás, a dicséret, a sikerélményhez juttatás.

NÉPHAGYOMÁNYÁPOLÓ TEVÉKENYSÉGEK, NÉPSZOKÁSOK A NEVELÉS FOLYAMATÁBAN

„Köze van az élethez, a mindnyájunk mai életéhez.

Megvan benne magja, terve egy nagy nemzeti kultúrának.”

(Kodály Zoltán)

Szerencsésnek mondhatjuk magunkat, hiszen a népi kultúra szempontjából igen gazdag vidék a miénk. A Galga mente olyan tájegység, mely hagyományőrzéséről híres, ahol még becsülete van a hagyományoknak.

A mai értékválságos világunkban igazán szükségét látjuk annak, hogy megőrizzük hagyományainkat, hogy beépítsük a kisgyermek nevelésébe mindazon értékeket, amelyek a helyi folklórban megőrzésre érdemesek. Ezek által olyan élményekhez juttassuk, amelyek szülőföldjéhez, otthonához kötik, életre szóló örökséget nyújtanak számára. Mert csak így remélhetjük, hogy a következő generációk is tovább hagyományozzák értékeinket. Megalapozódjék bennük a felnőtt, aki igazán fogja szeretni szülőföldjét és tenni is akar érte valamit.

A hagyományőrzés nem kizárólagos nevelőmunkánkban, népi játékaival, dallamaival, mozdulataival, ünnepeivel, ünnepi népviseletével - áthatja azt annak szerves része.

Arra törekszünk, hogy

- olyan miliőt alakítsunk ki, amelyben az uralkodó hangulat, tárgyi választékosság, a sokféle lehetőség örömforrás legyen,
- a néphagyomány ápolásán keresztül közös élmények nyújtotta tapasztalatokkal megéreztesük a gyermekekkel az összetartozás melegségét, a közös vidámság örömet,
- a népszokások által tanulják a mások felé fordulást, a tiszteletet mások iránt,
- megtanulják az események íratlan szabályait betartani,
- a sokszínű, hangulatában és tartalmában igencsak különböző játékos cselekvéssorral megélt jeles napokkal ünnepivé varázsoljuk a hétköznapiakat,
- a hagyományokban annyi derű, jókedvük, csalafintaság van, amelyre érdemes rákapatni gyermekeinket.

Kezdetől fogva fontosnak tartottuk a mértékletességet. Nevelőtestületünk álláspontja ezen a téren is egyöntetűvé vált:

- Közvetlen környezetünk népszokásai, néphagyományai közül csak annyit építünk be az óvoda életébe, amennyit a gyermekek életkori sajátossága, egyéni fejlettsége megenged, az egyéni érdeklődésnek teret engedve gyermeknél, felnőttél egyaránt.
- Tiszteletben tartjuk az óvónők személyiségét, módszertani szabadságát, a gyermekcsoportok különbözőségeit.
- Tudjuk, hogy az óvodás gyermek mindent befogad válogatás nélkül, nekünk kell tudni, mit adhatunk neki,
- ennek elengedhetetlen feltétele, hogy az óvónő gyökeresen ismerje, szeresse, „meg tudja élni” a helyi néphagyományokat, szokásokat.
- A gyakorlati megvalósítás során mindig eredetiségre, természetességre, sokszínűségre törekszünk.

Feladatunk, felelősségünk nagy és nehéz ezen a téren, de szívügyünknek tekintjük, mert sok szépséget rejt.

Hiszünk abban, hogy ha a személyes példa varázsával természetes módon mintát nyújtunk a kisgyermeknek, túlzások nélkül vonzóvá, utánozhatóvá, követendővé tehetjük a mai világban élő gyermekek számára a múlt örökségeit.

A néphagyomány ápolás területei, azok tartalma

A gyermeki tevékenységi formák keretében jelennek meg a nevelés folyamatában:

Népköltészet

- népmesék, népi kikiáltók, mondókák, találós kérdések, közmondások, rigmusok, időjósítások, névcsúfolók helyi változatai.

Gyermekjátékok

- természetes anyagokból, a természet kincseiből való tárgykészítő játékok: játékszerek, gyermekek játék hangszerek készítése,
- énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene helyi változatai,
- népi sport- és ügyességi játékok helyi változatai.

Kismesterségek

- népi kismesterségek óvodai életkornak megfelelő formái: szövések, fonások különböző módjai, agyagozás, mézeskalácssütés, fűzés, nemezelés, kosárfonás.

Népszokások, jeles napok

A népszokások „az emberi élet vagy a naptári év egyes, nem is mindig kiemelkedő eseményéhez vagy időpontjához kapcsolódnak. Főbb csoportjai az élet három szükségessége, vagyis a családi élethez kapcsolódó szokások különösen a születés, házasság, halálózással kapcsolatosak, jeles napok, a naptári év egyhangúságát évről évre megszakító dátumok, melyekről bizonyos oknál fogva különösebb módon megemlékeznek, és a gazdasági élethez kapcsolódó szokások”. (Schram Ferenc: Turai népszokások 5. oldal)

A jeles napok, szokások felelevenítését mindig megelőzi a sokféle, változatos tevékenységben zajló készülődés, az együttjátzás, az együtt munkálkodás. Minden egyes ünnepnek, jeles napnak megvan a sajátosan kialakított varázsa. Közös tervezgetés, titkos összesűgások, a várakozás izgalma hatja át óvónőt és gyermeket egyaránt.

A gyermekek érdeklődve, kíváncsian várják az örömteli napokat.

Az óvónők sok ötlete fokozza a gyermekek érdeklődését. A nagyobbak vissza-visszatérő élményei, az óvodai dolgozók, a bekapcsolódó szülők növelik az ünnepvárás hangulatát.

Maga az ünnep meghitt együttlét, vidám hangulatú, felszabadult, örömteli, élmény dús esemény.

Óvodánkban az alábbi népszokások felelevenítése,
jeles napok megünneplése hagyomány

Szüret: október 15-től

- A termés betakarításának ideje.
- Mi is elkezdjük a munkát: diót verünk, almát szedünk a gyümölcsösben, tördelünk, betakarítjuk az óvoda kertjéből a zöldségfélét, leszüreteljük a lugasról a szőlőt, énekelünk, játszunk: csőszös játékokat, szőlős, szüretes, diós mondókákat, énekeket, az óvó néni szép őszi népdalokat énekel.

Szüreti mulatság

Amikor a betakarítások, szüret a vége felé közelednek és mi is leszüreteltünk az óvodában, akkor rendezzük meg az óvodai szüreti vigadózást. Elkészítjük a színes, rajzos plakátot, karikára szőlőt, almát kötözünk, bírót, bírónét választunk, lesznek lovasok, zenészek, kocsmáros, kocsmárosné is.

Az anyukák, nagymamák, óvó nénik, dajka nénik készítik a szép turai ruhát, hisz ünnep közeleg.

A nagy napon népviseletben vagyunk. Mindenki kicsik és nagyok. Kezdetét veszi a felvonulás, elől a bíró, bíróné, lányok viszik a szőlőt, „zenélnek a zenészek”, „vágtaznak a lovasok”, előre jelzik, jövünk. Énekelve, szőlőt csipegetve ki-ki kedve szerint.

Megállunk piactéren, aki akar, játszik velünk csőszöset. A megmaradt szőlőt az óvodában ledaráljuk, „sutulunk”, mustot iszunk. Táncolnak az óvó nénik... hogy is kell? Nem mutatjuk meg... a gyermekek meglesik, utánozzák... együtt örülünk.

Advent - a karácsony előtti négy hét

Adventi szokás, hogy minden csoport adventi koszorút készít négy gyertyával, hétről hétre egy-egy újabb gyertya meggyújtása jelenti a karácsony közeledtét.

Csendesen készülődünk, az ünnepvárás jelen van viselkedésünkben, tetteinkben. Ajándékot készítünk, csomagolunk szülőknek, testvéreknek, mézeskalácsot sütünk, díszítünk, készülnek a karácsonyi díszek nádból, szalmából, kukoricából, pattogatottból és, csuhéból, dióból, fényesítjük a piros almákat, gyertyát öntünk... közben a karácsonyhoz tartozó történetekről, ehhez kapcsolódó szokásokról beszélgetünk, az óvó néni karácsonyi énekeket énekel, együtt is énekelgetünk, mondókázunk, kis versikéket mondogatunk.

Borbála nap - december 4.

Jósló nap.

Cseresznyeágot teszünk vízbe, várjuk, figyeljük karácsonyra kivirágzik e?

Mikulás- december 6.

Nagyon várjuk. Előtte mondókákat, versikéket mondogatunk, énekelgetünk. Sokféle technikával jelenítjük meg dalainkat, verseinket. Az óvó nénik készülnek a hagyományos mesejátékra, mert a mese maga a csoda, és az idő is jobban telik, míg a Mikulás megérkezik, mert hozzánk eljön. Kezelődik a mesejáték, olyan érdekes, izgalmas - nagyon élvezzük - s a végén már vár bennünket a Mikulás.

Luca - december 13.

„Luca nap az úgy vót, hogy babot köllöt fejtenyi...”, fejtünk, mert aki nem fejt, annak nem tojik a tyúkjá.

„Varni nem szabad, mert bevarrod a tyúkok valagát, mosni sem, mer' kimosod belülök a tojást.”

„Pénzt se vót szabad kiadni, mer' annak nem vót szerencse a házná” - mi sem adunk - de ez csak babona ám! - a nagyokkal beszélgethetünk róla. Luca búzát is vetünk cserépbe, ezt a gyermekek gondozzák, majd hazaviszik a karácsonyi asztalra „Bort, búzát, békességet” kívánva.

Karácsony- december 24-25-26.

Az ezt megelőző utolsó óvodai napon a gyermekeket feldíszített fenyőfa, halk zene, pislákoló gyertyafény várja. Megnézzük az óvó nénik betlehemes játékát, melyben a pásztorok és az öreg mondókái igen nagy derűtséget keltenek. Nagy a figyelem, az élmény biztosan bevésődik, talán egyszer majd Ők is felelevenítik ezt a szép szokást. Ünnepi asztalt terítünk, rajta dió, alma, gyertya, hajatott búza. Az összetartozás jelképeként mindenki kap a szeletekre vágott almából.

Az igazi, pótolhatatlan örömet hozó, áhítatos ünneplés a családé, hisz a karácsony az otthon, a család ünnepe.

Újesztendő- január 1.

Újév reggelén a gyermekek felköszöntötték a rokonokat, ismerősöket. Másnapján az óvó néni is ezt teszi, majd a gyermekek is köszöntik egymást és a felnőtteket.

Vízkereszt - január 6.

A karácsonyfát ekkor szedjük szét.

Farsang - vízkeresztől húshagyó keddig

Fonóbeli játékokat játszunk. Régen a fonóházakban találkoztak a lányok, a legények. A fonóházbeli együttlétek a munka utáni játék, tánc, multság tette színesebbé a hosszú, hideg, egyhangú téli napokat. Nálunk is megkezdődik a szövés, fonás, macskafarka kötés, gyöngyfüzés, varrás, közben előkerülnek a találós kérdések, csúfolódók, ügyességi játékok, párválasztó dalos játékok, a jókedv, a mulatozás, pihenésképpen egy szép mese a mindennapok része.

Gyertyaszentelő - február 2.

Jóslónap.

„Ha fénylik gyertyaszentelő, az íziket is szedd elő!”

Kukoricát morzsolunk, csutkavárat építünk. Figyeljük, milyen az időjárás, ha kisüt a nap, visszabújik a medve a barlangjába, hosszú lesz a tél - hogy igaz e, majd megfigyeljük.

Készülődünk a farsangi mulatságra

Tervezgetünk, minek öltözzünk, gyűjtjük az ötleteket, gyűjtögetjük az anyagokat, tréfás versikéket, mondókákat mondunk, énekelünk, játszunk, kitaláljuk, hogyan díszítsük fel a csoportszobánkat. Különböző technikával a legkülönbözőbb anyagokból farsangi álarcot, jelmezt készítünk az óvó nénivel vagy a szülőkkel közösen, a csoportok hagyományai szerint. Készül a télüző „Kisze Kati”, a farsangi bábon majd kicsúfoljuk, tél végén a Galgába dobjuk.

„Farsangfarka” - hamvazó szerda előtti három napos mulatozás ideje

A különböző módon feldíszített, átrendezett csoportszobákban és az egész óvodában mi is ekkor tartjuk jelmezes farsangi bálunkat, búcsúztatjuk a telet. A gyermekek és felnőttek maskarát öltenek, sokat táncolunk, énekelünk, pampuskát eszünk, az egész óvoda együtt mulat.

Sándor, József, Benedek - március 18. 19. 21. Meleghezó napok.

Köszöntjük őket, figyeljük, hogy hozzák-e a meleget.

Virágvasárnap - húsvét előtt egy héttel

Ezen a héten a telet, a bajt, a betegséget megszemélyesítő, felöltöztetett szalma bábút „Kisze Katit” a Galgába dobjuk, köszöntjük a tavaszt, figyeljük az éledő határt, készülünk a húsvétra. Takarítunk: a csoportszobában megmossuk a játékokat, megfürdetjük a babákat, az udvaron is söprögetünk, gereblyézünk, udvart rendezünk.

Tojást festünk „hagyma hajával”, levélrátétellel, viasz írókázással díszítjük. Szépítjük a csoportszobát, a fiúk locsolóverset tanulnak az óvó nénitől és egymástól, a lányok készítenek nekik a meglepetést.

Húsvét hétfő - öntözködés

A következő napon van az óvodai öntözködés napja.

Május 1. – „májfát” készítünk

A nagycsoportos fiúk fűzfaágat hoznak, amit színes papírszalagokkal díszítünk, az óvoda bejáratánál felállítjuk, tavaszi dalokat énekelünk.

Medárd -június 8.

Időjósnap.

Úgy szól a mondás - ha esik, 40 napig esni fog - megfigyeljük.

Kislagzi.

A nyár elején ismét előkerül a szép turai népviselet - köszönet a szülőknek érte - lagzist játszunk. Sok a teendő előtte. Ki legyen a menyasszony, aki felveheti az igazi, régi, csodaszép turai menyasszonyruhát? Fel is kell kutatni a sublót mélyéről - megkérjük a nagymamát. Vőlegény is kell, olyan, aki a menyasszonyt nagyon szereti. Nehéz a választás, de a végén mindig kikerül néhány szép pár a nagycsoportosok közül. Kell még vőfély, aki majd hívogat, pap, aki összeadja az ifjú párt, - a gyermekek kiválasztják - zenészek, akik húzzák a talpalávalót, és sátor ahol mulatni lehet, - majd megszerzi a karbantartó bácsi.

Sok a munka de a gyermekek az óvó nénikkel, dadus nénikkel együtt szívesen tevékenykednek - szalagot hajtogatnak, gyöngyöt fűznek, szépítik a csoportszobát, az udvart - mert tudják vagy hallották: nagyon különleges, ritka szép nap következik. A várva várt napon a lányok ajándékos kendőben süteményt, a fiúk „bort” hoznak. A vőfélyek hívogatnak.

A „katulás lányok” felvarrják a fiúknak a virágot. S ha az ifjú pár is elkészült, a vőfély búcsúztatója után indulunk az esküvőre. A menetet meglesi a falu apraja nagyja. Az esküvő meghitt dolog, mindenki érzi, - pedig csak játzsási. Az óvó nénik szép éneke kíséri.

Hogy táncolni is szeretnek, azt mulatozás közben mutatják meg. Nincs gyermek, aki ezt tétlenül nézné. Mulatozásunknak a déli harangszó vet véget. Vár bennünket a konyhás nénik finom lagzis ebédje.

Óvodánk óvodapedagógusai hagyományápolás iránti elkötelezettségét, elmélyült érdeklődését tükrözik az e témában megírt szakdolgozatok:

- Szilágyi Józsefné: Lakóhelyem és környéke néphagyományainak, népi dalos játékainak gyűjtése, rendszerezése, feldolgozása
Kecskeméti Tanítóképző Főiskola
Óvodapedagógus szak 1987.
- Fercsikné Bágyoni Rita: A magyar népzene szerepe az óvodai zenei nevelés alapozásában. Nemzeti örökségünk részeként az altatók anyagának felhasználhatósága az óvodai programok összeállításában
Apor Vilmos Katolikus Főiskola
Zsámbék
2004.
- Kiss Ernőné: Lakóhelyem és a környező falvak néphagyományának beépítési lehetősége az óvodai nevelésbe, különös tekintettel a mondókákra, gyermekjátékokra, népdalokra.
Kecskeméti Tanítóképző Főiskola
Intenzív tanfolyam 1989.
- Tóth Andrásné: Tura néprajzi hagyományainak felhasználása az óvodában
Gazdasági élet szokásai, szőlőszüret
Budapesti Tanítóképző Főiskola
Intenzív tanfolyam 1995.

– Mahó Piroska: Dramatikus játékok és népi játékszerek az óvodai nevelésben

Budapesti Tanítóképző Főiskola

Intenzív tanfolyam

Vizuális szak

1995.

A GYERMEK ÉLETÉNEK JELES NAPJAI, EGYÉB ÜNNEPEIK, RENDEZVÉNYEINK

Nemzeti ünnep - március 15.

Tavasszal kiemelkedő hazafias ünnepünk.

Készülnek az ünnep jelképei: zászló, csákó, kokárda, lovacska, pártá... a legkülönbözőbb technikákkal. Előkerülnek a huszáros énekek, toborzók, ünnepi verseket mondogatunk. Az ünnep napján a csoportok, az óvoda is ünnepi díszbe öltözik, mi is szebb ruhát öltünk, az óvó nénik énekelnek, lovacskázunk. A piactéri emlékműhöz zászlót, kokárdát viszünk.

Anyák napja - május első vasárnapja

Ajándékkal, verssel, énekkel készülünk. Az ünneplés a családé.

Gyermeknap - május utolsó hete

Mi felnőttek nagyon készülünk: játékkal, tréfás vetélkedőkkel, meglepetéssel, a gyermekek nagyon várják, mert ez nálunk hagyomány.

Az anyukákat, apukákat, nagymamákat, nagypapákat és a testvéreket is meghívjuk, együtt játszunk, hogy mindenki, de legfőképp a gyermek boldognak érezze magát.

A gyermekek születésnapjának megünneplése

Minden csoport egyedi módon, a saját szokása szerint ünnepli.

Nemzeti összetartozás Napja - június 04.

Évzáró: Júniusban minden csoport saját hagyománya szerint családi napot tart.

Augusztusban a nagycsoportosok búcsú-kirándulása, valamint a nagycsoportosok búcsúja.

Környezet és természetvédelemhez kapcsolódó ünnepek

E sajátos ünnepeket azért tartjuk fontosnak, mert a természet megismerését a hozzá fűződő érzelmi viszony alakítását a károsító tényezőkre való rádöbbenést a cselekvésre való ösztönzést szolgálják.

A csoportok saját hagyományaik szerint ünneplik:

- A Víz Világnapját március 22-én
- A Föld napját április 22-én
- Madarak és Fák napját május 10-én
- Környezetvédelmi Világnapot június 5-én

AZ ÓVODA SZOLGÁLTATÁSAI

Fakultatív hit és vallásoktatás

Az egyházi jogi személy az óvodában a nagycsoportos gyermekek részére a szülők igénye szerint, az óvodai foglalkozásoktól elkülönítve, az óvodai életrendet figyelembe véve szervezi heti egy alkalommal.

Logopédia

Hetente a logopédus által javasolt gyermekek részére.

Egyéb

Évente egy alkalommal buszos kirándulás szervezése.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvoda nyitva tartása

Az óvoda hétfőtől péntekig, ötnapos munkarenddel, egész éven át (négy hét takarítási szünet kivételével) folyamatosan működik.

A nyitvatartási idő: napi 11 óra - 6'30 - 17'30-ig.

Az óvoda csoportszerkezete

- A csoportok szervezési módjának meghatározásakor fő szempontunk a gyermekek érdeke, mely megkívánja a nevelőtestület korrekt, etikus a cél érdekében maximálisan együttműködő, felelősségteljes magatartását.
- Az óvoda csoportszerkezetének kialakításakor a legoptimálisabb megoldás érdekében figyelembe vesszük:
 - a jelentkező gyermekek létszámát, életkorát, a gyermekek személyiségét, szociális összetételét,
 - a szülők igényeit, véleményét,
 - a nevelőtestület szakmai kvalitását, véleményét.

- Az óvodai csoportok szerkezete a körülmények figyelembevételével változhat: lehet azonos életkor szerint szerveződő - (osztott), és/vagy vegyes életkor szerint szerveződő (részben osztott vagy osztatlan) - amelyek a különböző fejlődési ütemű gyermekeknek egyaránt kedvező fejlődési környezetet nyújthatnak.
- Bármilyen a csoportösszetétel, a legfontosabb kritérium az, hogy abban a gyermekek, óvónők egyaránt jól érezzék magukat.
- Programunk megvalósítható bármely szervezeti keretek között.

A napirend, hetirend

A napirend kialakításánál a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- minden gyermekre, minden tevékenységre érvényesüljön a folyamatosság, küszöbölje ki az óvónő felesleges, indokolatlan várakozási időt,
- a gondozási teendők időtartama a gyermekek tempójához, igényéhez igazodjék,
- a legtöbb időt a napirendben a gyermek legfontosabb tevékenysége a szabad játék kapja,
- a többi tevékenységforma a játékba ágyazottan, mint választható tevékenység szerveződik,
- a szabad játék folyamatának csak bizonyos idejű felfüggesztését jelenthetik az óvónő által kezdeményezett tevékenységek,
- párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységeket, csoportos foglalkozásokat 5-35 perces időkeretben tervezünk, szervezünk,
- kellő gonddal ügyeljen az óvónő arra, hogy a gyermekek a tevékenységeket valóban szabadon választhassák meg,
- a szabad játék folyamatában, azonos időpontban és intervallumban ismétlődjenek az étkezések, a frissítő torna és/vagy mozgásos játék, mese, levegőzés, séta, kinti játék, pihenés. Ez feltétlenül szükséges, mert az állandóan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak,
- állandósága mellett legyen rugalmas - adjon lehetőséget az elmélyült tevékenységre, megfelelő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezdhessék.

A napirend rugalmassága tegye lehetővé az előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

- Főbb kereteit azonban mindig helyes megtartani a gyermekek biztonságérzete, tájékozódása és a szokások alakulása érdekében.
- Mindezek alapján az óvodapedagógus feladata a gyermekcsoport legideálisabb napirendjének kialakítása, amely ahogy az évszakok változnak, vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokolttá teszi, változtatható, módosítható.
- Az óvónő törekedjék arra, hogy a gyermek napirendje a családban lehetőség szerint az óvodáéval összhangban legyen, és harmonikusan egészítsék ki egymást.

A hetirendben állandó napot igényelnek:

- heti egy alkalommal minden csoportban az óvodapedagógus által szervezett mozgástevékenység,
- A hét keretén belül a játékba ágyazottan jelenjenek meg az óvónő által kezdeményezett, a gyermekek által választható tevékenységek, - ez ne napokhoz kötött tevékenységet jelentsen.

Tervezőmunkánk, dokumentáció

Az óvónő számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása, az óvodai nevelés tervezettség. A folyamatok, tevékenységek tervezése keretet jelent az óvónő számára, korlátoz, irányt ad, segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését, ugyanakkor a jó terv szabadságot, rugalmas alkalmazkodást, az egyes gyermekhez való igazodást biztosítja.

Felvételi mulasztási napló

Tartalmazza

- a gyermekek adatait

A gyermekcsoportok nevelési-fejlesztési terve

Tartalmazza:

- a gyermekcsoport szokás-, szabályrendszerét, tervezés időkerete 1 év, fél év,
- a program koncepciójának megfelelően a tevékenységi tervet, időkerete 1 év, 2 hónap, az eseménytervet, tervezés időkerete 2 hónap.
- értékelés

Az egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma

Tartalmazza:

- a gyermek élettörténetének és családi körülményeinek fontosabb jellemzőit,
- pedagógiai megfigyeléseket,
- a gyermekek fejlődésének, fejlesztésének folyamatos, egyéni követését.

A gyermek személyiségfejlődésének nyomon követése

A fejlődés nyomon követésére, a nevelés eredményeinek mérésére a megfigyelés módszerét alkalmazzuk.

A gyermeket természetes környezetében, természetes tevékenységei közben figyeljük meg.

Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, fejlődő személyiség – csak önmagához hasonlítható, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Személyisége szabad kibontakoztatásához a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó.

Nem fáradozunk az egyéni különbségek eltüntetésén, minden gyermeket önmagához képest fejlesztünk, segítjük tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Óvodánk helyi programjában „A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén” című programelem tartalmazza az óvodáskor végére várható fejlődési jellemzőket, amely átfogja az óvodai nevelés valamennyi területét.

Ehhez igazodik A gyermek személyiségfejlődésének nyomon követése táblázatunk. *(Megtalálható A gyermek személyiségfejlődésének nyomon követése dokumentumban)*

A gyermek fejlődéséről olyan információk birtokába juthatunk, amely megmutatja a fejlődés szintjét, a hozzáadott pedagógiai értéket, azt, hogy az óvodába lépés pillanatától kezdve, az óvodai évek alatt, mennyit fejlődött a gyermek, valamint azt, hogy mely területeken, milyen teendőink vannak.

Segít abban, hogy olyan személyi-tárgyi környezetet emeljünk a gyermek köré, mely személyiségének teljes kibontakozását lehetővé teszi, nagy hangsúlyt fektetve a gyermek életkori, sajátos, valamint aktuális szükségleteinek kielégítésére.

A táblázatban ellenőrizhető, elemezhető, a gyermek önmagához mért fejlődése.

Az eredmények figyelembevételével határozzuk meg tennivalóinkat.

Láthatóvá válik az is, hogy szükség van-e külső segítségre, szakember bevonására.

Lépéseinkről, teendőinkről fejlesztési tervet készítünk.

A gyermekek tevékenykedése során megfigyeljük, a gyermekek részvételét az óvodai élet mindennapjaiban fellelhető tevékenységekben. Információt kapunk a gyermek tevékenységválasztásáról: mely tevékenységekbe, milyen gyakorisággal kapcsolódik be a gyermek önként és örömmel, illetve melyek azok a tevékenységek, amelyekbe önként nem kapcsolódik be. *(Megtalálható A gyermek személyiségfejlődésének nyomon követése dokumentumban)*

Alapvető feltétele volt, hogy:

- biztosítuk a megfelelő tevékenység választékot,
 - a megfigyelést napi rendszerességgel folytassuk, és az eredményeket rögzítjük,
 - ehhez célirányos megfigyelési lapot szerkesztünk.
- Legalább félévenként a gyermekek értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődésének eredményét,
 - fejlesztési javaslatot a gyermek fejlődéséhez szükséges intézkedésekre,
 - valamint a szülőnek szóló, a gyermek fejlődéséről, magaviseletéről részletes érdemi tájékoztatás

A tervezés időkerete folyamatos, és dátumozott.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az intézmény vezetése a partnerközpontúság jegyében alakítja ki az intézményi működtetés irányait.

Az intézmény vezetése aktívan támogatja közvetett és közvetlen partnereivel való kapcsolat kiépítést.

A gyermekek, a pedagógusok, a technikai személyzet, a szülők, a fenntartó, az intézmények támogatói, mindenki, aki lényeges, hatást gyakorol a szolgáltatás minőségére, az intézmény partnerének tekinthető.

A szülőkkel, civil szervezetekkel, a helyi társadalom szereplőivel kiépített partnerkapcsolataink erősek, kidolgozott külső-belső szakmai kapcsolati formákkal rendelkezünk, kapcsolatban állunk civil szervezetekkel is. Kapcsolatrendszerünk szervezése során figyelmet fordítunk az egyenlő hozzáférés biztosítására.

Célunk a partnerkapcsolatok fejlesztése, azon eljárások és kommunikációs rendszer kidolgozása, melyekkel hatékonyan és szakszerűen biztosítható a potenciális partnerek felkutatása és bevonása az intézmény által fejlesztett pedagógiai innováció adaptálásába.

A partnerközpontúság azt is jelenti, hogy a munkatársak tudják, hogy a belső munkatársakkal, a közvetlen és a közvetett partnerekkel való együttműködés, egymás igényeinek meghallgatása, az egymással való törődés a minőségi munka biztosítója.

Külső belső továbbképzési programunkat úgy állítjuk össze, hogy az új ismeretek nevelőmunkánk színvonalát növelje.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek harmonikus fejlődését.

Ennek alapvető feltétele az óvoda folyamatos, szoros együttműködése a szülőkkel. Célunk, hogy együttműködésünk egyenrangú nevelőtársi viszonyban, jó partnerkapcsolatban valósuljon meg, amelynek alapja az egymás tiszteletben tartása, a kölcsönös bizalom, kölcsönös megbecsülés és segítségnyújtás. Ennek érdekében a következőképpen fogalmazzuk meg az **együttműködés alapelveit**:

- Családlátogatáson igyekszünk megismerni minden egyes gyermek családját, nevelési elveit, módszereit, figyelemmel kísérjük a családban végbement változásokat.
- Szülői értekezleteken, fogadóórákon, nyílt heteken, személyes beszélgetéseken mindent megteszünk azért, hogy a szülők megismerjék az óvoda életét.

- A gyermekek fejlődéséről korrekt, hiteles tájékoztatást adunk.
- Feladatunk a szülő biztonságérzetének kialakítása: érezze, hogy gyermekét szeretjük, szeretetteljes figyelemmel vesszük körül: bizalom teli, őszinte, figyelmes, barátságos légkör biztosításával.
- Az óvónő legyen támasza és segítőtársa a szülőnek a nevelésben.
- Fogadja el az óvónő a szülőt még akkor is, ha a gyermeknevelésben súlyos hiányosságokat tapasztal, fontos, hogy a szülő érezze, hogy az óvónő vele együtt, az ő egyetértésével kíván neki és gyermekének segíteni.
- Az óvónő legyen nyitott a szülők egyéni és közös kéréseire, javaslataira, azok teljesítését vegye komolyan, mérlegelje.
- Az egyenrangú nevelőtársi viszony az óvónők és szülők kölcsönös alkalmazkodásában is megnyilvánul.
- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek szüleivel az óvónő megértő, bizalmat ébresztő magatartással kezdeményezzen kapcsolatot.
- Minden szülőhöz egyenként keressük az utat, hogy velük együttműködve, egyenrangú nevelőtársi viszonyban segíthessük a gyermekek fejlődését.
- Az óvónő és a szülők kapcsolata legyen folyamatos, épüljön a tapintatra és mélyüljön el a közös programok együttes tevékenységei alkalmával.

Feladat

- Együttműködési, kapcsolattartási formák kialakítása, folyamatos fejlesztése.
- Az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetése
- A gyermekek folyamatos értékelése
- A szülők véleményét figyelembe vevő, közös nevelést segítő tanácsok adása, intervenciós gyakorlat működtetése.

Az óvodapedagógus feladata

- az óvoda nyitottságának biztosítása,
- a szülők megismertetése az óvoda szervezett és spontán kapcsolattartási formáiról,
- a szülők tájékoztatása arról, hogy a különböző szintű és tartalmú információhoz hogyan juthatnak hozzá (faliújságok, dokumentumok, online-szülős csoportok),
- a szülők megismertetése azokkal a formákkal és lehetőségekkel:
 - amelyekben saját gyermekükről,
 - a gyermekük csoportjáról,
 - az óvoda életéről, tartalmi munkájáról kaphatnak tájékoztatást.

A kapcsolattartásformái

– *családlátogatás*

óvodába lépést megelőzően az első találkozás az óvónő és a család között, a gyermekekkel és a szülőkkel való kölcsönös ismerkedést, tájékozódást szolgálja ez az alkalom, segít, hogy megtegyük az első lépéseket egymás felé, hogy együttműködésünk sikeres legyen, hasznos és szükséges a már ismert, szeretett óvónő látogatása a későbbiek során is,

– *befogadás*

az óvoda és a család együttműködésének első próbája, a gyermekek óvodába való beilleszkedésének segítése, ez csak akkor lehet sikeres, ha a szülőkkel kialakul a jó partnerkapcsolat, ha érzik, számíthatnak megértő támogatásunkra, segítségünkre,

– *napi kapcsolattartás*

pillanatai lehetőséget adnak a kölcsönös érdeklődés kifejezésére, a tájékoztatásra

– *szülői értekezletek*

- óvodába lépést megelőzően tájékoztató szülői értekezet

a szülőkkel való kölcsönös kapcsolat kialakulásának feltétele, hogy minél több információt nyújtsunk az óvodai élet mindennapjairól, a szülők megismerkedjenek az pedagógiai programjával, megismerhessék az óvoda hagyományait, az óvodai környezetet,

- a csoportos szülői értekezletek (évente három alkalommal)

jó alkalmat adnak arra, hogy a szülők megismerhessék az óvoda nevelési céljait, feladatait, az óvodai élet rendjét, szokásait, elmondhassák gondolataikat, javaslataikat, sor kerülhet egy-egy nevelési, egészségügyi, vagy egyéb kérdés megbeszélésére, a szülők érdeklődését is kiváltó téma megvitatására, oldott hangulatú beszélgetés keretében,

– *nyitott óvoda - szülők részvétele az óvoda életében.*

óvodánk mindig nyitva áll a szülők előtt, lehetőséget teremtünk arra, hogy megismerjék, és tevékenyen részt vehessenek az óvoda mindennapjaiban

– *események, ünnepek, rendezvények, kirándulások*

A szülők, nagyszülők aktív közreműködői az óvodai eseményeknek. Segítenek az ünnepek, kirándulások, közös programok sikeres lebonyolításában. Az előkészületekben való részvételükkel emelik az ünnep hangulatát, miközben az óvodai csoporttal, az óvónőkkel, a többi szülővel együtt osztoznak az ünnep örömeiben.

– *munkadélutánok, alkotónapok*

Az év folyamán alkalmyszerűn szerveződhetnek, az óvoda illetve a szülők kezdeményezésére, mely hozzájárul tárgyi feltételeink fejlesztéséhez, bővítéséhez, szakmai munkánk színvonalának emeléséhez, az óvodai mindennapok hangulatosabbá tételéhez.

– *nyílt napok*

ilyenkor az óvónő hívja meg a gyermekek szüleit (egy-egy napra, hétre) az év folyamán, az érdeklődéstől függően, esetleg többször,

– *fogadó óra*

lehetőséget ad arra, hogy az óvónő és a szülő kölcsönös bizalommal, nyíltsággal beszélgessenek a gyermek fejlődésével kapcsolatos tapasztalatokról,

– *Az óvoda kapcsolatainak együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei*

– **A szülők véleményeinek, igényeinek megismerése**

– Az óvoda részéről megnyilvánuló nyitottsággal a szülők kérésének figyelembe vétele.

– A kapcsolattartás, az együttműködés rugalmas kezelése.

– Az óvoda évközi megfeleléségi vizsgálata alapján az információ áramlás karbantartása, fejlesztése.

– Egyenrangú nevelőtársi viszony, jó partnerkapcsolat.

– Kezdeményező, elfogadó szerep felvállalása.

– Bizalmat ébresztő magatartás.

– Tájékoztatási, véleményezési, egyetértési jogok gyakorlásának biztosítása.

– Információáramlás folyamatossá tétele.

– A folyamatban felmerülő igény kielégítése, változtatások beépítése, amennyiben azok nem mondanak ellent az óvoda szemléletének.

– Javaslatok, elvárások figyelembe vétele, nyitott óvoda működtetése.

– A szülői jogok érvényesítésének biztosítása minden olyan esetben, amely a gyermekek nagyobb csoportját érinti.

Az óvoda és az iskola

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

Belép az átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Az óvodából az iskolába való zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését. Amelynek alapja, hogy érvényesüljön a kölcsönös nyitottság, a kölcsönös bizalom, egyenrangúság a pedagógiai tevékenységben, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Keressük, kezdeményezzük az együttműködés sokoldalú lehetőségeit:

- tanító kollégáinkat meghívjuk óvodai csoportlátogatásra, tapasztalatcserére, amely lehetőséget ad helyi pedagógiai programunk, gyermekszemléletünk, az óvodai nevelési elvek, módszerek, szokás-, szabályrendszerek megismerésére, ami munkánk folyamatossá tételét, egymásra épülését, ezáltal a gyermekek óvodából iskolába való zavartalan átmenetét biztosítja,
- tájékozódunk az iskola helyi pedagógiai programjáról, a tanítás módszereiről, követelményeiről, az iskolai munkáról,
- nagycsoportos gyermekeink szüleikkel együtt minden évben ellátogatnak az iskolába, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedhessenek a tanító néikkel, az iskolai életmóddal,
- a volt óvodásokat meglátogatjuk az iskolában, figyelemmel kísérjük beilleszkedésüket,
- a volt óvodásainkat, tanító néjüket vendégül látjuk az óvodában,
- az iskolába menő gyermekeinket elkísérjük (részt veszünk) az iskola tanévnyitó ünnepségére.

Meggyőződésünk: *„Az óvoda megkönnyíti az iskola feladatát, de nem akkor, ha elvégzi előre az elemi iskola egy részét, hanem ha jól teljesíti a maga feladatát.” (Imre Sándor)*

„...mert nem igaz az, hogy az teljesít nagyon jól, akit meggyötörnek életkorának ellentétes módon, hanem az, akit minél tovább megőriznek az életkorának megfelelő körülmények közt.” (Vekerdy Tamás)

Az óvoda és a pedagógiai szakszolgálatok

Nevelési Tanácsadó

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, megoldása, szükséges esetekben segítség kérése annak eldöntésében, hogy a gyermek elérte-e a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges fejlettséget - mindenkor a szülő egyetértésével. A kapcsolat folyamatos.

Tanulási képességet vizsgáló Szakértői Bizottság

A testi-érzékszervi-értelmi-beszéd-vagy más fogyatékos gyermek ellátása, szakértői vélemény alapján annak meghatározása, hogy mely nevelési-oktatási intézménybe nyerjen felvételt a gyermek - mindenkor a szülő egyetértésével. A kapcsolat eseti.

Logopédus

Beszédbeli hiányosságok, hibák feltárása, korrekciója, nyelvi kommunikációs zavarok javítása.

A kapcsolattartás formája, módja:

minden nevelési év elején a gyermekek szűrése,
minden héten egyszer az óvodában a rászoruló gyermekek számára logopédiai foglalkozás.

Az óvoda és a pedagógiai szakmai szolgáltató intézmény

A kapcsolattartás formái: tevékeny részvétel és bekapcsolódás programjaikba, szakmai tevékenységeikbe. (pl. továbbképzés, pedagógiai tájékoztatás, szaktanácsadás, szakértés...)

Az óvoda és a gyermek-és ifjúságvédelem intézményei

Gyermekjóléti szolgálat, szociális osztály

Hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeink esélyegyenlőségének segítése, anyagi és nevelési problémák enyhítése.

A kapcsolattartás formái: megbeszélések, környezettanulmányok.

Az óvoda és az egészségügyi szakszolgálatok

Egészségügyi problémák korai kiszűrése. Gyermekvédelmi feladatok megoldásának közös keresése, a rászoruló gyermekek segítése.

A kapcsolattartás formái:

Az orvos szükség szerint végez vizsgálatokat, akivel a vezető tartja a kapcsolatot.

Védőnő látogatása, ellenőrzés (tisztasági vizsgálat), személyes megbeszélések.

Az óvoda és a közművelődési intézmények

Művelődési ház, könyvtár, falumúzeum

A kapcsolattartás formái: a gyermekek életkori sajátosságaihoz, érdeklődésének megfelelő rendezvények, programok látogatása, könyvtárlátogatás, kölcsönzés, múzeumlátogatás.

Az óvoda és a fenntartó

Önkormányzat, Kulturális, Oktatási és Sport Bizottság

A kapcsolattartás formái:

- Részvétel a Képviselő-testület ill. az illetékes szakmai bizottság nyilvános ülésein, központi ünnepségein.
- Folyamatos kapcsolattartás tanügy-igazgatási ill. költségvetési ügyekben, együttműködés a fenntartó hivatalának vezetőjével.

- Részvétel évente a polgármester, ill. a jegyző által szervezett értekezleten.
- A fenntartó által meghatározott módon jelentés, beszámoló, értékelés, adatszolgáltatás évente.
- Egyeztetés, információ, véleménykérés, javaslattétel a fenntartótól az intézmény működésével kapcsolatos bármely kérdésben.

Felhasznált irodalomjegyzék

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról 2/2005 (III.1) OM rendelet

Buda Béla: Az empátia - a beleélés lélektana

Budapest, Gondolat, 1985.

Bakonyiné Vincze Ágnes

Nagyné Kasza Ilona

Mozgás-öröm a szabadban

Magyar Pedagógiai Társaság

Kisgyermeknevelési Szakosztály

1989.

Érték és minőség az ezredforduló óvodáiban című tanácskozás 1998. november 2.

Szerkesztette: Balogh László

Okker

Brunszvik Teréz óvóképző Főiskola Programfüzete

Népszokások és az óvodai nevelés

Kézirat

Szarvas

1991.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások

Budapest, 1985.

Fábián Katalin: Tevékenységközpontú óvodai nevelési program

Budapest, OKI 1997.

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Editio Musica Budapest, 1974.

Néphagyományőrző óvodai Program

Szerkesztette: Faust Dezsőné

Gödöllő, 1998.

Dr. Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában

Tanszer-Tár

Dr. Hermann Alice: Emberré nevelés

Tankönyvkiadó, Budapest, 1982.

Húvös Éva: Megkondul a harang az óvodában

Lektor kiadó 1991.

Kis Tihamér: A kisgyermek érzelmei

Tankönyvkiadó, Budapest, 1985.

Kovács Lajosné: Vigyázok rád

A természet szeretete és a magyar nyelvi nevelés

ÉN.

Óvodások környezeti nevelése

Szerkesztette: Labanc Györgyi

Alapítvány a Magyarországi Környezeti Nevelésért Budapest, 1998.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan

Gondolat Budapest, 1985.

Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés

OKKER Kiadó, Budapest, 1997.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

Szolnok, 1997.

Nagy Jenőné: óvodai programkészítés, de hogyan?

Országos Közoktatási Intézet Budapest

Oktatási Minisztérium

Érték és minőség az ezredforduló óvodáiban

OKKER

ÉN.

Az óvodai nevelés programja

OPI 1989.

Pereszlényi Éva: Az Helyi óvodai Nevelési Program HOP szakmai feltételrendszere

ALCIUS Bt. Budapest, 1997.

Pereszlényi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése

Budapesti Tanítóképző Főiskola

1994.

Játék-Mozgás-Kommunikáció óvodai program

Pereszlényi Éva - Porkolábné dr. Balogh Katalin

Budapest, 1997.

Komplex prevenciós óvodai program

Porkolábné dr. Balogh Katalin

Dr. Páli Judit

Pintér Éva

Szaitzné Gregorits Anna

Budapest, 1996.

Kudarccal az iskolában

Óvodai fejlesztő program a tanulási zavarok megelőzésére

Porkolábné dr. Balogh Katalin és a Budapest, IV. Aradi utcai óvoda kísérlete

Alex-típus 1992.

Schramm Ferenc: Turai népszokások

Szüdi János: Óvoda a közoktatás rendszerében
OKKER Oktatási Iroda
Budapest, 1997.

Csányi Tamás: Mozgás felfedezése gyermekkorban

Tevékenységek központú óvodai nevelés

Epochális rendszerű óvodai nevelési program

Szerkesztette: Vargáné Szabó Györgyi

Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek - a pszichológus szemével
Tankönyvkiadó Budapest 1989.

Magyar Pedagógiai Társaság
Kisgyermeknevelési Szakosztálya
Tanulmányok a kisgyermeknevelésről

OKKER Oktatási Iroda
ÉN.
Szerkesztette: Villányi Györgyné

Dr. W. Mikó Magdolna: Az óvodai Nevelési Országos Alapprogramjának értelmezése
Óvodavezetők Kézikönyve
OKKER 1997.

Zilahi Józsefné: Mese vers az óvodában
Eötvös József Könyvkiadó
Budapest, 1998.

Óvodai nevelés játékkal, mesével
Írták: Zilahi Józsefné
Stöckert Károlyné
Dr. Ráczné dr. Főző Klára
Szerkesztette: Zilahi Józsefné
Sopron, 1996.

Zilahi Józsefné: Nevelés az óvodában verssel, mesével

Magyar Pedagógiai Társaság

Kisgyermeknevelési szakosztály 1989.

**TÖBBSINCS ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
BÖLCSŐDEI
EGYSÉGÉNEK SZAKMAI PROGRAMJA**

A bölcsőde alapító okirattal rendelkező jogi személy, mint önálló szervezeti egység szakmai önállósággal bír. Érvényes működési engedéllyel rendelkezik. (281/1997. (XII.23.) Kormányrendelet 3. § és 4.§).

Napi nyitvatartási ideje 10 óra.

AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében. (1997. évi XXXI. törvény 42.§ (1) bekezdés)

A Bölcsőde működési körzete:

Tura Város Közigazgatási Területe, szabad férőhely esetén az Aszódi és Gödöllői Kistérség/Járás települései.

Első sorban a településen élő szülők gyermekeit fogadjuk. Férőhely esetén az Alapító Okiratban meghatározott lakóhellyel rendelkező szülők gyermekeit.

- A szülő gyermeke bölcsődei felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele a nevelési évben folyamatos.
- A szeptembertől következő év augusztusáig felvételre kerülő gyermekek felvételének elbírálása június hónapban történik.
- A felvételtől a törvényi előírások értelmében az intézmény vezetője, túljelentkezés esetén az e feladatra alakult bizottság dönt.
- Az intézmény vezetője a gyermek felvételéről és az elutasításáról a szülőt mindenkor érvényben lévő jogszabályok szerint 15 munkanapon belül határozati formában, írásban értesíti.
- A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük - ideértve a gyermekgondozási díj folyósítása melletti munkavégzést is -, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani:

- akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
- akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel,
- akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.
- A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A BÖLCSŐDE SZOLGÁLTATÁSAIRÓL VALÓ TÁJÉKOZTATÁS MÓDJA

A bölcsődébe történő felvételt követően a szülők:

- szülői értekezlet,
- egyéni megbeszélés,
- családlátogatás formájában kapnak részletes tájékoztatást a Bölcsőde Szakmai Programjáról, a bölcsődei szokásokról, napirendről.
- Folyamatos a szülők tájékoztatása telefonon, a Családi Füzet segítségével. Információt nyújtunk a bölcsőde hirdetőtábláján is.

AZ IGÉNYBE VEVŐK ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK

A bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Tevékenységét a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelességek figyelembevételével végzi.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a gondozási-nevelési elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől,

- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- az intézmény házirendjét betartsa.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő neveléshez, személyiségének kibontakozásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal - az elhanyagolással szemében védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.

A bölcsődelátogatás, a családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások során a szülők megismerik a bölcsőde nevelési elveit és gyakorlatát, a gondozónők pedig a szülő segítségével megismerik a gyermek egyéni szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik az együttnevelés megvalósulását.

A bölcsőde - egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával - együttműködik mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel, illetve a gyermek családjával kapcsolatba kerülhetnek (gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, nevelési tanácsadó, családsegítő központ, óvoda, a korai fejlesztés szakemberei, gyermekvédelmi szakellátás, gyámhatóság).

A bölcsődében a magas színvonalú gondozó-nevelő és fejlesztő munkát okleveles kisgyermeknevelők, szakgondozók, biztosítják szervezett és irányított keretek között. A bölcsődei dolgozók fontos küldetésüknek tekintik a gyermekek védelmét és a családok segítségét.

A szeretetteljes és szakszerű gondoskodás tárgyi és személyi feltételei adottak bölcsődében. A szakmai munkában a nemzetközileg elismert és elfogadott kidolgozott módszerek valósulnak meg.

A bölcsődében a gyermekellátás személyi feltételei biztosítottak.

Kisgyermeknevelő 2 fő

Ebből szakmai vezető 1 fő

Valamint 1 fő bölcsődei dajka látja el a feladatot

A bölcsődék szakmai alapprogramja általánosan elismert elvek figyelembevételével határozza meg a gondozó-nevelő munka szakmai alapelveit, melyek a következők:

- az általános emberi, etnikai alapelvek,
- az ENSZ "Egyezmény a gyermekek jogairól" című dokumentumban rögzítettek,
- a pszichológiai és a pedagógiai kutatások eredményei,
- a 0-3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése,
- a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozódott értékek,
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS ÉS GONDOZÁS ALAPPROGRAMJA

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az alapprogram az egész család támogatását elősegíti.

A bölcsődei nevelés

A bölcsődei nevelés célja, a kisgyermekben kialakítani azokat a képességeket, amelyek segítik őket a kiegyensúlyozott viselkedésben és a környezetükhöz való alkalmazkodásban.

További célja a kisgyermekre és családjukra kiterjedő prevenciós tevékenység folytatása. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A bölcsődei nevelés alapelvei

- **A család rendszerszemléletű megközelítése**

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet olyan komplex alkalmazás, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti.

- **A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása**
A kisgyermek egyéni szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.
- **A családi nevelés elsődleges tisztelete**
A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében.
- **A kisgyermeki személyiség tisztelete**
A kisgyermek egyedi személyiség, egyéni szükségletekkel rendelkezik. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.
- **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe**
A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a gyermekre és a családra. Felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.
- **A biztonság és a stabilitás megteremtése**
A személyi és tárgyi környezet állandósága növeli az érzelmi biztonságot. A napirend folyamatossága, az egyes mozzanatok ismétlődése stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez, melyek növelik a gyermek biztonságérzetét.
A biztonság nyújtása magába foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.
- **Fokozatosság megvalósítása**
A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása, segíti az alkalmazkodását a szokások kialakulását.
- **Egyéni bánásmód érvényesítése**
A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni minden gyermek egyéni ütemű fejlődését, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni.
- **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**
A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia.
Gondozás közben mindig nevelünk is.

- **A gyermeki kompetenciakészítés támogatása**

A kisgyermek számára biztosítani kell az ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz való hozzájutást, a spontán tanulás örömét, a pozitív visszajelzések biztosítását.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FELADATAI

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

- A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. Fontos a családi és bölcsődei nevelés összhangja, a kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat. Ez elengedhetetlen a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez.

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- Feladatunk a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.
- A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése.
- A prevenció feladatok megvalósítása.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

- Derűs, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, a világos elvárások és határok megfogalmazása, a társas kapcsolatok helyzetei hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.
- A kisgyermeknevelő feladata a gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében mondókák, énekek, versek, mesék közvetítése.
- Fokozott gondot kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas kapcsolataik fejlesztésére.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- A bátorító, ösztönző nevelői magatartással segítjük a gyermekek önálló választását és a döntési képességük kialakulását.
- A kisgyermek igényeihez igazodó tevékenységek biztosításával segítjük az önálló próbálkozás és a kreativitás kialakulását.
- A közös tevékenységekkel, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk a számukra.

A bölcsődei élet megszervezésének elvei

Fontos számunkra, hogy a bölcsődei ellátást igénybevevő családok olyan segítő partnernek érezzék a bölcsődét, ahova bizalommal fordulhatnak a 0-3 éves korú gyermekekkel kapcsolatos gondjaikkal, ahol szeretettel fogadják őket és biztonságban tudhatják gyermekeiket.

Fontos, hogy a gyermekek elfogadják életrendjük részeként a bölcsődei környezetet, jól érezzék magukat a társak között, bizalommal forduljanak a felnőttek felé, legyenek öntudatosak, érdeklődők és érezzék, hogy gondoskodó szeretettel veszik őket körül.

Tudjuk, hogy mindehhez a kölcsönös bizalom, az együttműködés csak alap lehet - melyhez szükséges az is, hogy tervszerűen, körültekintően szervezzük meg a gyermekek számára a bölcsődei életet.

„Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A „saját kisgyermeknevelő” - rendszer a személyi állandóság elvén alapul a bölcsődei csoportban. A csoport gyermekeinek egy része (5-6 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelő. A gondozás-nevelés mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A kisgyermeknevelő az ún. „ölelkezési” időben - azaz időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő jelen van - idejét elsősorban a „saját” gyermekei gondozására, nevelésére fordítja. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe és a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt végig ő marad a „saját” kisgyermeknevelő segíti át a gyermeket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

A gyermekcsoport szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma 12 fő. Egy kisgyermeknevelő maximum 6 „saját” gyermeket láthat el.

Ha sérült gyermeket egészséges bölcsődei csoportban (integráltan) helyezünk el, ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltételek biztosításával oldható meg.

A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba, azonos szobába, általában ugyanazokkal a társakkal jár.

Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek szükségleteinek kielégítését, a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremtik meg - s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételéről, fejlettségéről, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. bölcsőde nyitása, zárása, stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság ("saját kisgyermeknevelő " rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele.

A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendjének alapján készül el. A gondozónői munkarend tükrözi a csoporton belül a két gondozónő tevékenységének összehangoltságát, és tartalmazza azt is, hogy a bölcsődei dajka mikor és milyen előkészítő és befejező tevékenységgel segíti a gyermekellátást (pl. az udvari játékok előkészítése, fektető ágyak előkészítése az alváshoz, szennyes edények kivitele stb.)

A bölcsődei gondozás nevelés főbb helyzetei

A gondozás (öltözködés, pelenkázás, illetve WC-használat, kézmosás, étkezés, alvás) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Gondozás

Belsőleges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérérettel jutalmazza (ez növeli együttműködési kedvét), a sikertelenségért viszont nem kap elmarasztalást. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermektől adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A gondozónő a játék feltételeinek biztosításával és nevelő magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti.

A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

KIEMELT SZAKMAI CÉLOK

Alapellátás

A bölcsőde szakmai munkájában egyaránt fontosnak tartjuk a gyermekek szakszerű ellátását, egészséges testi fejlődésének elősegítését, érzelmi fejlődésük és a szocializáció segítségét, valamint a megismerési folyamatok fejlődésének segítségét.

Szakszerű gondozás-nevelés biztosítása

Az egyéni bánásmód elvének megvalósításával gondoskodunk a gyermekek egyéni igényeinek és szükségleteinek kielégítéséről. Támogatjuk a gyermekek önállósági törekvéseit, elősegítjük a kultur higiénés szokások kialakulását.

Megfelelő tárgyi környezet kialakítása

Megteremtjük a gyermekek számára azt a kellően inger gazdag, tevékenységre késztető, életkornak megfelelő tárgyi környezetet, melyben az egyéni fejlődésük biztosított.

Érzelmi biztonság, szocializálódás elősegítése

Olyan szeretetteljes személyi kapcsolatok kialakítására törekszünk (kisgyermeknevelőkkel, társakkal), melyben a gyermekek biztonságban érzik magukat, és érdeklődéssel fordulnak mások felé. A mások elfogadása és a másság elfogadása, valamint az együttélés szabályainak elsajátítása fontos része nevelőmunkánknak.

Játéktevékenység, aktivitás, kreativitás

A gyermeki lét fontos eleme a játék. A gyermek tájéktevékenységének fejlődése szoros kapcsolatban áll egyéb funkciók fejlődésével. A játék kapcsán fejlődnek egyéb készségek és képességek pl. a gondolkodás, a beszéd, a problémamegoldó képesség, kreativitás, stb. Bővítjük a játéklehetőségeket, különös gondot fordítunk a gyermekek aktivitásának gazdagítására.

Sérült gyermek ellátása

Amennyiben az intézmény Alapító Okirata e feladatot tartalmazza esélyegyenlőséget, teremtünk azok számára is, aki veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossgal élnek, vagy fejlődésükben oly mértékben visszamaradottak, hogy amiatt több figyelmet, speciális bánásmódot igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társait testi épségét. A Módszertani Bölcsőde rendelkezik azokkal a személyi és tárgyi feltételeikkel, melyek lehetővé teszik a 0-6 éves korú sérült gyermekek ellátását és korai fejlesztését.

A sérült gyermekek ellátása integráltan az egészséges gyermekcsoportban történik. A sérült gyermeket és csak az egyéni fejlesztés idejére vonjuk ki csoportjából. Teljes integrációban természetesen egy sérült gyermek ellátása két egészséges gyermek gondozásához szükséges személyi feltétel biztosításával oldható meg. A csoport létszámát ennek megfelelően csökkentjük.

A bölcsődei felvétel rendje annyiban eltérő sérült gyermekek esetében, hogy szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslatát kérni. Ezt a vizsgálatot általában a szülő, de a szülővel történt megbeszélés után a bölcsőde is kezdeményezheti.

Az állami költségvetésből a "különleges gondozás keretében nyújtott ellátás" emelt normatív támogatását csak abban az esetben igényelheti a fenntartó, ha rendelkezik a szakértői bizottság javaslatával.

Élelmezés

Intézményünkben a gyermekek élelmezését az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet böcsődés korosztályra (1-3 éves) vonatkozó élelmiszer-nyersanyagok mennyiségi, energia- és tápanyagtartalmának ajánlásai szerint végezzük.

Figyelemmel kísérjük:

- az élelmiszer nyersanyagok mennyiségi előírásait
- az élelmiszerek energia és tápanyag tartalmának mennyiségét
- az élelmiszerek fehérje, zsír, szénhidrát energia %-át
- növényi és állati eredetű fehérjék %-os arányát
- növényi és állati eredetű zsírok %-os arányát
- a hozzáadott cukor energia %-át
- élelmiszerek koleszterin tartalmát

Fontos küldetésünknek érezzük, olyan gyermekekre szabott minőségi élelmezési ellátás biztosítása, mely kiküszöböli az étel eredetű megbetegedéseket. Csak megfelelő biztonságú alapanyagokat szerzünk be, szakembereink korszerű technológiával és megfelelő hozzáértéssel készítik el az ételeket a HACCP rendszer alapelveinek és a megvalósításhoz szükséges legfontosabb követelményeinek betartásával.

Hangsúlyt fektetünk a gyermekek korszerű étkeztetésére. Olyan étrendet biztosítunk a gyermekek számára, mely tartalmazza azokat a tápanyagokat, vitaminokat, ásványi anyagokat, melyek szükségesek a növekedésükhöz, fejlődésükhöz. Az étrend összeállítását élelmezésvezető, az elkészítését pedig szakképzett szakács végzi. A gondozónők az étkezés körülményeit biztosítják, segítik a helyes táplálkozási szokások kialakulását és az önálló étkezés elsajátítását. A bölcsődében valamennyi gyermek megtanulja a kulturált étkezés szabályait.

KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

A személyes gondoskodást végző személyek működési nyilvántartásba vétele, melyet a 8/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet ír elő megtörtént. A továbbképzési kötelezettség teljesítésének megvalósítását a 9/2000.(VIII.4.) SzCsM rendelet tartalmazza. A továbbképzési kötelezettségnek, mely szerint négy évenként a szakdolgozóknak 60, a felsőfokú végzettség esetén pedig 80 kredit-pontot kell megszerezniük, az előre ütemezett tervek szerint teljesítik a szakdolgozók.

Az előírásoknak megfelelően szakmai tanfolyamokon, személyiségfejlesztő foglalkozásokon, illetve szakmai tanácskozásokon vesznek részt a szakdolgozók.

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk annak, hogy a továbbképzésen elsajátított ismereteket, információkat a részt vevők megosszák egymással, ezért havi rendszeresítéssel házi továbbképzéseket, szakmai konzultációkat tartunk.

AZ INTÉZMÉNYEN BELÜLI KAPCSOLATOK, VALAMINT MÁS INTÉZMÉNYEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS MÓDJA

Kapcsolattartás a szülőkkel

A folyamatos és kölcsönös tájékoztatás a gyermek fejlődéséről alapvetően fontos, mert a bölcsődei gondozást-nevelést így lehet személyre szólóan kialakítani, és a családokat hatékonyan segíteni a gyermek nevelésében. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles és személyes hangvételű az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartja, a gyermekek érdekeit képviseli.

A kapcsolattartás és tájékoztatás formái a következők:

Családlátogatás

A beszoktatás előtt lehetőleg minden gyermeket meglátogatunk, a szülővel történt időpont egyeztetés után. Családlátogatáson az adott gyermekcsoport mindkét kisgyermeknevelője részt vesz. A családlátogatás célja, hogy a gyermek megszokott környezetében kezdeményezzük a kapcsolatfelvételt, megismerjük a gyermek otthoni környezetét, illetve tájékozódunk a gyermek egyéni szokásairól, családi viszonyulásairól. A kisgyermeknevelő hivatásának megfelelően a bölcsőde gondozási-nevelési elveit képviselve, a gyermek érdekét hangsúlyozva teszi meg az első lépéseket a kapcsolat kialakításában.

Ismételt családlátogatásra sor kerülhet a későbbiek során is, ha azt bármelyik fél kezdeményezi és igényli. Természetesen a kisgyermeknevelő és a szülők megegyeznek az alkalmas időpontban és megteremtik annak lehetőségét, hogy a felmerült kérdésekről őszintén beszélgessenek. A kisgyermeknevelő etikus magatartása biztosíték a jó kapcsolat megőrzésére.

Befogadás, - szülővel történő beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszere a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. A szülők valamelyikének jelenléte biztonságot ad a gyermeknek, így megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást.

A kisgyermek és a gondozónő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, megkönnyíti beilleszkedését a bölcsődei környezetbe, csökkentheti az adaptáció negatív tüneteit (sírás, tiltakozás, nyugtalanság, étvágytalanság, alvászavar, stb.)

A szülővel történő beszoktatás módszerének feltételei:

- A bölcsőde vezetője és a gondozónők korrekt tájékoztatással megteremtik az együttműködés feltételeit.
- A szülő elfogadja a módszert, és együttműködően részt vesz a beszoktatás folyamatában.
- A beszoktatás időtartama a gyermek alkalmazkodásának segítése érdekében legalább 2 hét.
- A beszoktatás az első héten az anyával (szülővel) együtt, a második héten már az anya állandó jelenléte nélkül, de rövidebb és fokozatosan emelt idővel történik.
- A beszoktatás első hetében úgy alakítjuk a beszoktatási időt, hogy az anya a gyermekével valamennyi gondozási műveletet elvégzi és a kisgyermeknevelő megfigyeli.
- A gyermek együttműködésétől függően a kisgyermeknevelő az első napokban is kísérletet tesz egye-egy gondozási műveletelvégzésére az anya jelenlétében.
- A harmadik-negyedik naptól a kisgyermeknevelő fokozatosan veszi át az anyától a gondozási műveleteket.
- A gyermek ébrenléti ideje alatt az anya rövidebb-hosszabb ideig távozhat a csoportszobából, de a bölcsőde épületét nem hagyja el.
- Az alvás jelenti a beszoktatás alatt a legnagyobb nehézséget, ezért arra törekszünk, hogy az anya még a második hét végéig a bölcsődében tartózkodjon az altatás ideje alatt, illetve az ébredés várható időpontjában.
- Célszerűnek találtuk a beszoktatási terv készítését, hogy a csoportban dolgozó kisgyermeknevelők összehangolják a beszoktatás sorrendjét és a gyermekek által ott töltött időt.
- Egy kisgyermeknevelőhöz egy időben csak egy gyermek kerül beszoktatásra, hogy a kisgyermeknevelő maximálisan az adott gyermekkel tudjon foglalkozni.
- A gyermek bölcsődei életének kialakításánál, a szakmai elvek megszabta kereteken belül figyelembe vesszük az otthoni szokásokat.
- A beszoktatás során a kisgyermeknevelő az egész családot, nem „csak” a gyermeket segíti.

Beszélgetések érkezéskor és hazamenetelkor.

Szülői értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések.

- A szülők részére rendszeresek a szülői értekezletek, illetve a szülőcsoportos megbeszélések. A gondozási év elején az új felvételes szülők részére tartunk szülői értekezletet, ezt követően évente legalább két alkalommal.

Időpont-egyeztetés utáni beszélgetések.

Családi Füzet

Hirdetőtábla, faliújság.

Nyílt napok, gyermekrendezvények.

Érdekképviseleti Fórum

- A bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek érdekeinek megjelenítését, képviseletét szolgálja és látja el.

A Fórum működésének célja, hogy a gyermek érdekeit szem előtt tartva a törvényes képviselők, az Intézmény és a Fenntartó képviselői együttműködjenek. Feladata az álláspontok feltárása, vélemények és információk cseréje, a különböző fejlesztések és törekvések ismertetése, valamint egyeztetése.

Kapcsolat az óvodával

Az óvodával szoros, napi, kapcsolatban vagyunk.

Részt veszünk a közös programjaikon, ünnepeiken. Az óvoda udvarára is rendszeresen fellátogatunk játszani, az ovisok és az óvó nénik mindig szeretettel fogadnak bennünket. Így lehetőségük van a bölcsődéseknek ismerkedni az óvodával és a leendő óvó nénikkel.

Gyermekjóléti szolgálat, szociális osztály

- Tevékenységünket összehangoljuk a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, a házi gyermekorvosi szolgálattal a családsegítő központ, nevelési tanácsadó a gyermekvédelmi szakellátás munkatársaival.
- Feladatunk a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeink esélyegyenlőségének segítése, anyagi és nevelési problémák enyhítése.

A kapcsolattartás formái: megbeszélések, környezettanulmányok

A gyermekjóléti felügyelő neve és elérhetősége a faliújságon került kifüggesztésre.

A bölcsőde és az egészségügyi szakszolgálatok

- Rendszeres kapcsolatban vagyunk a védőnővel, a bölcsőde orvosa heti rendszerességgel látogatja a bölcsődét.

Egyéb kapcsolataink

- Rendszeres kapcsolatot tartunk a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézettel. Figyelemmel kísérjük tudományos kutatásaikat, felkérésükre együttműködünk az új irányelvek kipróbálásában és a módszertani anyagok kidolgozásában.

A GYERMEK ÉLETÉNEK JELES NAPJAI, EGYÉB ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK

Nemzeti ünnep - március 15.

Tavasszal kiemelkedő hazafias ünnepünk.

Ünnepi zászlót, csákót, kokárdát, lovacskát, készítünk. Előkerülnek a huszáros énekek, toborzók, ünnepi verseket mondogatunk. Az ünnep napján a csoport is ünnepi díszbe öltözik, mi is szebb ruhát öltünk. Az óvodásokkal együtt ünnepelünk.

Anyák napja - május első vasárnapja

Ajándékkal, verssel, énekkel készülünk. Az ünneplés a családé.

Gyermeknap - május utolsó hete

Az óvodásokkal együtt ünnepelünk. Az anyukákat, apukákat, nagymamákat, nagypapákat és a testvéreket is meghívjuk, együtt játszunk, hogy mindenki, de legfőképp a gyermek boldognak érezze magát.

A gyermekek születésnapjának megünneplése

Valamennyi kisgyermek születésnapját közösen ünnepeljük.

Évzáró kirándulás

Augusztus utolsó hetében a szülőkkel közös búcsú kirándulást szervezünk.

Augusztusban az óvodába indulók búcsúztatása

Az utolsó bölcsődei napon elbúcsúzunk az óvodába induló gyermekektől.

Népszokások jeles napok a bölcsődei nevelés-gondozás folyamatában

Szüreti mulatság

Amikor a betakarítások, szüretok a vége felé közelednek az óvodások is leszüretelnek az óvodában, akkor van az óvodai szüreti vigadozás. Az óvodások elkészítik a színes, rajzos plakátot, karikára szőlőt, almát kötöznek, bírót, bírónét választanak, lesznek lovasok, zenészek, kocsmáros, kocsmárosné is.

Az anyukák, nagymamák, óvó nénik, dajka nénik készítik a szép turai ruhát, hisz ünnep közeleg.

A nagy napon népviseletben vagyunk. Mindenki kicsik és nagyok.

Kezdetét veszi a felvonulás, elől a bíró, bíróné, lányok viszik a szőlőt, „zenélnek a zenészek”, „vágtaznak a lovasok”, előre jelzik, jövünk. Énekelve, szőlőt csipegetve ki-ki kedve szerint. Megállunk piactéren, aki akar, játszik velünk csószőset. A megmaradt szőlőt az óvodában ledaráljuk, „sutulunk”, mustot iszunk. Táncolnak az óvó nénik... hogy is kell? Nem mutatjuk meg... a gyermekek meglesik, utánozzák... Mi is, az anyukánkkal együtt velük örülünk.

Advent - a karácsony előtti négy hét

Karácsonyra készülődünk. Készülnek a karácsonyi díszek csuhéból, dióból, fényesítjük a piros almákat. Közben a gondozó nénik énekelgetnek nekünk.

Mikulás- december 6.

Nagyon várjuk. Előtte mondókákat, versikéket mondogatunk, énekelgetünk, gyurmázgatunk, festegetünk. Az óvó nénik készülnek a hagyományos mesejátékra, mert a mese maga a csoda, és az idő is jobban telik, míg a Mikulás megérkezik, mert hozzánk is eljön. Kezelődik a mesejáték, az óvodásokkal együtt megnézzük, olyan érdekes, izgalmas - nagyon élvezzük - s a végén már vár bennünket a Mikulás.

Karácsony- december 24-25-26.

Az ezt megelőző utolsó bölcsődei napon a gyermekeket feldíszített fenyőfa, halk zene, pislákoló gyertyafény várja. Megnézzük az óvó nénik betlehemes játékát, melyben a pásztorok és az öreg mondókái igen nagy derűtséget keltenek. Nagy a figyelem, az élmény biztosan bevésődik, talán egyszer majd Ők is felelevenítik ezt a szép szokást. Ünnepi asztalt terítünk, rajta dió, alma, gyertya, hajtatott búza. Az összetartozás jelképeként mindenki kap a szeletekre vágott almából.

Az igazi, pótolhatatlan örömet hozó, áhítatos ünneplés a családé, hisz a karácsony az otthon, a család ünnepe.

Farsang

Egyszerű farsangi jelmezeket készítünk. Énekelünk, zenélünk, a bölcsőde apraja-nagyja együtt mulat.

Húsvét hétfő - öntözködés

A következő napon van a bölcsődei öntözködés napja.

Május 1.

Az óvodások fűzfaágot hoznak, amit színes papírszalagokkal díszítünk, az óvoda bejáratánál felállítjuk, mi is velük ünnepelünk.

Kislagzi.

A nyár elején ismét előkerül a szép turai népviselet – az óvodások lagzist játszanak. Mi iskedvünk szerint felvesszük a szép turai lagzis ruhát, és az anyukánk kíséretében „lagzit lesünk”, mulatunk.

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött a Többsincs Óvoda és Bölcsőde, mint a napközbeni ellátását biztosító intézmény, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név:

Születési név:

Anyja neve:

Lakcíme:

Gyermek adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ szám:

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja:

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelete alapján „bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, ill. annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti.”

A bölcsődei ellátás időtartama: határozott vagy határozatlan (aláhúzandó).

A bölcsődei ellátás keretében az intézmény a gyermek számára az alábbiakat biztosítja:

- szakszerű gondozás-nevelés, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
- napi négyzeri (orvos által ellenőrzött, az életkornak megfelelő) étkezés,

- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése,
- állandóság (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmód,
- időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
- az egyéni ruhanemű kivételével, a textíliával történő ellátás,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítása,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök,
- rendszeres orvosi felügyelet, óvodai életre való felkészítés.

A bölcsőde a szülő számára az alábbiakat biztosítja:

- a házirend megismerése,
- adaptációhoz szükséges idő és feltételek,
- tájékoztatás a gyermekével napközben történő eseményekről,
- rendszeres betekintés a gondozónő által vezetett egyéni dokumentációba (üzenő füzet),
- szülői értekezlet, egyéni és csoportos beszélgetés gondozónővel, vezetővel, tájékoztatók, étrendek megismerése.

A személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályok

A módosított 1997. évi XXXI. Tv. (továbbiakban Gyvt.) 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év április 1.-éig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg.

A gondozásra vonatkozó intézményi térítési díj megállapítására a tárgyévi költségvetésről szóló önkormányzati rendelet hatályba lépését követő hatvan napon belül kerül sor.

Ingyenes étkezés, valamint a gyermekétkeztetés személyi térítési díja befizetésének és visszafizetésének rendje

Az ingyenes gyermekétkeztetést – a jogosultsági feltételek fennállása esetén - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell igényelni.

Jogosultak köre:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek,
- tartósan beteg vagy fogyatékossgal élő gyermekek,
- azok az egészséges gyermekek, akiknek a családban nevelkedő testvére – függetlenül az életkorától – tartósan beteg vagy fogyatékos,
- akiknek a családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- akiknek a nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság
- akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékcal csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át

Ki igényelheti az ingyenes gyermekétkeztetést?

- A bölcsődébe, óvodába járó gyermek szülője (elég, ha az egyik szülő megigényli az ingyenes gyermekétkeztetést).
- A bölcsődébe, óvodába járó gyermek családba fogadó gyámja
- a nevelésbe vett bölcsődébe, óvodába járó gyermek nevelőszülője, vagy ha az érintett gyermek gyermekotthonban nevelkedik, a gyermekotthon vezetője.

Az igénylés módja

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011 (XII. 29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozat benyújtásával történik.

Az ingyenes gyermekétkeztetésre való jogosultság fennállásának igazolásához szükséges dokumentumok:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek esetén: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló önkormányzati határozat másolata,

- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, vagy egészséges gyermek esetében, ha olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek:
- magasabb összegű családi pótlékról szóló határozat (a családi pótlék igazolható számlakivonattal, vagy postai igazoló szelvény),
- tartós betegséget igazoló szakorvosi igazolás,
- fogyatékoság esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye,
- három vagy több gyermeket nevelők esetében:
- magasabb összegű családi pótlékról szóló határozat (a családi pótlék igazolható számlakivonattal, vagy postai igazoló szelvény)

A kérelem benyújtásának időpontja:

Nincs időbeli korlát, a szülő (családba fogadó gyám, nevelőszülő) bármikor benyújthatja a kérelmet.

A gyermekétkeztetés személyi térítési díja befizetésének, visszafizetésének rendje

- A havi térítési díj összege a hivatalos munkanapok száma alapján kerül megállapításra.
- Az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díjának előre történő megfizetése esetén, ha az adott hónapra fizetendő térítési díj összege kevesebb, mint a már befizetett összeg, úgy a többletet a következő fizetés alkalmával be kell számítani, vagy vissza kell fizetni. Ha a fizetendő személyi térítési díj összege növekszik, a befizetett és a ténylegesen fizetendő összeg különbségét visszamenőleg kell megfizetni.
- A térítési díjat előre, a tárgy hó 10. napjáig kell megfizetni.

A térítési díj fizetési módja:

- banki átutalás,
- internetes átutalás
- készpénz-átutalási megbízás (csekk)

Hátralékkezelés

- Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a fizetésre kötelezett személyt írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.
- A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítésidíj-hátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.
- A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg

A hiányzás bejelentése:

Ha a gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, reggel 9 óráig köteles az intézmény vezetőjénél bejelenteni:

- A távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint,
- a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.
- A bejelentés napjától a kötelezett a távolmaradás idejére mentesül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díj fizetésének kötelezettsége alól.
- A gyermek távolmaradásának bejelentése nem vonja automatikusan maga után az étkezés lemondását is, be nem jelentett hiányzás esetén a szülő nem tarthat igényt a térítési díj visszafizetésére.

A fenntartó döntésétől függően – a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra vonatkozóan is személyi térítési díjat kell fizetni.

- A fizetendő személyi térítési díj összegét az intézményvezető állapítja meg a Gyvt. 148. –151. §-a szerint.
- Az intézményvezető a kötelezettet írásban értesíti a személyi térítési díj összegéről
- A gondozásra fizetendő térítési díj:/ gondozási díj. /Megállapításához jövedelem igazolás benyújtása szükséges.

- A kötelezett írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését, vagy a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. Ebben az esetben nem kell a jövedelemigazolást benyújtani, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalat a kötelezett nem tenné meg.
- A szolgáltatásért fizetendő intézményi térítési díjat (a szolgáltatási önköltség és a normatív hozzájárulás különbözete) a tárgyév április 1-éig a tervezett adatok alapján kell meghatározni.
- Az étkezési és gondozási díj együttes összege nem haladhatja meg az egy főre jutó jövedelem 25%-át.
- A személyi térítési díj összege – önkormányzati intézmény esetén – a fenntartó rendeletében foglaltak szerint csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi és vagyoni viszonyai ezt indokoltá teszik.(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.
- Az étkezési díj és gondozási díjkedvezményekről, azok igénylési módjáról szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket.
- A gondozásra vonatkozó személyi térítési díjat havonként a tárgy hónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az ellátást nyújtó intézmény elszámolási számlájára.
- Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e.
Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a fizetésre kötelezett személyt írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére.
- A gondozási díjat akkor is meg kell téríteni, ha a gyermek hiányzása miatt, nem veszik igénybe a bölcsődei szolgáltatást!

A személyi térítési díj meghatározásához szükséges dokumentumokat és a díjfizetési kedvezményeket a kedvezményre való jogosultságot igazoló okirat bemutatása utáni munkanapon tudjuk érvényesíteni (MÁK igazolás, illetve szakorvosi és szakértői bizottsági igazolás, 3 vagy több gyermeket nevelők nyilatkozata, rendszeres gyermekvédelmi támogatásról szóló határozat).

Az ellátás megszüntetésének módja

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 37/A§ alapján:

- a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve a meghosszabbított időtartam - leteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével.
- Az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást megszünteti, ha a jogosult a házi rendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett, a családok átmeneti otthonában a szülőnek, nagykorú testvérnek nyújtott ellátást a (3) bekezdésben foglaltakon túl megszünteti, ha a szülő, nagykorú testvér mások életét, testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít. Az intézményvezető ezzel egyidejűleg értesíti a szülő lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatót, és szükség esetén hatósági intézkedést kezdeményez.
- Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetéséről, valamint az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat vagy törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult vagy törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A (3a) bekezdés szerinti eset kivételével a fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.
- Ha az ellátást a helyi önkormányzat képviselőtestületének határozata, vagy a gyámhatóság határozata alapozza meg, az ellátást csak határozat szüntetheti meg.

Kelt: Tura, év hó nap

Szülő/gondviselő

Szilágyi Józsefné
főigazgató

2. számú melléklet

NYILATKOZAT A TÁJÉKOZTATÁSI KÖTELEZETTSÉG MEGTÖRTÉNTJÉRŐL

Alulírott aláírással igazolom, hogy a
Többsincs Óvoda és Bölcsőde
2194. Tura, Dózsa György út 2.
vezetője részéről a tájékoztatást megkaptam

- a. Az ellátás feltételeiről,
- b. az intézmény által vezetett személyes nyilvántartásairól,*
- c. az érték és vagyonmegőrzés módjairól,
- d. az intézmény házirendjéről, a napirendről,
- e. a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- f. a fizetendő térítési díjról.

Mint az ellátásra jogosult szülője (törvényes képviselő) kötelességem az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról, és az azokban történő változásokról információt szolgáltatni.*

Az intézményben folyó gondozó-nevelő munkáról, és a fenti pontokban felsoroltakról a szóbeli tájékoztatást tudomásul veszem.

A Bölcsőde írásos tájékoztatását átvettem.

Kelt: Tura, év hónap

.....
a szülő (törvényes képviselő)
aláírása

Törvények: Gyvt. 1997.évi XXXI. törvény 33.§ (2) Az intézmény által vezetett nyilvántartások

Gyvt. 1997.évi XXXI. törvény 33.§ (3) b),c) pontja: Adatszolgáltatás a nyilvántartásokhoz

Érvényességi rendelkezés

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programjának

1. verzióját az intézmény szakalkalmazotti testülete 2008. év november hó 17. napján, tartott határozatképes rendkívüli értekezletén 5/2008 számú határozatával át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal fogadta el.

7/2009 (II.11) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

2. verzióját az intézmény szakalkalmazotti testülete 2009. év október hó 26. napján, tartott határozatképes rendkívüli értekezletén 16/2009.(XI.26) számú határozatával át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal fogadta el.

155/2009(XI.26) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

3. Az intézmény Helyi nevelési, bölcsődei szakmai programját a szakalkalmazotti testület 2010 év augusztus hó 5 napján tartott határozatképes rendkívüli szakalkalmazotti értekezletén 7/2010 (VIII.05) számú határozatával át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta.

129/2010(IX.8) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

4. verzióját a szakalkalmazotti testület 2012 év november hó 20 napján tartott 18/2012 (XI.20) számú határozatával, határozatképes rendkívüli szakalkalmazotti értekezletén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta.

19/2012(XI.20) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Szilágyi Józsefné igazgató.

5. verzióját a szakalkalmazotti testület 2013 augusztus 30 napján tartott 16/2013 (VIII. 30.) számú határozatával, határozatképes rendkívüli szakalkalmazotti értekezletén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta.

17/2013 (VIII. 30.) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Szilágyi Józsefné igazgató.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde **bölcsődei** szakmai programját a fenntartó képviselőtestületében 174/2013 (XII. 17) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

6. verzióját a szakalkalmazotti testület 2015. április 10. napján tartott 11/2015 (IV. 10.) határozatával, határozatképes rendkívüli szakalkalmazotti értekezletén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta. 17/2013 (VIII. 30.) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Szilágyi Józsefné igazgató.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde **bölcsődei** szakmai programját a fenntartó képviselőtestületében 132/2015.(X.28.) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

7. verzióját a szakalkalmazotti testület 2017. november 24. napján tartott 32/2017 (XI.28.) határozatával határozatképes rendkívüli szakalkalmazotti értekezletén át nem ruházható jogkörében 100 %-os igenlő szavazattal elfogadta. 32/2017 (XI. 28.) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta Szilágyi Józsefné igazgató.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde **bölcsődei** szakmai programját a fenntartó képviselőtestületében 151/2017.(XII.07.) számú határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

A jelen helyi nevelési program az 8. számú módosított változatot tartalmazza.

Lehetséges módosítása: A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programjának módosítását az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el, a magasabb jogszabályban meghatározott közösségek véleményezik, és a fenntartó hagyja jóvá.

Érvényes: visszavonásig.

A hatálybalépéssel egyidejűleg érvényét veszti az intézmény 2017. év XI hó 28 napján kelt Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programja.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programjának hatálya: a Többsincs Óvoda és Bölcsőde gyermekei, óvodapedagógusai, kisgyermeknevelői, egyéb alkalmazottai.

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programját az intézmény honlapján, annak hiányában a helyben szokásos módon nyilvánosságra kell hozni.

Ha a törvény másként nem rendelkezik A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programját a változásoknak, továbbá a módosítási indítványoknak megfelelően felül kell vizsgálni.

Legitimációs záradék

Készítette: a nevelőtestület bevonásával

Szilágyi Józsefné főigazgató

Tura, 2024.07.01.
dátum

PH

Szilágyi Józsefné
alírás
főigazgató

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai és Bölcsődei Szakmai Programjában foglaltakkal kapcsolatosan magasabb jogszabályban véleményezési jogával élve a dokumentumról a szakmai munkaközösség elfogadás előtt véleményt alkotott.

1. Minőséggyondozó munkaközösség

Tura, 2024.07.03.
dátum

alírás
Farkas Ildikó
Minőséggyondozó munkaközösség vezetője

2. A Bölcsődei Érdekképviseleti fórum

Tura, 2024.....
dátum

alírás
Kállainé Dolányi Katalin Tünde
Érdekképviseleti Fórum vezetője

A Többsincs Óvoda és Bölcsőde bölcsődei szakmai programjának módosítását a fenntartó képviseletében határozatával döntési hatáskörében jóváhagyta a Tura Város Önkormányzatának Képviselő-testülete.

Tura, 2024.
dátum

PH

alírás
Dolányi Róbertné
A fenntartó képviseletében